

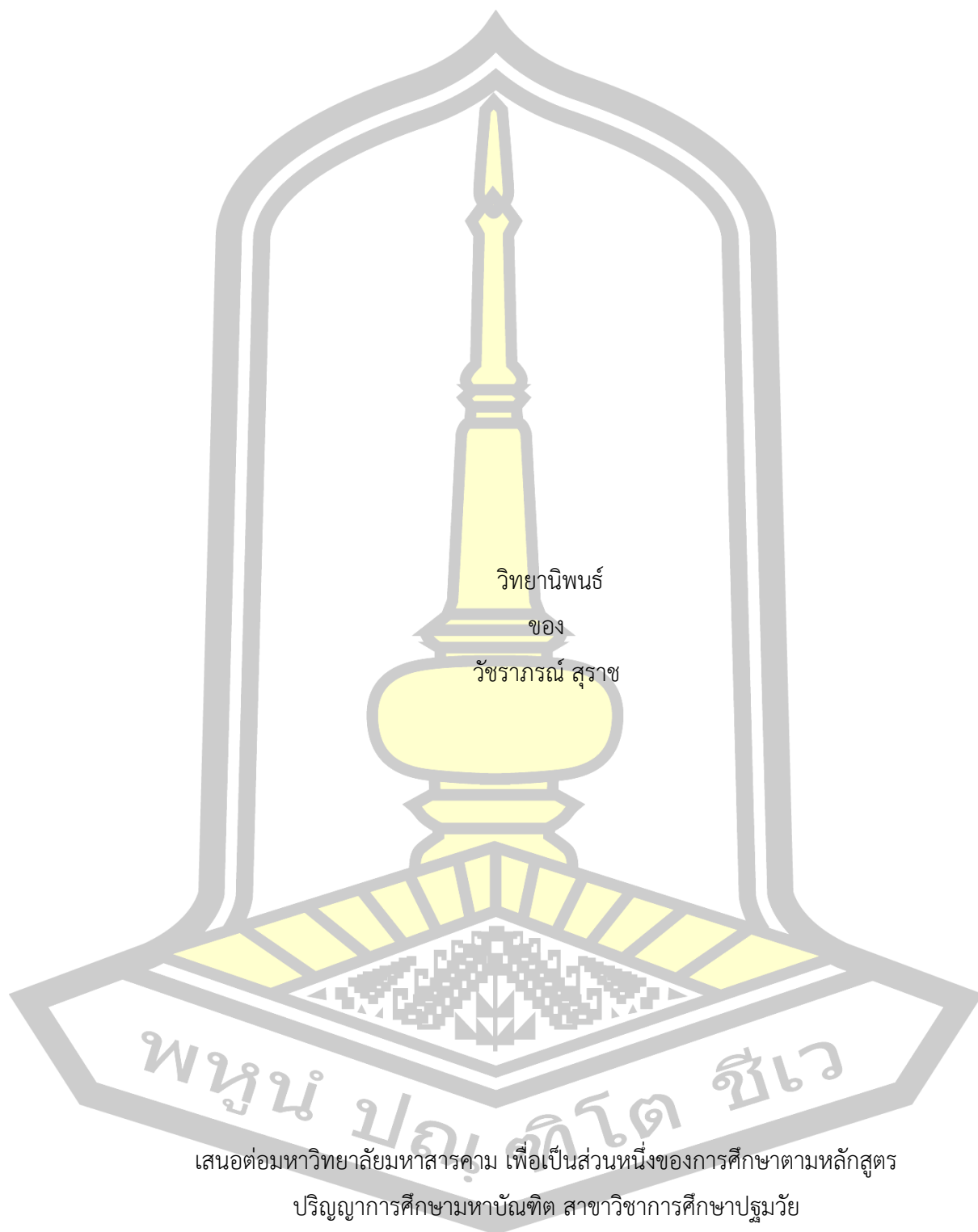
การส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก

วิทยานิพนธ์
ของ
วัชรภรณ์ สุราช

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย
มกราคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก

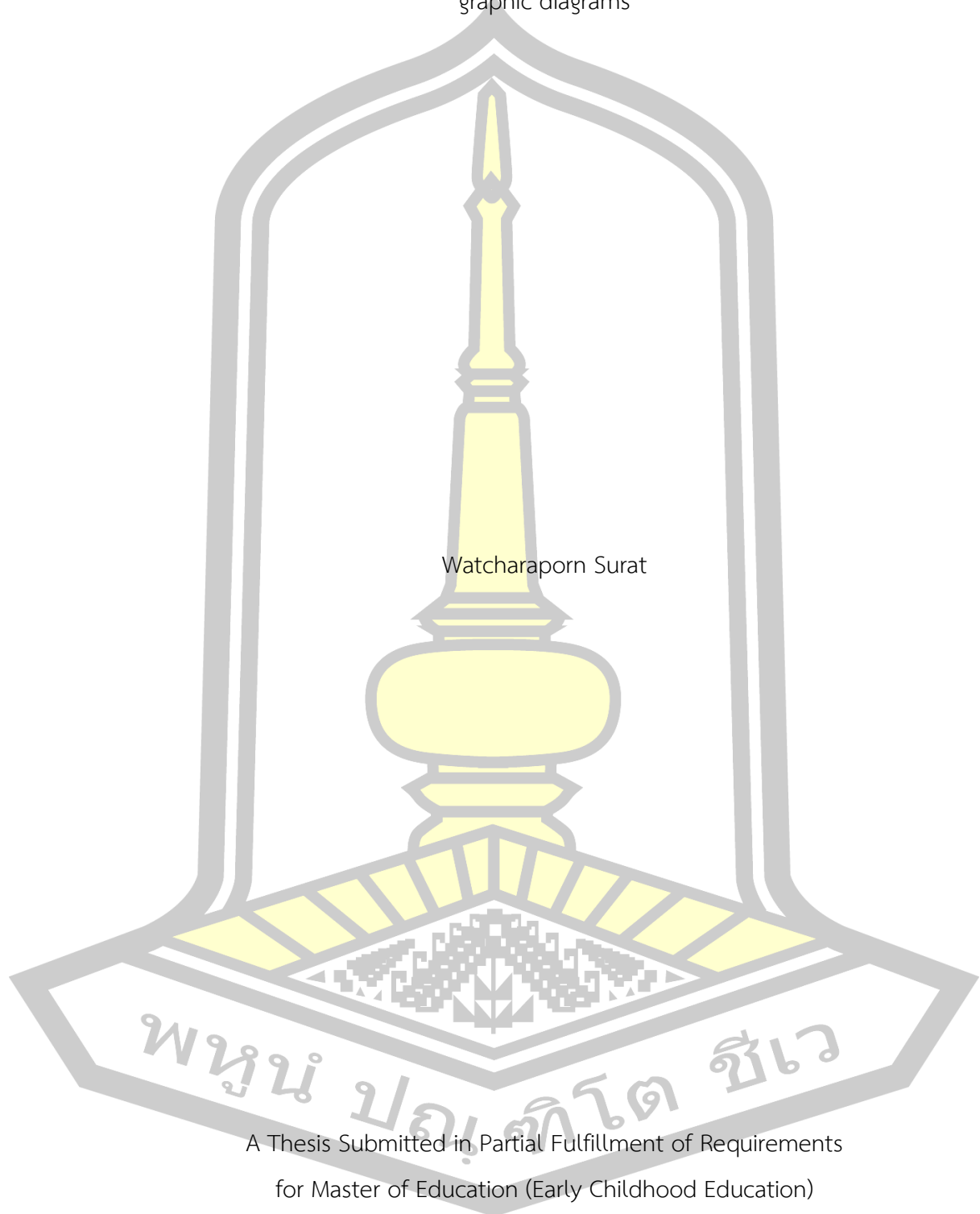
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย

มกราคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Promoting analytical reading ability in early childhood By using stories together with graphic diagrams

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Early Childhood Education)

January 2025

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาววัชรภรณ์ สุราษ
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. เยาวนุช ทานาม)

กรรมการ

(รศ. ดร. ประสาท เนืองเฉลิม)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รศ. ดร. ทศนีย์ นาคคุณทรง)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแหง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

พญานาค โสฬส

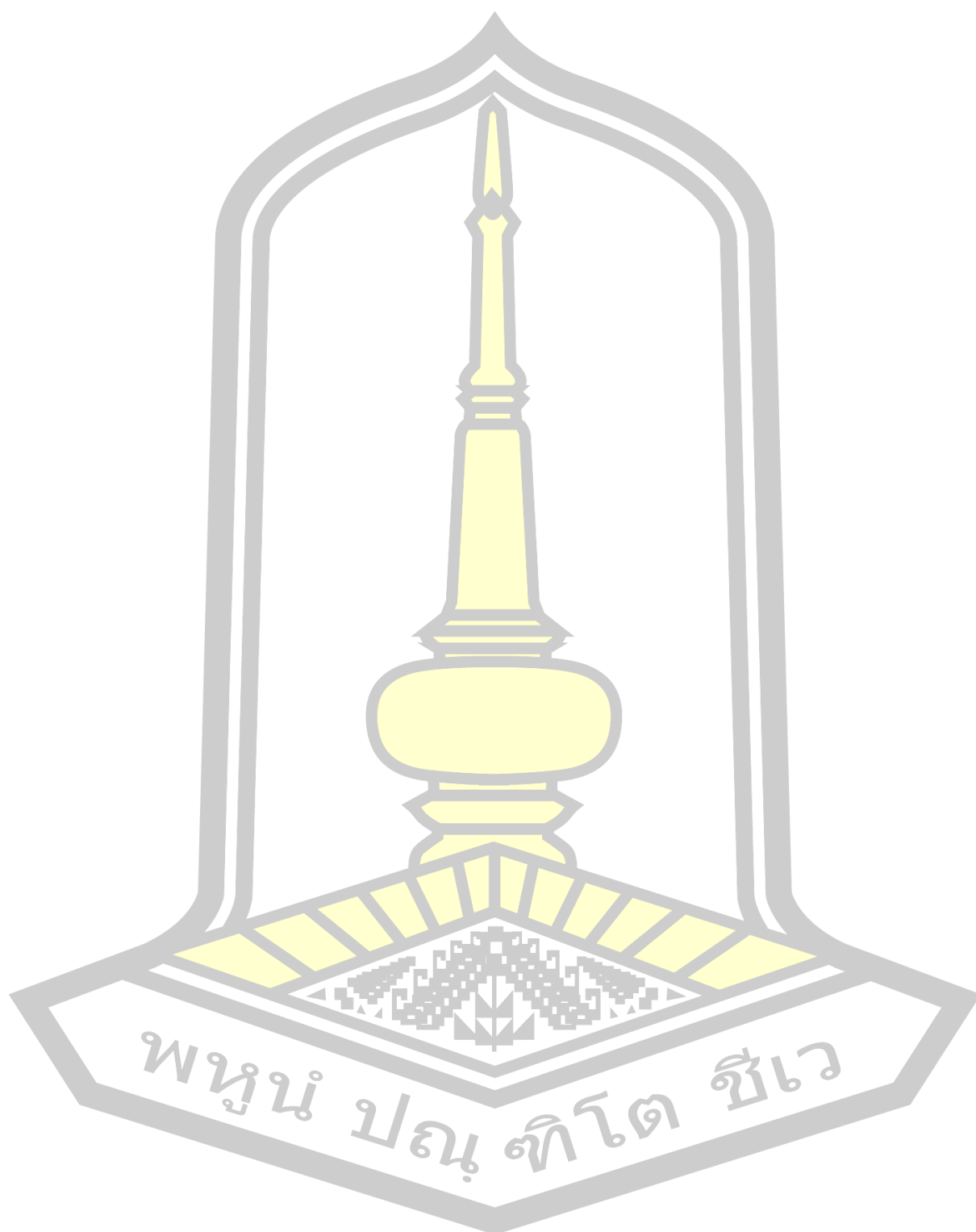
ชื่อเรื่อง	การส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก		
ผู้วิจัย	วิชรภรณ์ สุราช		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เยาวนุช ทานาม		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก มีค่าความเหมาะสมเท่ากับ 4.6 ความเหมาะสมระดับมากที่สุด ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.93 และ 2) แบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย การวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Pre-Experimental Design)

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง โดยก่อนการทดลองเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 18.69 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.80 อยู่ในระดับปานกลาง และหลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 29.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 6.79 ระดับดี และเมื่อพิจารณาความต่างของคะแนนระหว่างก่อนและหลังการทดลอง พบว่ามีค่าเฉลี่ยของความต่างโดยรวมเท่ากับ 10.63 โดยในแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยของความต่าง ดังนี้ ด้านการประยุกต์และนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 2.53 รองลงมาคือ ด้านการวิเคราะห์เหตุการณ์ในนิทาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ด้านการรวบรวมข้อมูล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 และด้านการสรุปความสำคัญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.60 ตามลำดับ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ภายหลังจากทดลองเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เพิ่มขึ้นทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การเล่านิทาน, ผังกราฟิก, ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์, เด็กปฐมวัย

TITLE	Promoting analytical reading ability in early childhood By using stories together with graphic diagrams		
AUTHOR	Watcharaporn Surat		
ADVISORS	Assistant Professor Yaowanuch Thanam , Ed.D		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Early Childhood Education
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2025

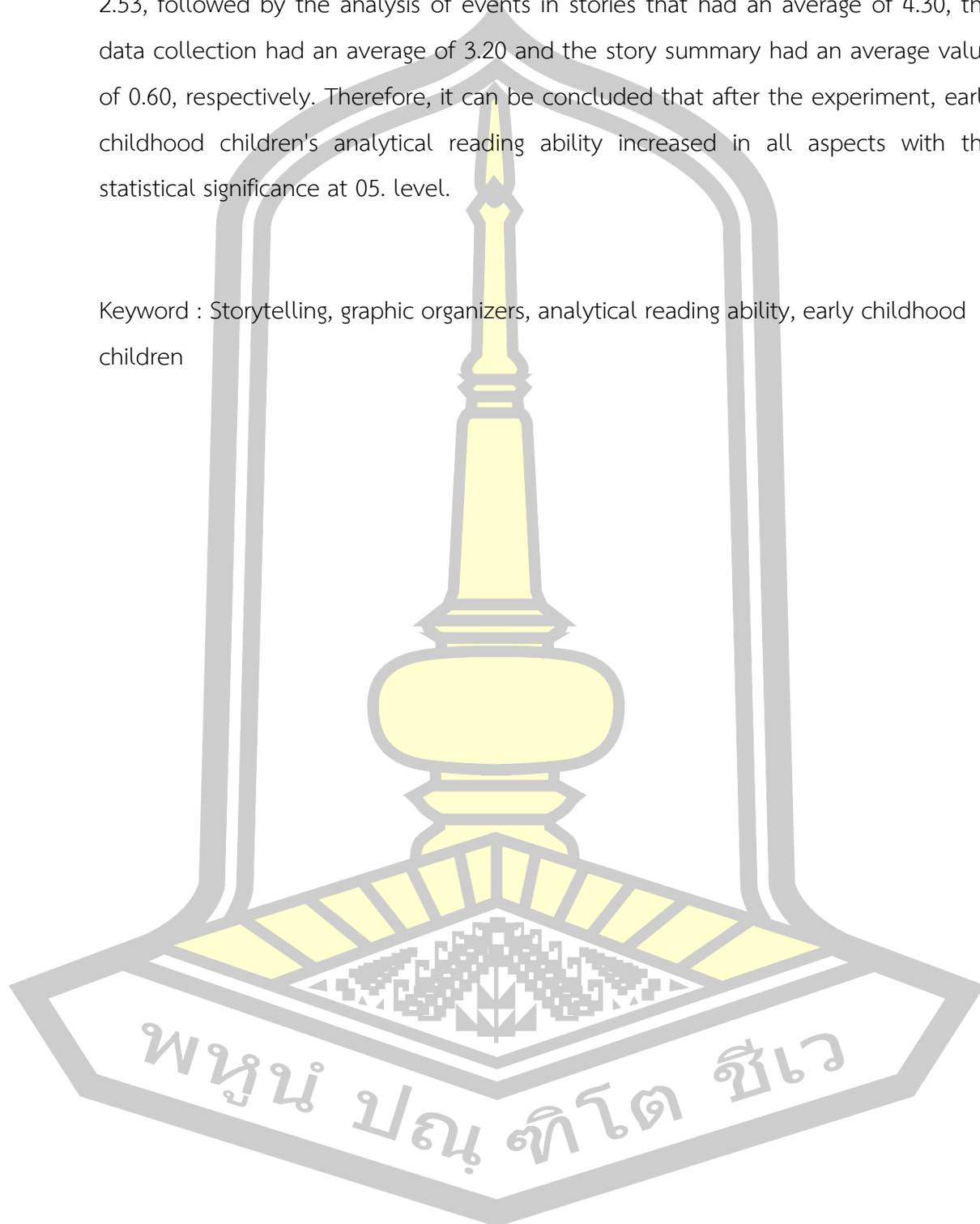
ABSTRACT

This research aimed to compare the analytical reading ability of early childhood children before and after participating in storytelling-and-graphic-diagrams activities. The subject was the early 5 - 6 year-old preschoolers who were studying in Kindergarten 3 in the first semester of the 2024 academic year in UdonThani RajabhatUniversity Demonstration School under the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. This was obtained from a purposive selection of 30 students. The research tools consisted of 1) a plan for organizing storytelling activities together with a graphical. It has a suitability value of 4.6, the highest level of suitability. The results of the congruence assessment (IOC) were equal to 0.93 and 2) the analytical reading ability assessment of early childhood children. The study was a quasi-experimental research (Pre-Experimental Design).

The results of comparing the analytical reading abilities of pre-school children demonstrated that by using stories together with graphic charts, the mean scores after the experiment were higher. Before the experiment, early childhood children had a total mean of 18.69, a standard deviation of 4.80, which was at a moderate level. However, after the experiment, early childhood children had an overall mean of 29.33, a standard deviation of 6.79, considered as a good level. In consideration of the pre-test and post-test scores, it was found that there was an overall mean difference of 10.63, with each aspect having the average values

of the differences as follows: Application and use had the highest mean value of 2.53, followed by the analysis of events in stories that had an average of 4.30, the data collection had an average of 3.20 and the story summary had an average value of 0.60, respectively. Therefore, it can be concluded that after the experiment, early childhood children's analytical reading ability increased in all aspects with the statistical significance at 05. level.

Keyword : Storytelling, graphic organizers, analytical reading ability, early childhood children

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เขาวนุช ทานาม อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ เนืองเฉลิม กรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ นาคุณทรง ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตรา ชนะกุล อาจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ เกตุนุติ อาจารย์ ดร.ศศิธร อัมรินทร์แสงเพ็ญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณีนยา สุราช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรัญญา ศรีบัว และผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาพงศ์ แก่นสาร ที่ให้ความช่วยเหลือชี้แนะแนวทางการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้คำปรึกษาแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือวิจัย อันทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ แก่ผู้วิจัยรวมทั้งพี่น้องนิสิตปริญญาโท นิสิตสาขาการศึกษาศาสตร์ รุ่นที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่คอยช่วยเหลือ และให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบพระคุณ หน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ที่ให้โอกาส สนับสนุน ส่งเสริมให้การพัฒนาตนเอง เรื่องการศึกษา ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณ คณะครู ผู้ปกครองที่อนุญาตให้นักเรียนในปกครอง เป็นกลุ่มตัวอย่างทดลองใช้เครื่องมือ และขอขอบใจนักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อบุญมี สุราช คุณแม่สุมา สุราช ผู้ให้กำเนิดให้ชีวิตและเป็นแรงกระตุ้นในเรื่องการศึกษาหาความรู้ ตลอดจนให้ความรักความอบอุ่นจากครอบครัว และญาติพี่น้องทุกคน ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยมาโดยตลอด ทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบแด่คุณบิดา มารดา ผู้เป็นบุพการี ตลอดจนบูรพาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ความรู้แก่ผู้วิจัย และผู้มีพระคุณทุกท่านสืบไป

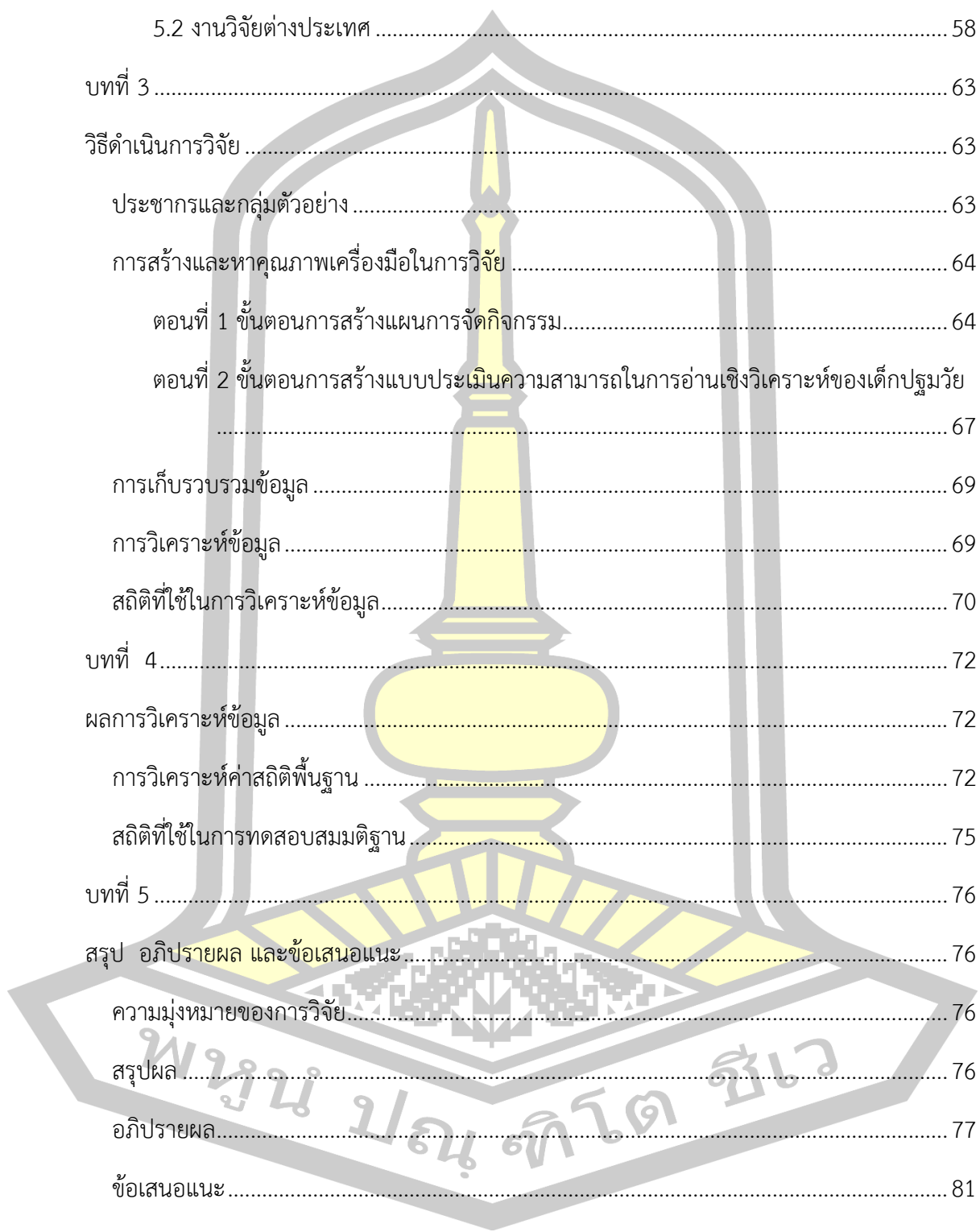
วัชรภรณ์ สุราช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญภาพประกอบ.....	ท
บทที่ 1.....	1
บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ตัวแปรที่ศึกษา.....	7
เครื่องมือที่ใช้.....	7
ระยะเวลาในการทดลอง.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	9
บทที่ 2.....	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560.....	11

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์	17
2.1 ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์	17
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเรียนรู้	18
2.3 ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์	20
2.4 ทักษะในการอ่านเชิงวิเคราะห์	21
2.5 ขั้นตอนของการอ่านเชิงวิเคราะห์	22
2.6 วิธีการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์	24
2.7 ประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์	25
2.8 การวัดและประเมินผล การอ่านเชิงวิเคราะห์	26
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิทาน	29
3.1 ความหมายของนิทาน	29
3.2 ความหมายของการเล่านิทาน	31
3.3 ความสำคัญของนิทาน	32
3.4 ประเภทของนิทาน	34
3.5 คุณค่าและประโยชน์ของการเล่านิทานที่มีต่อการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย	37
3.6 หลักการเลือกหนังสือนิทาน	40
3.7 เทคนิคในการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย	42
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผังกราฟิก	44
4.1 ความหมายของผังกราฟิก	44
4.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผังกราฟิก	46
4.3 ประเภทของผังกราฟิก	47
4.4 ความสำคัญของผังกราฟิก	50
4.5 การเล่านิทานประกอบการใช้ผังกราฟิก	54
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	54

5.1 งานวิจัยในประเทศ	54
5.2 งานวิจัยต่างประเทศ	58
บทที่ 3	63
วิธีดำเนินการวิจัย	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	63
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย	64
ตอนที่ 1 ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดกิจกรรม.....	64
ตอนที่ 2 ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล	69
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
บทที่ 4.....	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน	72
สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน	75
บทที่ 5	76
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	76
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	76
สรุปผล	76
อภิปรายผล.....	77
ข้อเสนอแนะ	81
ข้อสังเกตจากการวิจัย.....	81
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	82

บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก.....	90
รายงานผู้เชี่ยวชาญ.....	90
บันทึกขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	90
ภาคผนวก ข.....	97
แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก.....	97
ภาคผนวก ค.....	113
แบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยร่วมกับผังกราฟิก.....	113
ภาคผนวก ง.....	127
สรุปผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเล่านิทาน.....	127
ร่วมกับผังกราฟิก โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	127
ภาคผนวก จ.....	131
สรุปผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC).....	131
ของแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยร่วมกับผังกราฟิก.....	131
โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	131
ภาคผนวก ฉ.....	134
เอกสารรับรองโครงการวิจัย.....	134
คณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.....	134
ภาคผนวก ช.....	136
ภาพการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน.....	136
ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยร่วมกับผังกราฟิก.....	136
ประวัติผู้เขียน.....	145

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย.....	14
ตาราง 2 มาตรฐานที่ 10 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐาน	15
ตาราง 3 ตารางการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับฟังกราฟิก.....	65
ตาราง 4 แบบแผนการทดลอง.....	69
ตาราง 5 การเปรียบเทียบค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานร่วมกับฟังกราฟิก ก่อนและหลังการทดลอง	72
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยความต่างของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลองจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับฟังกราฟิก	75

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
ภาพประกอบ 2 ภาพแผนภูมิแสดงผลเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นิทานร่วมกับผังกราฟิก.....	74

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ของสังคมไทยและสังคมโลก ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมือง และด้านการศึกษา โดยเฉพาะด้านการศึกษา ซึ่งการศึกษาในยุคนี้กำหนดให้เด็กต้องมีสมรรถนะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560: 7) ทักษะ 4 ด้าน (4 Cs) ซึ่งประกอบด้วย C1= Critical Thinking and Problem Solving (ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ) C2= Creativity and Innovation (ทักษะการคิดสร้างสรรค์) C3=Communication (ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ) และ C4 = Collaboration (ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น) 1.) การมีความรู้ในวิชาหลัก ซึ่งมีความหมายครอบคลุมถึงความรู้รอบตัวอื่นๆด้วย 2.) การมีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ 3.) การมีทักษะการเรียนรู้ และสร้างนวัตกรรมใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับทักษะแห่งความร่วมมือ 4 ประการคือ การสื่อสาร ความร่วมมือกัน ความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ การมีทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ทักษะเหล่านี้มุ่งเน้นที่จะสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้แก่เด็กตั้งแต่ระดับปฐมวัย จนถึงระดับอุดมศึกษา มุ่งเน้นการสร้างเด็กให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะด้านความรู้เชิงวิชาการ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านทักษะทางเทคโนโลยี โดยมุ่งส่งเสริมเด็กให้มีทักษะด้านต่าง ๆ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และมีความพร้อมที่จะเป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของครอบครัว โรงเรียน สังคม องค์กร และประเทศชาติได้อย่างมีความสุข การพัฒนาเด็กให้มีทักษะและวุฒิภาวะที่เหมาะสมกับวัย ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข ทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะทำให้บุคคลดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคมปัจจุบัน คือทักษะการสื่อสารด้านการพูดเชิงบวก ซึ่งรวมความถึงการพูดจาไพเราะ อ่อนน้อม สุภาพ มีสำนึก ถูกกาลเทศะ ก่อให้เกิดความรู้สึกรักใคร่ และเอ็นดูจากผู้ฟัง เป็นการพูดที่ก่อให้เกิดประโยชน์ ทั้งต่อผู้พูดและผู้ฟัง ลดโอกาสที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้งในระดับบุคคล กลุ่ม องค์กร และประเทศชาติ (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2557: 133)

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิด วิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญา ของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณีสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ 2551: 37) ภาษาไทยจึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตความเป็นปึกแผ่นของสังคมไทย คนไทยจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย ต้องทำความเข้าใจ ศึกษาเกณฑ์ทางภาษาและฝึกฝนให้เกิดทักษะ การฟัง การดู การพูด การอ่าน และการเขียน ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร การเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ การเสริมสร้างความจริงใจอันดีต่อกัน การสร้างความเป็นเอกภาพของชาติ และความจรรโลงใจ เพื่อให้เกิดขึ้นกับตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

เด็กระดับปฐมวัย ช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดจนอายุ 6 ปี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ทำได้โดยการใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก มาส่งเสริมความสามารถและพัฒนาเด็กปฐมวัย เพราะช่วงวัยดังกล่าวจะเป็นช่วงที่เด็กพร้อมจะเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงผ่านการมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งจะก่อให้เกิดพฤติกรรมอันพึงประสงค์และการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น ๆ กิจกรรมที่นำมาให้เด็กได้มีส่วนร่วมนั้น ควรก่อให้เกิดความสนุกสนานและเพลิดเพลิน สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ทำทนายให้เด็กคิดต่อยอดจากการฟังการอ่านและสามารถสร้างกิจกรรมโดยอาศัยความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง ซึ่งกิจกรรมที่นิยมนำมาจัดให้เด็กปฐมวัยเพื่อส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์คือกิจกรรมการเล่านิทาน โดยนิทานที่นำมาเล่ามักจะสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม เป็นคติสอนใจโดยมีการเล่าในรูปแบบต่าง ๆ และสิ่งที่จะทำให้เด็ก ให้มีคุณภาพในการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยอาศัยนิทานจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ระดับเด็กปฐมวัย ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่ออนาคตของเด็ก เมื่อเด็กได้รับความรัก การเอาใจใส่และการดูแลในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและกระตุ้นให้เรียนรู้พวกเขาจะมีทักษะที่จำเป็นที่จะช่วยให้พวกเขาไขว่คว้าโอกาส ลุกได้เมื่อล้ม และเติบโตไปข้างหน้าคือช่วงเวลาแห่งการปูพื้นฐานสำหรับการพัฒนาทักษะทางกายภาพ สังคม อารมณ์และการคิดของเด็กรวมทั้งการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นนั้น ควรพัฒนาตั้งแต่ช่วงปฐมวัยเนื่องจากเป็น ช่วงที่เด็กเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุดและเป็นพื้นฐานที่สำคัญเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ที่มีความสำคัญสูงสุดในการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ โดยเริ่มตั้งแต่ การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มี

สุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ และทักษะชีวิต เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ และสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการ สังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน ภายใต้บริบทของประเทศที่เปลี่ยนแปลงหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 วรรคหนึ่ง รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคน ได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และวรรคสอง รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อน เข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้สมกับวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการดำเนินงานที่มีความเชื่อมโยงกับหลายหน่วยงาน จึงจำเป็น ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกกระทรวง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนในทางปฏิบัติ และเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม และเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ส่งผลให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน มีคุณภาพ ตามศักยภาพตามวัยและต่อเนื่อง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562: 10) จากสถานการณ์ในปัจจุบันพบว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจะเน้นส่งเสริมเด็กในเรื่องการอ่าน การเขียนเพิ่มมากขึ้น เพื่อสนองความต้องการของผู้ปกครอง และสังคมรอบข้างที่มีความคาดหวังให้เด็กปฐมวัยอ่านออก เขียนได้ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทำให้เด็กไม่ได้รับการจัดประสบการณ์ที่เน้นให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการลงมือกระทำด้วยตนเอง ซึ่งนับเป็นการลดทอนเวลาสำคัญที่ถือเป็นช่วงวัยทองของชีวิต ที่เด็กควรจะได้เล่นและเรียนรู้ผ่านการเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย มากกว่าต้องใช้เวลาทำแบบฝึกหัดที่เน้นการเขียนจำนวนมาก (นรรักษ์ต์ ฝั้นเชียร, 2566: 58)

ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย เป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของทักษะชีวิต ผู้ที่มีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จะช่วยให้รู้ข้อเท็จจริง เกิดความสามารถในการพิจารณาสาระสำคัญต่าง ๆ และรู้จักหาเหตุผลมาประกอบการตัดสินใจ การพัฒนาทักษะด้านทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จึงมีความสำคัญโดยเฉพาะกับเด็กไทยในยุคปัจจุบัน เพราะทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จะช่วยให้รู้จักพิจารณาสาระสำคัญต่าง ๆ รวบรวมข้อมูลจากเรื่องราวในนิทาน นำไปสู่การตัดสินใจ และนำไปปรับใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะโลกปัจจุบันที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสาร ผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่เข้าถึงได้ง่ายมากขึ้นกว่าสมัยก่อน ซึ่งอาจทำให้การอ่านของเด็กยุคปัจจุบันลดลงอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มว่าจะลดลงไปอีก

การจัดกิจกรรมให้กับเด็กในระดับปฐมวัยควรให้ความสำคัญและคำนึงถึงธรรมชาติของเด็กทั้งทางด้านพัฒนาการทางการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กพัฒนาพื้นฐานในทุก ด้านโดยเฉพาะทักษะกระบวนการในการอ่าน ซึ่งนำไปสู่ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย (เยาวพา เดชะคุปต์, 2552: คำนำ) ดังงานวิจัย

ของ คັນสนีย์ สุขสมใจภักดิ์ (2550: 26) ได้กล่าวไว้ว่า นิทานเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมา หรืออาจเป็น เรื่องที่แต่งขึ้นมาใหม่เพื่อความสุขสนานเพลิดเพลิน ให้ความรู้สอดแทรกคติ แนวคิดที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม มีคติสอนใจ และให้ความรู้ สร้างจินตนาการให้กับเด็ก ผู้อ่านและผู้ที่ได้ฟังนิทานเป็นสื่อ อย่างหนึ่งในการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ฟังได้ประพฤติปฏิบัติตามนิทานจึงเป็นสื่อสำคัญที่มี คุณค่าต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพราะเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ชอบฟังนิทาน เมื่อเด็กฟังนิทาน นอกจากจะ ได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินแล้ว เด็กยังสามารถสร้างจินตนาการเรื่องราวของนิทานจากตัว ละครหรือจากสถานการณ์ที่เห็นได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2550: 48) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กฟังนิทานจะได้รับการพัฒนาทักษะด้านการฟังการพูด พร้อมทั้งสร้างจินตนาการ และฝึกสมาธิ ให้เด็กรู้จักจดจ่ออยู่กับเรื่องที่ฟังได้เป็นอย่างดี นิทานจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยพัฒนา สติปัญญาของเด็กให้สูงขึ้น สอดคล้องกับ ภคมน สว่างสุข (2563: 35) ได้กล่าวไว้ว่า เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา เนื้อเรื่องของนิทานอาจเป็นเรื่องที่แสดงความคิด ความเชื่อ แฝงคุณธรรม ให้ความรู้ความ สนุกสนานเพลิดเพลินและสร้างจินตนาการให้กับผู้ฟังนิทานจึงนับเป็นสื่อที่สื่ออย่างหนึ่งในการส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความคิด ความเข้าใจและการรับรู้ให้กับเด็กอย่างไรก็ตามครูสามารถใช้ เนื้อหาของนิทานส่งเสริมความคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยได้ โดยการเล่านิทานไม่จบเรื่องหรือการ เล่านิทานปลายเปิดที่ทิ้งประเด็นปัญหาไว้เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกคิดจากเหตุการณ์ในเรื่องราวของ นิทานเรื่องต่าง ๆ ที่ได้ฟังทำให้เกิดการรวบรวมข้อมูลจากนิทานที่รับฟัง บอกเหตุและผลได้ ว่าใครทำ อะไร ที่ไหน อย่างไรและเกิดความสุข สนุกสนานเพลิดเพลิน มีความสุข และเสริมการสร้างเสริม คุณลักษณะนิสัยที่ดีในการนำแบบอย่างจากตัวละครในนิทานไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามวัย

นิทานเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยพัฒนาการตามธรรมชาติกับการเรียนรู้ ของเด็กปฐมวัย เพราะนิทานสามารถสร้างจินตนาการ ความคิด ความเข้าใจ การรับรู้ ความ สนุกสนานเพลิดเพลิน เด็กได้ดูภาพ ได้ฟังเรื่องราวจากหนังสือนิทาน ได้พูดเล่าเรื่องราวแสดงความคิด เห็น ได้แสดงบทบาทสมมติหลังจากได้ฟังนิทาน (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2560: 30) การเล่านิทานช่วยกระตุ้นประสาทสัมผัสต่างๆ เช่น หู ตา รวมทั้งสมอง นิทานช่วยสร้าง สมาธิ ความจำดี ซึ่งถือเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเพลิดเพลิน มีความสุข

การใช้ผังกราฟิก เป็นการส่งเสริมทักษะสมองเพื่อจัดการชีวิตให้สำเร็จ ของเด็กปฐมวัยได้ เป็นอย่างดี ประสพการณ์ที่ได้จากการใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทานของเด็กปฐมวัยนำไปสู่การ เสริมสร้างทักษะสมอง EF (Executive Functions) ดังแนวคิดของ (สุริยเดส ทรีปาตี, 2561: 2) กล่าวว่า การใช้ผังกราฟิกเป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมองส่วนคิดขั้นสูง (Brain Executive Function) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ผังกราฟิกจึงสำคัญมากในระบบการศึกษากับการพัฒนาศักยภาพเด็ก และยังทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ความคิดต่อยอด ความคิดรวบยอด คิดวิเคราะห์ การเรียนรู้ที่เป็น เหตุเป็นผลติดตัวไปตลอดชีวิตของเขา และเป็นสมรรถนะที่สำคัญต่อประสิทธิภาพการทำงาน เวลาที่

เดวิดโตเป็นผู้ใหญ่ จะมีความก้าวหน้าในอาชีพการงานได้เป็นอย่างดี และแนวคิดของ (ฉัตรिया เลิศวิชา, 2557: 5) กล่าวว่า ผังกราฟิก ทำหน้าที่ช่วยจัดการกับเนื้อหา ข้อมูลและความคิดที่นักเรียนมีอยู่ในสมอง มักช่วยกำกับและอำนวยความสะดวกให้เด็กเข้าถึงความรู้และความคิดใหม่ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะนำเด็กให้ก้าวสู่ความสำเร็จ เพราะเครื่องมือชนิดนี้ต้องการให้นักเรียนลงมือทำการเชื่อมโยง และแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริง และข้อมูลต่างๆ นอกจากนี้แนวคิดของ (วรนาท รักสกุลไทย, 2561: 16) กล่าวว่า ผังกราฟิกช่วยให้เด็กสามารถจัดระบบความคิด และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิมได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ผังกราฟิกยังมีความสำคัญ ในการนำเสนอสิ่งที่เด็กเรียนรู้ในรูปแบบภาพ ช่วยให้ เป็นรูปธรรมและเห็นภาพชัดเจนขึ้น ประเด็นสำคัญ ผังกราฟิกช่วยให้เด็กได้ใช้ทักษะการคิดในระดับสูง ทั้งวิเคราะห์ สังเคราะห์ ไตร่ตรอง และประเมินค่า ได้ตามวัย พัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ผังกราฟิกเป็นแผนผังทางความคิด ซึ่งประกอบด้วยความคิดหรือข้อมูลสำคัญ ๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจโครงสร้างของความรู้ หรือเนื้อหาสาระนั้น ๆ ได้ง่ายขึ้น และจดจำได้นาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเนื้อหาสาระข้อมูลต่าง ๆ นั้นอยู่ในลักษณะกระจัดกระจาย ผังกราฟิกจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนจัดการข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นระบบจนเกิดความเข้าใจ และจดจำได้ง่ายขึ้น (ทิสนา แคมมณี, 2566: 23) และจากการศึกษาของ วรนาท รักสกุลไทย และคณะ พบว่า ผังกราฟิกช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาที่เรียนได้ง่ายขึ้น โดยการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมด้วยตนเอง เรียนรู้สิ่งที่เป็นรูปธรรมและเห็นเป็นภาพได้ชัดเจนขึ้น ผังกราฟิกจึงเหมาะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย (วรนาท รักสกุลไทย และคณะ, 2561: 45)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักและเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงได้เสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นิทานร่วมกับผังกราฟิก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมพินิทานร่วมกับผังกราฟิก ในการเสริมสร้างการเรียนรู้แก่นักเรียน ให้พร้อมเรียนรู้ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ได้มากที่สุดตามวัย เพื่อเป็นพื้นฐานที่สำคัญเมื่อเดวิดโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงได้ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ผ่านการจัดกิจกรรมการเล่นิทานร่วมกับผังกราฟิก ซึ่งเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้เด็กฝึกทักษะกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลอง การจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก

สมมติฐานของการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิกภายหลังการทดลองมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก ซึ่งเกิดประโยชน์กับเด็กปฐมวัย ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
2. ครูปฐมวัยมีแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ได้ตามพัฒนาการช่วงอายุของเด็กปฐมวัย
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัย อนุบาลปีที่ 2/1 จำนวน 26 คน อนุบาลปีที่ 2/2 จำนวน 30 คน และอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวนทั้งหมด 86 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิง ชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งได้จากแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง จำนวน 30 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก
2. แบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

ระยะเวลาในการทดลอง

การศึกษาครั้งนี้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กอายุระหว่าง 5- 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จำนวน 30 คน สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 1 ห้องเรียน

2. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัย ในการอ่านผ่านการได้ฟัง ได้ดู ได้ยิน ได้สังเกตภาพเหตุการณ์และสรุปบอกความสำคัญของเรื่องราวที่อ่าน เพื่อความรู้และความเพลิดเพลิน เป็นการแสดงออกด้วยคำพูดหรือการพูดเล่าบอกเรื่องราวด้วยการสังเกตภาพในนิทาน หลังจากการฟังนิทาน ทำให้เกิดการอ่านภาพในหนังสือนิทาน รวบรวมข้อมูล เข้าใจในเรื่องราวในนิทาน ได้โดยบอกเหตุผลประกอบเรื่องที่ฟัง บอกเรื่องราวที่เห็นจากภาพ และรายละเอียดของเรื่องราวเหตุการณ์ที่ได้พบเห็นจากภาพ นำมาบอกเล่าโดยการอ่านคำจากภาพ โดยมีลำดับด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ดังนี้

2.1 ด้านการรวบรวมข้อมูล หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัย ในการฟังเรื่องเล่าสังเกตเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเนื้อเรื่องของนิทาน โดยเด็กรวบรวมข้อมูลจากการพูดคุย สนทนา เล่าเรื่องราวของเนื้อหาเรื่องนั้น ๆ หลังจากฟังเรื่องราวของนิทาน

2.2 ด้านการวิเคราะห์เหตุการณ์ในนิทาน หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยใน ต้องจับใจความสำคัญจากหนังสือนิทาน หนังสือภาพ โดยเด็กสามารถบอกได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ผลเป็นอย่างไร หลังจากฟังเรื่องราวของนิทาน

2.3 ด้านการสรุปความสำคัญ หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยใน การสรุปบอกข้อมูล จากการได้ยินได้ฟังและสังเกตภาพแล้วสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หลังจากฟังเรื่องราวของนิทาน

2.4 ด้านการประยุกต์และนำไปใช้ หมายถึงความสามารถของเด็กปฐมวัย ในการนำผลที่ได้รับจากการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง เด็กสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับวัยหลังจากฟังเรื่องราวของนิทาน

3. ผังกราฟิก หมายถึง การนำข้อมูลของความคิด โดยใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ประกอบ เช่น ภาพ เส้นโยง รูปทรงต่าง ๆ ที่เด็กสามารถมองเห็นและอธิบายสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ มีเครื่องมือมาช่วยแสดงความคิดให้ออกมาเป็นรูปธรรมในลักษณะของรูปภาพ ผู้ใช้สามารถเลือกใช้หรือสร้างขึ้นเองได้ตามความสะดวกและเหมาะสมกับการใช้งานในแต่ละกิจกรรมที่ครูให้กับเด็กปฐมวัย ซึ่งผังกราฟิกที่ผู้วิจัยใช้ในการจัดกิจกรรมครั้งนี้ ประกอบด้วยผังกราฟิกจำนวน 3 ผัง ดังนี้

3.1 ผังกราฟิกแบบเวนน์ไดอะแกรม (Venn Diagram) หมายถึงใช้เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของข้อมูล 2 ชุด เช่น ความเหมือน ความต่าง ตามหัวข้อ เรื่องราว ลักษณะต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยง เกี่ยวเนื่อง หรือสัมพันธ์กัน ในขณะเดียวกันยังช่วยให้มองเห็นความแตกต่าง ของข้อมูลที่นำมาเปรียบเทียบกันได้ชัดเจน ด้วยลักษณะและรูปแบบของผัง ซึ่งมักนำเสนอด้วยวงกลม 2 วง ซ้อนทับกันอยู่

3.2 ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว (Story Map) หมายถึง ใช้นำเสนอให้เห็นถึงองค์ประกอบโครงสร้างของเรื่องราว นิทาน เนื้อเรื่อง หรือบทความต่าง ๆ ที่ต้องการศึกษา ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าว ได้แก่ ตัวละคร ฉาก คำโครงเรื่อง หรือใจความสำคัญของเรื่องผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว (Story Map) ช่วยให้เด็กสามารถคิดเชื่อมโยง จับใจความสำคัญและสรุปเรื่องราวที่อ่าน ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น

3.3 ผังกราฟิกแบบเหตุและผล หมายถึง นำเสนอข้อมูลเพื่อใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุ (Cause) กับผล (Effect) ที่เกิดขึ้นกำหนดหัวข้อเรื่องที่ต้องการศึกษาให้ชัดเจน จากนั้นกำหนดกรอบ "สาเหตุ" และอยู่คนละฝั่งของผัง ส่วนมากจะให้ "สาเหตุ" อยู่ฝั่งซ้าย ส่วน "ผล" อยู่ฝั่งขวาของผัง โดยสามารถเพิ่มจำนวนกรอบของ "ผล"ได้ตามความต้องการ ผังกราฟิกแบบเหตุและผล (Cause and Effect Char) ทำให้ทราบถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดสิ่งนี้ขึ้น ซึ่งผลที่เกิดขึ้นก็คือรายละเอียดของสิ่งที่เกิดขึ้นจากส

4. กิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก หมายถึง การเล่านิทานปากเปล่าผ่านระดับของน้ำเสียง หน้า เบา เสียงสูง ต่ำ ในรูปแบบของน้ำเสียงที่ต่างกันของตัวละคร โดยใช้หนังสือนิทานภาพมาเล่าให้เด็กฟังเมื่อฟังนิทานจบ ครูชวนเด็กได้นำภาพลงติดลงบนผังกราฟิก ตามเนื้อเรื่องที่สอดคล้องกับเรื่องราวในนิทานเรื่องนั้น ๆ ตามแบบผังกราฟิก ดังนี้ 1.) ผังกราฟิกแบบเวนน์ไดอะแกรม 2.) ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว 3.) ผังกราฟิกแบบเหตุและผล

ขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก ดังนี้

4.1 **ขั้นเปิดม่าน** เป็นขั้นที่ครูกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจโดยชวนให้เด็กร่วมกิจกรรมเป็นการเปิดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้เด็กสนใจฟังนิทานจากครู

4.2 **ขั้นसानเรื่องราว** เป็นขั้นที่ครูสร้างความรู้ความเข้าใจและเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงในเรื่องของนิทานจากการฟังเรื่องราวในนิทานแต่ละเรื่อง

4.3 **ขั้นวิเคราะห์** เป็นขั้นที่เด็กใช้ทักษะการคิด ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ เด็กบอกสาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะอะไร เด็กสามารถบอกเหตุการณ์หรือเรื่องราวจากนิทาน โดยเด็กสามารถบอกได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ผลเป็นอย่างไร

4.4 **ขั้นพาทบทวน** เป็นขั้นที่เด็กสามารถนำผลที่ได้รับการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง เด็กสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับวัยได้ทบทวนเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ ครูและเด็กร่วมกันทบทวนเรื่องราวเหตุการณ์ในนิทาน หลังจากฟังนิทานแต่ละเรื่อง

4.5 **ขั้นชวนสรุป** เป็นขั้นที่เด็กได้ใช้ สรุปใจความสำคัญ เกี่ยวกับเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หลังจากฟังเรื่องราวจากนิทาน นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลและร่วมกันทำผังกราฟิกจากนิทานเรื่องนั้น ๆ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

กิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก

ดำเนินการตามขั้นการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. ขั้นเปิดม่าน
2. ขั้นसानเรื่องราว
3. ขั้นวิเคราะห์
4. ขั้นพาทบทวน
5. ขั้นชวนสรุป

รูปแบบของผังกราฟิกที่นำมาใช้ร่วมกับการเล่านิทานมี 3 แบบ ดังนี้

1. ผังกราฟิกแบบเวนนไดอะแกรม
2. ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว
3. ผังกราฟิกแบบเหตุและผล

ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

1. ด้านการรวบรวมข้อมูล
2. ด้านการวิเคราะห์เหตุการณ์ในนิทาน
3. ด้านสรุปความสำคัญ
4. ด้านการประยุกต์และนำไปใช้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการวิจัย ซึ่งสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.1 ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเรียนรู้
 - 2.3 ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.4 ทักษะในการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.5 ขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.6 วิธีการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.7 ประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.8 การวัดและการประเมินผลความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทาน
 - 3.1 ความหมายของนิทาน
 - 3.2 ความหมายของการเล่านิทาน
 - 3.3 ความสำคัญของนิทาน
 - 3.4 ประเภทของนิทาน
 - 3.5 คุณค่าและประโยชน์ของการเล่านิทานที่มีต่อการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย
 - 3.6 หลักการเลือกหนังสือนิทาน
 - 3.7 เทคนิคการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผังกราฟิก
 - 4.1 ความหมายของผังกราฟิก
 - 4.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผังกราฟิก
 - 4.3 ประเภทของผังกราฟิก
 - 4.4 ความสำคัญของผังกราฟิก
 - 4.5 การเล่านิทานประกอบการใช้ผังกราฟิก

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 อายุ 3-6 ปี

กระทรวงศึกษาธิการ (หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช, 2560: 1-33) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการทบทวนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน เพื่อพัฒนาไปสู่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยและแผนแม่บทกฎหมายต่างๆ มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพเด็กและกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษารายละเอียดดังนี้

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี บริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

วิสัยทัศน์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างเหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างเด็กกับพ่อแม่เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวมมีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพโดยมีหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นอย่างมีความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำ ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนที่เพียงพอ
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข
5. สร้างความรู้ ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

จุดหมาย

การจัดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพและมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
2. มีสุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม
3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสาน

สัมพันธ์กัน

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

3. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 3 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 4 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมามาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์มาเป็นลักษณะที่คุณประสงค์ที่สอดคล้องกับกับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย คือมาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัยและมาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ ดังแสดงในตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตาราง 1 มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
9.1 สนทนา โต้ตอบและเล่า เรื่องให้ผู้อื่น เข้าใจ	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และพูดโต้ตอบเกี่ยวกับ เรื่องที่ฟัง	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาโต้ตอบ สอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบและ สนทนาโต้ตอบอย่าง ต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ ฟัง
	9.1.2 เล่าเรื่องด้วย ประโยคสั้นๆ	9.1.2 เล่าเรื่องเป็น ประโยคอย่างต่อเนื่อง	9.1.2 เล่าเรื่องราวต่อเนื่อง ได้
9.2 อ่าน เขียน ภาพและ สัญลักษณ์ได้	9.2.1 อ่านภาพ และพูด ข้อความด้วยภาษาของ ตน	9.2.1 อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้ง ชี้หรือกวาดตามอง ข้อความตามบรรทัด	9.2.1 อ่านภาพสัญลักษณ์ คำด้วยการชี้หรือกวาดตา มองจุดเริ่มต้นและจุดจบ ของข้อความ
	9.2.2 เขียนขีดเขียน อย่าง มีทิศทาง	9.2.2 เขียนคล้าย ตัวอักษร	9.2.2 เขียนชื่อของตนเอง ตามแบบ เขียนข้อความ ด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง

ตาราง 2 มาตรฐานที่ 10 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐาน
ในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3 – 4 ปี	อายุ 4 – 5 ปี	อายุ 5 – 6 ปี
10.1 มี ความสามารถ ในการคิดรวบ ยอด	10.1.1 บอกลักษณะของ สิ่งต่างๆจากการสังเกต โดยใช้ประสาทสัมผัส	10.1.1 บอกลักษณะ และส่วนประกอบของสิ่ง ต่างๆจากการสังเกตโดย ใช้ประสาทสัมผัส	10.1.1 บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การ เปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ ของสิ่งต่างๆจากการสังเกต โดยใช้ประสาทสัมผัส
10.1 มี ความสามารถ ในการคิดรวบ ยอด	10.1.2 จับคู่หรือ เปรียบเทียบสิ่งต่างๆ โดยใช้ลักษณะหรือ หน้าที่การใช้งานเพียง ลักษณะเดียว	10.1.2 จับคู่และ เปรียบเทียบความ แตกต่างหรือความ เหมือนของสิ่งต่างๆโดย ใช้ลักษณะที่สังเกตพบ เพียงลักษณะเดียว	10.1.2 จับคู่และ เปรียบเทียบความแตกต่าง และความเหมือนของสิ่ง ต่างๆโดยใช้ลักษณะที่สังเกต พบสองลักษณะขึ้นไป
	10.1.3 คัดแยกสิ่งต่างๆ ตามลักษณะหรือหน้าที่ การใช้งาน	10.1.3 จำแนกและจัด กลุ่มสิ่งต่างๆ โดยใช้ อย่างน้อยหนึ่งลักษณะ เป็นเกณฑ์	10.1.3 จำแนกและจัดกลุ่ม สิ่งต่างๆ โดยใช้ตั้งแต่สอง ลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์
	10.1.4 เรียงลำดับ สิ่งของหรือเหตุการณ์ อย่างน้อย ๓ ลำดับ	10.1.4 เรียงลำดับ สิ่งของหรือเหตุการณ์ อย่างน้อย 4 ลำดับ	10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของ หรือเหตุการณ์ อย่างน้อย 5 ลำดับ

พหุ ประถมศึกษา

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3 – 4 ปี	อายุ 4 – 5 ปี	อายุ 5 – 6 ปี
10.2 มี ความสามารถ ในการคิดเชิง เหตุผล	10.2.1 ระบุผลที่เกิดขึ้น ในเหตุการณ์หรือการ กระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	10.2.1 ระบุสาเหตุหรือผล ที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือ การกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	10.2.1 อธิบายเชื่อมโยง สาเหตุและผลที่เกิดขึ้นใน เหตุการณ์หรือการกระทำ ด้วยตนเอง
	10.2.2 คาดเดา หรือ คาดคะเนสิ่งที่จะ เกิดขึ้น	10.2.2 คาดเดา หรือ คาดคะเน สิ่งที่จะ เกิดขึ้นหรือมีส่วนร่วมใจใน การลงความเห็นจากข้อมูล	10.2.2 คาดคะเนสิ่งที่ อาจจะเกิดขึ้นและมีส่วนร่วม ในการลงความเห็นจาก ข้อมูลอย่างมีเหตุผล
10.3 มีความ ในการคิด แก้ปัญหาและ ตัดสินใจ	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่อง ง่ายๆ	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่อง ง่ายๆและเริ่มเรียนรู้ผลที่ เกิดขึ้น	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่อง ง่ายๆ และยอมรับผลที่ เกิดขึ้น
	10.3.2 แก้ปัญหาโดย ลองผิดลองถูก	10.3.2 ระบุปัญหา และ แก้ปัญหาโดยลองผิด ลองถูก	10.3.2 ระบุปัญหาสร้าง ทางเลือกและเลือกวิธี แก้ปัญหา

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับ เด็กอายุ 3-6 ปี โดยมีจุดหมาย เพื่อมุ่งให้เด็ก มีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ ตามแนวคิดหลักสูตรหลักสูตรศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 คือ พัฒนาเด็กในระดับปฐมวัย มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตใจที่ดีงามมีสุขภาพจิตที่ดี และมีความสุข ใช้ ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ในการจัดกิจกรรมเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น มุ่งส่งเสริมให้เด็กมี คุณลักษณะความสามารถในการคิด การอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ ตามมาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 9.1) ได้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ตาม สภาพที่พึงประสงค์ที่ 9.1.1) ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง 9.1.2) เขียนชื่อของตนเองตามแบบ เขียนข้อความ ด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง 9.1.3) เล่าเรื่องราวต่อเนื่องได้ 9.2) อ่าน เขียนภาพและสัญลักษณ์ได้ สภาพที่พึงประสงค์ที่ 9.2.1) อ่านภาพสัญลักษณ์ คำด้วยการชี้ หรือกวาดตามจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ 9.2.2) เขียนชื่อของตนเองตามแบบ เขียนข้อความ ด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง 9.2.3) เล่าเรื่องราวต่อเนื่องได้ และมาตรฐานที่10 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับ วัย มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 10.1) มีความสามารถในการ

คิดรวบยอด สภาพที่พึงประสงค์ที่ 10.1.1) บอกลักษณะส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส 10.1.2) จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่างๆโดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบสองลักษณะขึ้นไป 10.1.3.) จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆ โดยใช้ตั้งแต่สองลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์ 10.1.4) เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย 5 ลำดับ ตัวบ่งชี้ที่ 10.2) มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล สภาพที่พึงประสงค์ที่ 10.2.1) อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง 10.2.2) คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นและส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล ซึ่งเด็กจะได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติจริง เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กที่จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ กิจกรรมที่จัดสอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคน ให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาค้นคว้าในระดับที่สูงขึ้น และเด็กทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับบริบทและธรรมชาติของเด็ก

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

2.1 ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์มิใช่เป็นเพียงการอ่านเพื่อความรู้และความเพลิดเพลินเท่านั้น แต่ยังต้อง มีการวิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารในด้านต่าง ๆ โดยผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างพิจารณาแล้วใช้

ความคิดในการไตร่ตรอง แยกแยะ จับใจความสำคัญ สรุปเรื่องราวในสิ่งที่อ่าน ดังนั้นในการอ่านเชิงวิเคราะห์ จึงจำเป็นต้องอาศัยทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อน เพราะการคิดมีความสำคัญทั้งต่อการอ่านและการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันดังที่ วัชรา เล่าเรียนดี (2552: 10) ได้กล่าวว่า

การคิดวิเคราะห์หรือการคิดเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การแสดงออกด้วยคำพูดหรือพฤติกรรม การปฏิบัติที่บ่งบอกถึงความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างละเอียดทุกแง่มุมโดยบอกอธิบายเหตุผลประกอบเรื่องที่รู้ระบุนึกคิดรวบยอด ระบุนปัญหา ระบุนความเชื่อมโยงของความคิดรวบยอดต่าง ๆ และรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน สามารถที่จะแจกแจงจำแนกแยกองค์ประกอบ ส่วนประกอบต่าง ๆ รวบรวมข้อมูลที่เป็นหลักฐานสำคัญเพื่อนำมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจและประเมินผลหรือเพื่อสรุปอย่างเหมาะสม

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเรียนรู้

ทฤษฎีทักษะการเรียนรู้ของ Bloom (บลูม)

Bloom (บลูม) เชื่อว่า การเรียนการสอนที่จะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอน จะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษาให้ชัดเจนซึ่งมีทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวพฤติกรรมนิยม และจิตวิทยาพื้นฐานของมนุษย์เป็นพื้นฐาน Bloom ได้กล่าวว่า การเรียนรู้หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากเดิม ไปสู่พฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวร และพฤติกรรมใหม่นี้เป็นผลมาจากประสบการณ์หรือการ ผิดพลาด มิใช่เป็นผลจากการตอบสนองตามธรรมชาติหรือสัญชาตญาณ วุฒิภาวะ หรือความบังเอิญ พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปจะต้องเปลี่ยนไปอย่างค่อนข้างถาวร จึงจะถือว่าเกิดการเรียนรู้ขึ้น หากเป็น 1) การเปลี่ยนแปลงชั่วคราวก็ยังไม่ถือว่าเป็นการเรียนรู้ หากบุคคลเกิดการเรียนรู้จะเกิดการ 2) เปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความเข้าใจ และความคิด (Cognitive Domain) หมายถึง การเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระใหม่ ก็จะทำให้เด็กเกิดความรู้ความเข้าใจสิ่งแวดล้อม ต่าง ๆ ได้มากขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมอง การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ทศนคติ ค่านิยม (Affective Domain) หมายถึง เมื่อบุคคลได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ก็ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกทางด้านจิตใจ ความเชื่อ ความ สนใจ 3) ความเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย (Psychomotor Domain) หมายถึง การที่บุคคล ได้เกิดการเรียนรู้ทั้งในด้านความคิด ความเข้าใจ และเกิดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ความสนใจ ด้วยแล้ว ได้นำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติ จึงทำให้เกิดทักษะและความชำนาญมากขึ้น เช่น การ ใช้มือ การใช้ร่างกาย เป็นต้น ในช่วงปี 1950-1959 Bloom แบ่งการเรียนรู้ของเด็กออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านพุทธิพิสัย 2) ด้านจิตพิสัย และ 3) ด้านทักษะพิสัย และจำแนกเป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เรียกว่า Taxonomy of Educational objectives และช่วงปี 1990 มีนักจิตวิทยากลุ่มใหม่ นำ โดย Lorin Anderson ซึ่ง เป็นศิษย์ของ Bloom ได้ปรับปรุง Bloom's Taxonomy เพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยนำเสนอ The Revised Bloom's Taxonomy (2001)

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget)

เพียเจต์ เชื่อว่า เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว กระบวนการทางสติปัญญาของเด็ก จะเกิดขึ้นจากการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมอยู่ คือ ขบวนการปรับเข้าสู่โครงสร้าง (Assimilation) จะทำหน้าที่รับข้อมูลเข้ามาตีความหมายเท่าที่ระดับสติปัญญาจะรับรู้ได้ โดยนำสิ่งใหม่มาปรับให้เข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่ ถ้าข้อมูลใหม่ที่รับเข้ามานั้นแตกต่างจากข้อมูลเดิมมากก็ไม่สามารถเข้าใจ ข้อมูลใหม่ได้หมดจึงต้องปรับข้อมูลก่อนรับเข้าไปในโครงสร้างทางความคิด ส่วนการขยายโครงสร้าง (Accommodation) เป็นการปรับโครงสร้างที่มีอยู่แล้วภายในแวดล้อมได้โดยปรับโครงสร้างทาง

ความคิดให้เหมาะกับประสบการณ์ที่จะรับเข้าได้ความสมดุลในความคิดความเข้าใจ (Equilibration) อธิบายง่ายๆ คือ เด็ก ๆ จะซึมซับประสบการณ์ที่เขาได้รับ แล้วมารวมเข้าด้วยกันเพื่อทำให้เกิดกระบวนการคิดเกิดขึ้น มีการเชื่อมโยงระหว่างเรื่องเก่าที่เคยเรียนรู้มา ผสมกับเรื่องใหม่เข้าด้วยกัน ซึ่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความคิดและความเข้าใจของเด็ก เพียเจท์ ได้แบ่งลำดับขั้นของพัฒนาการทางสติปัญญาเป็น 4 ขั้น คือ

1. ระยะเวลาแก้ปัญหาด้วยการกระทำ (Sensorimotor Stage) พัฒนาการขั้นนี้ ตั้งแต่แรกเกิดถึง 2 ปี เด็กจะเกิดการเรียนรู้จากประสาทสัมผัส เด็กมักจะหยิบจับวัตถุหรือเคาะ ฯลฯ ในขั้นนี้ความคิดความเข้าใจของเด็กจะก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เช่น สามารถประสานงานระหว่างกล้ามเนื้อและสายตา สามารถรู้ว่าสสารไม่หายไปจากโลก สามารถค้นหาวัตถุที่เปลี่ยนที่ไปตลอดจนสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาได้ เด็กวัยนี้ชอบทำอะไรบ่อยๆ ซ้ำๆ เป็นการเลียนแบบพยายามแก้ปัญหาแบบลองผิดลองถูก เมื่อสิ้นสุดระยะนี้เด็กจะมีการแสดงออกของพฤติกรรมอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถแก้ปัญหาโดยเปลี่ยนวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ แต่ความสามารถในการวางแผนของเด็กยังอยู่ในขีดจำกัด

2. ระยะเวลาแก้ปัญหาด้วยการรับรู้และยังไม่รู้จักใช้เหตุผล (Proportional Stage) ระยะนี้อยู่ในช่วงอายุประมาณ 2-7 ปี ซึ่งแบ่งออกเป็นขั้นย่อย ๆ อีก 2 ขั้น คือ ในช่วงอายุ 2-4 ระยะเวลาแก้ปัญหาด้วยการรับรู้และยังไม่รู้จักใช้เหตุผล (Proportional Stage) ระยะนี้อยู่ในช่วงอายุประมาณ 2-7 ปี ซึ่งแบ่งออกเป็นขั้นย่อย ๆ อีก 2 ขั้น คือ ในช่วงอายุ 2-4 ปี เป็นช่วงที่เด็กเริ่มมีเหตุผลเบื้องต้น สามารถโยงความสัมพันธ์ระหว่าง 2 เหตุการณ์หรือมากกว่ามาเป็นเหตุผลเกี่ยวโยงซึ่งกันและกันได้ แต่เหตุผลของเด็กวัยนี้ยังมีขอบเขตจำกัดเพราะเด็กยังยึดถือเป็นศูนย์กลาง คือยึดความคิดของตนเองเป็นใหญ่ และมองไม่เห็นเหตุผลของคนอื่นและเหตุผลของเด็กวัยนี้จึงไม่ค่อยถูกต้องกับหลักความเป็นจริง ในช่วงที่ 2 ของระยะนี้อยู่ในช่วงประมาณ 4-7 ปีเด็กจะมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ลบตัวดีขึ้น รู้จักแยกแยะชิ้นส่วนของวัตถุเริ่มมีการพัฒนาการเกี่ยวกับการอนุรักษ์แต่ยังไม่แจ่มชัด รู้จักแบ่งพวก แต่ยังคงคิดหรือตัดสินผลของการกระทำต่างๆ จากสิ่งที่เห็นภายนอกเท่านั้น

3. ระยะเวลาแก้ปัญหาด้วยเหตุผลกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม (Concrete Operation Stage) อยู่ในช่วงอายุ 7 ถึง 11 ปี เป็นระยะที่เด็กเข้าใจความคิดของผู้อื่นได้ดีเพราะเด็กเริ่มลดความคิดยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยเริ่มนำเอาเหตุผลรอบๆ ตัวมาคิดประกอบในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เด็กวัยนี้สามารถคิดทบทวนกลับได้นอกจากนี้ความสามารถในการจำของเด็กในช่วงอายุนี้อาจมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถจัดกลุ่มหรือจัดพวกได้อย่างสมบูรณ์สามารถสนทนากับบุคคลอื่นและเข้าใจความคิดของผู้อื่นได้ดี

4. ระยะเวลาแก้ปัญหาด้วยเหตุผลกับสิ่งที่เป็นนามธรรม (Formal-Operation) อยู่ในช่วงอายุ 11 ปีขึ้นไป ขั้นนี้จะเป็นขั้นสุดท้ายของการพัฒนาทางสติปัญญาของเด็ก เพียเจต์ เชื่อว่า ความคิดความเข้าใจของเด็กในขั้นนี้จะเป็นขั้นที่สมบูรณ์ที่สุด คือเด็กจะสามารถคิดได้แม้ปรากฏให้เห็น สามารถตั้งสมมติฐานและพิสูจน์ได้สามารถแก้ปัญหาต่างๆ โดยมีการคิดก่อนแก้ปัญหาต่างๆ สามารถเข้าใจสูตรหรือกฎเกณฑ์ต่างๆ ได้ดีพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กวัยนี้จะเจริญเติบโตเต็มที่ เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ แต่อาจมีการตัดสินใจแก้ปัญหาต่างจากผู้ใหญ่อยู่บ้างเพราะมีประสบการณ์น้อยกว่า (กรชนก วุฒิชัยภูมิ, 2561: 49)

2.3 ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์

การพัฒนาทักษะด้านการอ่านนั้นมีความสำคัญต่อทักษะการคิดวิเคราะห์เพราะการอ่านอย่างเข้าใจนั้นส่งผลต่อการใช้ชีวิต โดยทั่วไปไม่เพียงแต่เฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น ซึ่งผู้ปกครองและครูควรทำการปลูกฝังตั้งแต่ทักษะการอ่านจับใจความในระดับชั้นประถมศึกษา ดังที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวถึงคุณภาพของเด็กในระดับปฐมวัยว่าเด็กควรมีความสามารถในการจับใจความสำคัญ หลังจากการฟังนิทาน บอกเหตุการณ์ของเรื่องที่ได้ฟังสามารถนำความรู้ ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 58) ซึ่งการฝึกฝนการอ่านจับใจความนั้นเป็นทักษะเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การอ่านในขั้นที่สูงขึ้น นั่นคือ การอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งการอ่านเชิงวิเคราะห์นั้น เป็นกระบวนการอ่านเพื่อทำการเล่ามาแยกแยะว่าแต่ละส่วนในเนื้อหาที่อ่านนั้นมีความหมาย ความสำคัญอย่างไร มีสาระสำคัญหรือมีความสัมพันธ์กับส่วนอื่นๆ หรือไม่ ตลอดจนพิจารณาถึงทรรศนะและจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง การฝึกฝนเด็กด้วยวิธีการอ่านนิทานร่วมกับผังกราฟิก การอ่านเชิงวิเคราะห์นี้ ไม่เพียงแต่จะก่อประโยชน์แก่เด็กในด้านการเรียนเท่านั้น แต่ยังสามารถช่วยให้เด็กนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

ทัตสนีย์ หนูนาถ (2550: 46) ได้สรุปความสำคัญของการอ่านวิเคราะห์ ว่าเป็นการอ่านระดับสูงที่ต้องใช้ความพินิจพิจารณาแยกแยะอย่างละเอียด โดยแยกแยะหาเหตุผล ส่วนดี ส่วนบกพร่อง จุดมุ่งหมายของผู้เขียน วิธีการนำเสนอ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และสามารถประเมินหรือตัดสินใจคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2553: 3) อธิบายว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การจำแนกเรื่องออกเป็นส่วน ๆ ให้เห็นว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร พิจารณาแต่ละส่วนให้ละเอียดลงไปว่าประกอบกันอย่างไร ประกอบด้วยอะไรบ้าง และวิเคราะห์ทรรศนะของผู้แต่งเพื่อทราบจุดมุ่งหมายที่อยู่เบื้องหลังผ่านภาษาและถ้อยคำที่ใช้

การถนัด รัตนแสนวงษ์ (2555: 52) ได้อธิบายความหมายของการอ่านวิเคราะห์ว่าเป็น การแยกแยะเรื่องราวออกเป็น ส่วน ๆ ตามประเภทและลักษณะของเนื้อหา โดยใช้เหตุผล ประกอบด้วยความรอบคอบ ต้องอ่านอย่างละเอียดทุกตัวอักษร และเมื่ออ่านจบแล้วต้องแยกแยะได้ ว่า อะไรคือข้อเท็จจริง อะไรคือข้อคิดเห็น อะไรถูก อะไรผิด

สรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านข้อมูลเรื่องราวต่าง ๆ โดยการจำแนก เรื่องออกเป็น ส่วน ๆ ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร จากเรื่องราวเหตุการณ์นั้น ๆ มาพิจารณา ข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น เพื่อนำไปสู่การสรุปเรื่องที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ได้

2.4 ทักษะในการอ่านเชิงวิเคราะห์

นักวิชาการได้อธิบายทักษะในการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2553: 53) กล่าวถึงทักษะในการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าความสามารถในการมองเห็นรายละเอียดและจำแนกแยกแยะข้อมูลองค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น วัตถุประสงค์ การจัดลำดับเหตุการณ์เป็นส่วนย่อย ๆ เพื่อหาความจริง ความสำคัญและแก่นแท้ของเรื่อง นำไปสู่การสรุป การประยุกต์ใช้ ทำนายหรือคาดการณ์ได้ถูกต้อง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2553: 67) กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึงการแยกแยะ รูปแบบของงานประพันธ์ที่ อ่านว่าเป็นอะไร แล้วพิจารณาเนื้อหาว่าประกอบด้วย อะไรบ้าง โดยแยก เนื้อเรื่องออกเป็น ส่วน ๆ ให้เห็นว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร เพราะเหตุใด หรือทำไม พิจารณาแต่ละส่วนให้ละเอียดลงไปว่าประกอบกันอย่างไร หรือประกอบด้วยอะไรบ้างวิเคราะห์ ทรรศนะของผู้แต่งเพื่อทราบจุดหมายที่อยู่เบื้องหลังผ่านทางภาษาและถ้อยคำที่ใช้

จรรยา ศรีบัวหลวง (2559: 21) ให้ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า ความสามารถ ที่เด็กแยกแยะข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นได้ถูกต้องชัดเจนในการวิเคราะห์สิ่งที่อ่าน และสามารถ แสดงความคิดเห็นประกอบการประเมินคุณค่าสิ่งที่อ่านได้

สรุปได้ว่า ทักษะในการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้อ่านที่ทำความเข้าใจ รายละเอียดของเรื่องที่อ่าน ลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง สรุปสาระสำคัญ ทศนคติของผู้แต่ง แยก ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นที่ได้จากการอ่านความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์

นักวิชาการได้ให้ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

ชวาล แพรัตกุล (2552: 259) กล่าวว่า การวิเคราะห์เป็นสมรรถภาพสมมองที่สำคัญมากของ มนุษย์มีคุณค่าต่อชีวิตโดยตรงและเป็นที่ยอมรับของการศึกษาทุกระดับบุคคลที่ไม่เคยถูก ผิดผัน ความคิดชนิดนี้จะรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่ตาเห็นและตามที่ตา หู จมูก ลิ้นสัมผัสเท่านั้นแล้วก็จะ หยุด เพียงแค่นั้นจะเห็นแต่สีสัน ทรวดทรง และพื้นผิวภายนอกของเรื่องเพียงประการเดียวเท่านั้นไม่มีทั้ง ปัญญา และไร้ความสามารถที่จะมองเรื่องนั้นให้ทะลุลงไปในเรื่องสาระ แก่นแท้ ที่ซ่อนอยู่ได้เลย

เกรียงศักดิ์เจริญวงศ์ศักดิ์ (2553: 9) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น เช่น การอ่านเชิงวิเคราะห์ข้อความ คำกล่าวอ้างต่าง ๆ โดยพิจารณาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างข้ออ้างและข้อสรุป หลักฐานที่นำมากล่าวอ้าง จะช่วยให้เราพบความถูกต้องหรือผิดพลาดของข้ออ้างนั้น การอ่านเชิงวิเคราะห์ข่าว เพื่อให้ทราบเบื้องหน้าเบื้องหลังของเหตุการณ์ประจำวันที่เกิดขึ้น การอ่านเชิงวิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ในมุมต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญในการใช้ชีวิตในยุคปัจจุบัน ซึ่งมีความก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยี วิทยาการ และการสื่อสารที่ทันสมัย เป็นเครื่องมือสำหรับผู้อ่านให้ได้มาซึ่งความรู้ ทั้งนี้ผู้อ่านจำเป็นต้องใช้ทักษะในการวิเคราะห์ ซึ่งจะทำให้สามารถเลือกข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ มีคุณค่าต่อตนเองและต่อสังคม

2.5 ขั้นตอนของการอ่านเชิงวิเคราะห์

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงขั้นตอนของการอ่านเชิงวิเคราะห์

ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2545: 51) กล่าวถึงหลักการอ่านอย่างวิเคราะห์ว่า มีหลักปฏิบัติ ดังนี้

1. แยกแยะส่วนที่เป็นสาระสำคัญและส่วนขยายความ อาจจะเป็นการอธิบายหรือยกตัวอย่างประกอบ การอ่านอย่างวิเคราะห์นั้น อ่านจะต้องค้นหาส่วนที่เป็นสาระสำคัญที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ เพื่อจะได้เข้าใจจุดประสงค์ที่แท้จริงของผู้เขียน

2. แยกแยะส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น ผู้อ่านจะต้องพิจารณาว่าความคิดเห็นของผู้เขียนตั้งอยู่บนเหตุผลที่ถูกต้องหรือไม่ ควรเห็นด้วยกับผู้เขียนหรือไม่ การอ่าน ประเภทนี้จึงต้องอาศัยประสบการณ์ การอ่านอย่างมาก

กรมวิชาการ (2546: 209-211) เสนอขั้นตอนของการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไว้ดังนี้

1. พิจารณารูปแบบของงานประพันธ์ว่าใช้รูปแบบใด อาจเป็นนิทาน บทละคร นวนิยาย เรื่องสั้น บทร้อยกรอง หรือบทความจากหนังสือพิมพ์

2. แยกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วน ๆ ให้เห็นว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร

3. แยกพิจารณาเนื้อเรื่องแต่ละส่วนให้ละเอียดลงไปว่าประกอบกันอย่างไรหรือประกอบด้วยอะไรบ้าง กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 21) ได้เสนอขั้นตอนการสอนอ่านและหลักการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ด้านการรวบรวมข้อมูล คือ รับรู้เรื่องราวและเข้าใจความหมายจากการสังเกต สนทนา ชักถามเล่าเรื่อง บริบท ท่าทาง จากข่าวสาร ข้อมูลจากหนังสือต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 ด้านการวิเคราะห์ คือ คติวิเคราะห์ จำแนกและจับใจความสำคัญของเรื่องได้ว่าใครทำอะไร กับใคร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และผลเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 3 ด้านการสรุปความสำคัญ คือ สังเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปประเมินความน่าจะเป็น น่าเชื่อถือ สืบค้น ข้อมูลเพิ่มเติม หาหลักฐานประกอบการตัดสินใจเชิงเหตุเชิงผล

ขั้นที่ 4 ด้านการประยุกต์และนำไปใช้ คือ นำผลจากการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริง เลือกอย่าง เหมาะสมแล้วนำไปใช้

ชนาธิป พรกุล (2552: 82-83) อธิบายขั้นตอนการอ่านแบบวิเคราะห์โดยใช้ทักษะการคิดตามวิธีการดังนี้

1. สืบค้นข้อความทั้งหมด ค้นหาหรือข้อความที่ไม่รู้ความหมาย สังเกตบริบทหรือเครื่องหมายต่าง ๆ ที่ชี้แนะความหมาย หากไม่พบก็สามารถค้นหาความหมายจากพจนานุกรม กิจกรรมนี้คือการแปลความ
2. สืบค้นต่อไปว่ายังคงมีคำหรือข้อความที่ไม่เข้าใจและไม่สามารถหาความหมายโดยตรงได้จำเป็นต้องใช้การตีความ
3. สืบค้นข้อมูลเพื่อมองภาพรวมด้วยการตั้งคำถาม ถามตัวเองเพื่อค้นหาคำตอบ
4. เมื่อพบข้อมูลจำนวนมากลักษณะต่าง ๆ จำเป็นต้องจัดกลุ่มให้เป็นหมวดหมู่ซึ่งต้องเริ่มด้วยการนำเสนอข้อมูลมาเปรียบเทียบและจำแนกประเภทเสียก่อน
5. บางข้อมูลที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันแต่มีปริมาณต่าง ๆ ไม่เท่ากัน หรือมีการเกิดก่อน-หลัง จึงต้องจัดการเรียงลำดับ
6. ข้อมูลที่จัดกลุ่มไว้ดีแล้ว ยังมีความเกี่ยวข้องกันระหว่างกลุ่มจึงต้องใช้การเชื่อมโยงและให้เหตุผล

7. การให้เหตุผลจากข้อมูล ที่มีอยู่บางครั้งยังไม่เพียงพอ จึงต้องอาศัยการสรุปอ้างอิง เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2553: 3) กล่าวถึงขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่า ในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้อ่านจะต้องจำแนกแยกแยะได้ว่า รูปแบบของงานประพันธ์ที่อ่านนั้นเป็นอะไร เช่น เป็นนิทาน บทละคร นวนิยาย เรื่องสั้นหรือร้อยกรอง บทความ ฯลฯ พิจารณาว่าเนื้อหาประกอบด้วยอะไรบ้าง โดยแยกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วน ๆ ให้เห็นว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร พิจารณาแต่ละส่วนให้ละเอียดลงไปว่า ประกอบกันอย่างไร หรือประกอบด้วยอะไรบ้าง วิเคราะห์ทัศนคติของผู้แต่งเพื่อทราบจุดมุ่งหมายที่อยู่เบื้องหลังผ่านทางภาษาและถ้อยคำที่ใช้

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2553: 55) กล่าวถึงกระบวนการอ่านวิเคราะห์เป็นการอ่านระดับสูง ซึ่งมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. กำหนดสิ่งที่จะวิเคราะห์ว่าจะวิเคราะห์อะไร กำหนดขอบเขตและนิยามของสิ่งที่จะอ่านให้ชัดเจน
2. กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์ว่าต้องการวิเคราะห์เพื่ออะไร เช่น เพื่อจัดอันดับเพื่อหาเอกลักษณ์ เพื่อหาข้อสรุป เพื่อหาสาเหตุ เพื่อหาแนวทางแก้ไข

3. พิจารณาข้อมูลความรู้ ทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ว่าจะใช้หลักใดเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์และจะใช้หลักความรู้นั้น ควรใช้ในการวิเคราะห์อย่างไร

4. สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์ได้เป็นระบบระเบียบชัดเจน

สรุปได้ว่า ขั้นตอนของการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ คือ เริ่มจากพิจารณาลักษณะเนื้อหาของบทอ่าน ที่ฟัง จากนั้นจึง วิเคราะห์ แยกแยะประเด็นสำคัญต่าง ๆ เช่น เนื้อเรื่อง รูปแบบ กลวิธีการนำเสนอ จุดประสงค์ของผู้เขียน รวมทั้งพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น สรุปคำตอบตามประเด็นสำคัญที่กำหนด พร้อมพิจารณารวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สรุปความสำคัญ และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2.6 วิธีการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์

นักวิชาการหลายท่านได้เสนอวิธีการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ ไว้ดังนี้
ทิพย์สุนทร อนันบุตร (2542: 53) ได้เสนอวิธีการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. เด็กต้องได้เรียนด้วยการเสาะแสวงหา ใฝ่รู้วิเคราะห์วิจารณ์ คิดค้น สร้างความรู้หากกระบวนการแก้ปัญหาที่เรียกว่าการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ครูต้องจัดโอกาสให้เด็กมีการตรวจสอบ แนะนำเสริมสร้างกระบวนการคิดค้นเพื่อให้เด็กเสาะแสวงหาด้วยตนเองกระบวนการเรียนรู้จึงต้องหลากหลาย ครูแต่ละคนมีเทคนิคกระบวนการของตนเอง กระบวนการเรียนรู้ต้องไม่ยึดติดว่าต้องอยู่แต่ในห้องเรียน ต้องหาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ให้เด็กเข้าถึงแหล่งความรู้ซึ่งรู้ต้องทำงานหนักกว่าเดิม มิใช่เพียงบอกหรือสอนให้ทำตามครูแต่เทคนิคเดิมไม่ใช่ไม่ดีขึ้นบ้างเรื่อง บางเวลา บางสถานการณ์หรือเหตุการณ์

2. การเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง เด็กและครูต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ของเด็กได้ร่วมเรียน ร่วมทำ ร่วมคิด เรียนรู้ร่วมกัน ครูต้องให้โอกาสคิดค้น วิเคราะห์ แสวงหาข้อมูลหลากหลาย ทั้งในและนอกห้องเรียนจะทำให้ได้ข้อมูลกว้างขวางยิ่งขึ้น เมื่อต้องออกไปเผชิญปัญหาต่าง ๆ ต้องสร้างพื้นฐานความรู้ให้เด็กเกิดความมั่นคง

3. ห้องสมุด ตำรา สถานที่ บุคคลในห้องอื่น ๆ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความสำคัญ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อครูและเด็กนอกจากนี้ โทรทัศน์วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่จะช่วยให้เด็กได้ เกิดความคิดสร้างสรรค์ ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีสีสันเกิดความสนุกสนานตื่นเต้น น่าสนใจ

กรมวิชาการ (2546: 215) กล่าวถึงการจัดการเรียนเรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่าการจัดการเรียนการสอนเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งนักเรียนอาจวิเคราะห์ด้วยการพูดหรือการเขียนสื่อความให้ผู้อื่นเข้าใจแนวคิดในด้านต่าง ๆ อย่างมีหลักการและเหตุผล ว่าครูควรจัดเตรียมเรื่องราว เนื้อหาหรือข้อความต่าง ๆ โดยการจัดเตรียมเองหรือมอบหมายให้นักเรียนศึกษา

หรือรวบรวมมาก็ได้ แต่เนื้อหาที่นำมาวิเคราะห์นั้นต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ ซึ่งอาจใช้หลายวิธี ดังนี้

1. ให้นักเรียนอ่านข้อความสั้น ๆ แล้ววิเคราะห์คำที่ผู้เขียนเลือกใช้ว่าคำใดใช้คำ ผิด ความหมาย คำใดใช้ผิดหน้าที่ คำใดที่ใช้ไม่เหมาะสม หรือไม่ชัดเจนพร้อมทั้งให้ตัวอย่างแนวทางแก้ไข
2. ให้นักเรียนอ่านเรื่องราวสั้น ๆ แล้ววิเคราะห์ประโยคที่ผู้เขียนใช้ว่ามีความถูกต้อง หรือไม่ ผิดจากแบบแผนของภาษาอย่างไรเป็นประโยคที่ต้องสมบูรณ์หรือไม่ การเรียงลำดับความ ใน ประโยคถูกต้องหรือไม่ ใช้ประโยคกะทัดรัดหรือไม่ ใช้คำพุ่มเพื่อยกเว้นความจำเป็นหรือไม่ นักเรียน มี ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงอย่างไร ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องราวสั้น ๆ แล้ววิเคราะห์ก็ได้ แต่สิ่งสำคัญ คือ ข้อความที่เลือกมาต้องมีเนื้อหาเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของครูที่ตั้งไว้
3. ให้นักเรียนอ่านบทความสั้น ๆ แล้ววิเคราะห์ทัศนะของผู้แต่งว่าเป็นความคิดที่มี เหตุผล น่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจของเด็กให้เข้าใจเรื่องที่ อ่านได้ดี ยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า วิธีสอนอ่านเชิงวิเคราะห์จะเน้นให้เด็กรู้จักใช้ความคิดในการแยกแยะรายละเอียด ของเรื่องทีอ่าน เริ่มจากการวิเคราะห์คำสำคัญ ประโยคใจความสำคัญ จากบทอ่านที่มี ขนาดสั้นไป จนถึงขนาดยาว ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรให้เด็กได้แสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง มีการ ฝึกปฏิบัติอย่างหลากหลายโดยมีทั้งการฟัง การอ่าน การพูดหรือนำเสนอผลงาน ให้ผู้อื่นเข้าใจแนวคิด ของเรื่องทีอ่านอย่างมีเหตุผล จากบทอ่านที่พบได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งส่วนสำคัญ ที่สุดคือเนื้อหาที่ นำมาเป็นบทอ่านต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และวัยของเด็ก

2.7 ประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการอ่านที่ผู้อ่านใช้ความคิดวินิจฉัยและประเมินผลสิ่งทีอ่านว่ามี ความถูกต้องเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใดเมื่อผู้อ่านสามารถวินิจฉัยได้แล้วก็จะได้รับความรู้ทีถูกต้อง ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 208) กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ 4 ประการดังนี้

1. ผู้อ่านเห็นภาพทั้งหมดของงานเขียนแต่ละชิ้น เป็นส่วนรวมว่ามีอะไร ประกอบ อยู่ในลักษณะใด อีกทั้งมองเห็นความสัมพันธ์ของข้อความแต่ละส่วนว่ามีความสัมพันธ์ และประกอบ กันเข้ามาเป็นงานเขียนแต่ละชิ้นได้อย่างไร
2. ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ สามารถเลือกได้ว่าอะไร ควรอ่าน หรือ อะไรอ่านผ่าน ๆ หรืออ่านอย่างตั้งใจอย่างละเอียด เพื่อจะได้เป็นความรู้ ความคิดและพัฒนา ปัญญา

3. ผู้อ่านเพิ่มประสิทธิภาพการอ่านให้แก่ตนเอง และทำให้เกิดความรัก ความชื่นชม ความซาบซึ้ง อีกทั้งเล็งเห็นคุณค่าของงานเขียน

4. ผู้อ่านนำเอาวิธีการและผลจากการอ่านมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต หรือใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตได้

ผกาศรี เย็นบุตร (2552: 70) แสดงความเห็นว่าการฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์ที่อยู่เสมอจะทำให้ผู้อ่านมีจิตใจกว้าง มองโลกในแง่ดีและเป็นคนมีเหตุผล

การุณันท์ รัตนแสนวงษ์ (2555: 52) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. ผู้อ่านรู้ว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น
2. ผู้อ่านมีความรอบคอบมากยิ่งขึ้น
3. ผู้อ่านเกิดความคิดกว้างไกลออกไป
4. ผู้อ่านเกิดวิจาร์ณญาณมากยิ่งขึ้น ไม่ยึดถือเอาตำราเพียงเล่มเดียว
5. ผู้อ่านเฉลียวฉลาด ไม่ถูกครอบงำจากข้อมูลในเชิงโน้มน้าวใจ
6. ผู้อ่านตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล
7. ผู้อ่านสามารถประเมินค่าสิ่งที่อ่านได้ว่าดีหรือไม่ดี ควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ

สรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ โดยอาศัยกระบวนการอ่านเพื่อสร้างความรู้ แก้ปัญหา พัฒนาความคิด ทำให้สามารถแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล การอ่านเชิงวิเคราะห์ยังช่วยสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และช่วยให้ผู้อ่านสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้อย่างมีวิจาร์ณญาณ

2.8 การวัดและประเมินผลการอ่านเชิงวิเคราะห์

ความหมายของการประเมินพัฒนาการ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็กต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์หรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กมาพิจารณา ปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การประเมินพัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

1. วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
2. ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
3. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี

4. ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ไม่ควรใช้ แบบทดสอบ

5. สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 3-6 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรมการณ์การสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 169)

การประเมินทักษะและพิจารณาว่าเด็กมีทักษะในการอ่านเชิงวิเคราะห์หรือไม่นั้น ผู้วิจัยต้องมีแนวทางในการวัดและประเมินผล ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธีการ ดังมีผู้อธิบายไว้ ดังต่อไปนี้

ภัทรา นิคมานนท์ (2543: 120-122) กล่าวว่าแนวทางการประเมินการวิเคราะห์นั้น ควรประเมิน ใน 3 ลักษณะ ได้แก่

1. การวิเคราะห์ความสำคัญ เป็นความสามารถในการแยกแยะองค์ประกอบย่อยที่รวมอยู่ในเรื่องราวนั้น ๆ เพื่อชี้ให้เห็นถึง มูลเหตุ ต้นกำเนิด สาเหตุ ผลลัพธ์ และประเด็นสำคัญของเรื่องราวต่าง ๆ

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการพิจารณาหาความสัมพันธ์ระหว่าง องค์ประกอบย่อย ที่รวมกันอยู่ในเรื่องราวนั้น ๆ ว่ามีความสัมพันธ์กันในลักษณะเหมือนหรือต่างกัน คล้อยตามกันหรือขัดกัน เกี่ยวข้องกันหรือไม่เกี่ยวข้องกัน อะไรเป็นเหตุ หรืออะไรเป็นผล เป็นต้น

3. การวิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถในการค้นหาว่าการที่โครงสร้างและระบบวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว และการกระทำต่าง ๆ รวมกันอยู่ในสภาพเช่นนั้นได้ เพราะยึดเกาะอะไร เป็นสำคัญ

กรมวิชาการ (2546: 216-222) ได้อธิบายถึงแนวทางการวัดและประเมินผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าอาจใช้วิธีการดังนี้

1. พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมในการวิเคราะห์ คำ วลี หรือประโยค นอกจากนั้นควรวัดผล ด้านเหตุผล การวิเคราะห์ที่ทัศนะของผู้เขียนจากเรื่องที่อ่าน ตลอดจนประเมินผลจากความตั้งใจ สนใจและผลงานที่ได้รับมอบหมาย

2. ให้นักเรียนเลือกอ่านบทร้อยกรองที่นักเรียนชอบแล้วสรุปความเป็นร้อยแก้วโดยใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย

3. ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองแล้ววิเคราะห์ วิจัยบทอ่านในด้านรูปแบบฉันทลักษณ์ความคิดและเนื้อหาสาระในบทร้อยกรอง กลวิธีในการแต่งของบทร้อยกรอง และสิ่งที่ผู้เขียนฝากไว้ในบทร้อยกรอง

4. ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรอง แล้ววิเคราะห์ว่าเนื้อหาของบทร้อยกรอง ให้อารมณ์ความรู้สึกสอดคล้องกับเนื้อหาของบทร้อยกรองหรือไม่ อย่างไร นักเรียนมีความซาบซึ้งประทับใจกับบทร้อยกรองที่อ่านหรือไม่ ต่อจากนั้นจึงพิจารณาความสามารถและผลการทำงาน ด้วยการวัดผลความถูกต้องของการใช้ถ้อยคำ สำนวน ภาษา การสรุปความ การวิเคราะห์ วิเคราะห์บทร้อยกรอง และความตั้งใจในการทำกิจกรรม

5. ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วสรุปความให้ถูกต้องตามแบบที่กำหนดให้

6. ให้นักเรียนอ่านและสรุปความจากเรื่อง พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์

7. ให้นักเรียนอ่านข่าวหรือบทความจากหนังสือพิมพ์ แล้วขีดเส้นใต้ข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของผู้เขียน ด้วยสีหรือสัญลักษณ์ที่แตกต่างกัน

8. ให้นักเรียนตัดข่าวจากหนังสือพิมพ์ แล้ววิเคราะห์ว่าข่าวนั้นมีข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นของผู้เขียนแทรกอยู่ด้วย พร้อมให้เหตุผลว่าความคิดเห็นน่าเชื่อถือหรือไม่ เพียงใด

9. ให้นักเรียนวิเคราะห์วิจารณ์ การพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ในแง่การใช้ สำนวน ภาษา การสื่อความหมายและความสอดคล้องกับเนื้อหาของข่าวนั้น ๆ

10. ให้นักเรียนตัดข้อความโฆษณาจากสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ แล้วแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ วิจารณ์ ในด้านความน่าเชื่อถือ การใช้สำนวนภาษา ความน่าสนใจของ

11. ให้นักเรียนอ่านเรื่องแล้วตีความเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เขียน แล้วสรุป ความคิดเห็นของผู้เขียน พร้อมทั้งเสนอแนวความคิดของเด็กที่มีต่อหนังสือเล่มนั้น

12. ให้นักเรียนเลือกวิเคราะห์วิจารณ์บทความหนึ่งเรื่อง ในเรื่องรูปแบบการนำเสนอ กลวิธีการแต่งและการใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา

13. ให้นักเรียนอ่านเรื่องแล้วประเมินค่าของเรื่องที่อ่านทั้งจุดดีและจุดด้อย โดยให้เหตุผลประกอบ ทั้งในด้านเนื้อหา รูปแบบ และคุณค่าทางวรรณคดีและสังคม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551: 8) ได้กล่าวถึงการประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า เป็นการประเมินศักยภาพเด็กในการอ่าน จากหนังสือเอกสารและสื่อต่าง ๆ เพื่อหาความรู้เพิ่มพูนประสบการณ์ เพื่อความสุนทรีย์และประยุกต์ใช้แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหาที่อ่านนำไปสู่การแสดงความคิดเห็น การสังเคราะห์ สร้างสรรค์ การแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยนั้น ผู้วิจัยได้ประเมินผลจากการสังเกต พูดคุย สนทนากับเด็กหลังจากฟังนิทานจบ โดยใช้คำถามเกี่ยวกับเรื่องราว ข้อมูล เหตุการณ์ในเรื่งนิทาน ว่ามีฉาก ตัวละคร ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร จากเรื่องของนิทาน และในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีประเด็นในการประเมิน 4 ประเด็น คือ 1.) การรวบรวมข้อมูล 2.) การวิเคราะห์เหตุการณ์ในนิทาน 3.) การสรุปความสำคัญ และ 4.) การประยุกต์และนำไปใช้

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิทาน

3.1 ความหมายของนิทาน

นิทานเป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้เรื่องราวที่เล่าต่อ ๆ กันมา โดยใช้วาจาหรือเป็นการเล่าที่มีภาพประกอบการเล่าโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบ มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของนิทานไว้ ดังนี้

นิทาน ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 (2546: 588) ได้ให้ความหมายของนิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่ากันมา เช่น นิทานชาดก และนิทานอีสป เป็นต้น

ธनिया สายคำสิง (2565: 46) ได้ให้ความหมายของนิทาน หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้เรื่องราวที่เล่าต่อ ๆ กันมาเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงหรือมีการผูกเรื่องขึ้น โดยใช้วาจาหรือเป็นการเล่าที่มีภาพประกอบการเล่าโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบ

นิภา ดิษฐสุวรรณ (2562: 15) ได้ให้ความหมายของนิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมา หรือมีผู้แต่งขึ้น เพื่อให้ผู้ฟังได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม คติสอนใจ ที่ฟังประสงสามารถนำความคิดไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันให้ผู้ฟังนำไปใช้ในชีวิตจากเนื้อหาของนิทานเพื่อใช้เป็นสื่อในการเรียนรู้ของเด็ก

เกตนิภา ฮาดคันทุง (2561: 52) ได้ให้ความหมายของนิทาน หมายถึง นิทานเป็นเรื่องเล่าที่แต่งขึ้นมาโดยการผูกเรื่องขึ้น โดยอาศัยประวัติความจริงบ้างบางเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรืออาจเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นจากจินตนาการหรืออิงความจริงมีวัตถุประสงค์เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน สอดแทรกแง่คิด คติสอนใจและแฝงด้วยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม เพื่อให้ผู้ฟังนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติตนที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม การเล่านิทานให้เด็กฟังเป็นประจำสม่ำเสมอ จึงเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีตามวัยของเด็กทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และภาษา รวมทั้งเป็นการส่งเสริมสัมพันธ์ภาพอันดีให้กับผู้ร่วมกิจกรรมทั้ง 2 ฝ่าย ให้มีความรู้สึกใกล้ชิด ผูกพันกันและกันให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

ประภัสสร บราวน์และแสงสุรีย์ คงคำน้อย (2564: 84) ได้ให้ความหมายของนิทาน หมายถึง นิทานหรือหรือหนังสือสำหรับเด็กจะเป็นการสร้างเรื่องราวเพื่อให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนานและให้ความรู้โดยตัวละครจะเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่รอบตัวเด็ก เช่น สัตว์ พืช คน ฯลฯ นิทานอาจแบ่งได้หลายประเภท เช่น นิทานพื้นบ้านนิทานชาดกนิทานอีสป นิทานประกอบภาพ

สรุปนิทาน หมายถึง นิทานเป็นเรื่องเล่าที่แต่งขึ้นมา โดยอาศัยประวัติความจริงบ้างบางเรื่องหรืออาจเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นจากจินตนาการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้ข้อคิดที่สอดแทรกคติสอนใจ ปลุกฝังคุณธรรมอันดีงาม รวมไปถึงฝึกกระบวนการคิดเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

วีรญา สุวรรณวงศ์ (2564: 58) ได้ให้ความหมายของการเล่านิทาน หมายถึง วิธีในการถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้เด็ก ฟัง โดยการใช้น้ำเสียง ท่าทางประกอบเรื่องราว สื่อ วัสดุหรืออุปกรณ์ และส่งเสริมให้เด็กได้ มีโอกาสเป็นผู้เล่าด้วยตนเอง

เกตนิภา ฮาตคันทุง (2561: 59) ได้ให้ความหมายของการเล่านิทาน หมายถึง วิธีการในการถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้เด็กได้ฟัง ไม่ว่าจะป็นโดยใช้น้ำเสียง ท่าทางประกอบเรื่องราว สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนการส่งเสริมให้เด็กได้ มีโอกาสเป็นผู้เล่าด้วยตนเอง

ราชบัณฑิตยสถาน (2554: 140) ได้ให้ความหมายของการเล่านิทาน หมายถึง การพูดหรือบอกเรื่องราวให้ผู้อื่นฟัง เช่น เรื่องเล่า เล่านิทานชาดก เป็นต้น

ชนิสรา ใจชัยภูมิ (2558: 8) ได้ให้ความหมายของการเล่านิทาน หมายถึง การถ่ายทอดเรื่องราวที่แต่งขึ้น หรือเรื่องที่เล่าต่อๆ กันมาใช้น้ำเสียง ท่าทางประกอบ ใช้สื่อประกอบการเล่า สอดแทรกความคิด คติสอนใจ

จินดา ทีบเพชร (2558: 8) ได้ให้ความหมายของการเล่านิทาน หมายถึง วิธีการถ่ายทอดเรื่องราวจากนิทาน โดยใช้การเล่าแบบปากเปล่า ใช้หนังสือนิทานประกอบ หรือใช้สื่ออื่น ๆ ในการเล่า เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง การพูด และทักษะการคิดให้กับเด็กโดยผ่านตัวละครในนิทาน

กนกรัตน์ ศิริมลากุล (2557: 32) ได้ให้ความหมายของการเล่านิทาน หมายถึง วิธีการในการถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้เด็กได้ฟังไม่ว่าจะเป็นโดยใช้น้ำเสียง ท่าทางประกอบเรื่องราว สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนการส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาเป็นผู้เล่าด้วยตนเอง

วิชญพร อ่อนปุย (2557: 34-35) ได้ให้ความหมายของการเล่านิทาน หมายถึง เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้ผู้ฟังเข้าใจถึงแก่นของนิทานในเรื่องนั้นๆ ซึ่งการเล่านิทานเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถใช้จัดกิจกรรมให้แก่เด็กปฐมวัยเพื่อส่งเสริมทักษะด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี เนื่องจากในเนื้อเรื่องนิทานได้แฝงข้อคิด คติสอนใจแทรกไว้ในนิทาน อันจะนำไปสู่วัตถุประสงค์ที่ผู้เล่านักตั้งใจ

สรุปได้ว่า ความหมายของนิทาน หมายถึง การถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจถึงเนื้อเรื่องของนิทานนั้นๆ ผ่านการใช้เสียง สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือวิธีการเล่ารูปแบบต่างๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ เช่น ทักษะ การฟัง การพูด และทักษะการคิดให้กับเด็กโดยผ่านเนื้อเรื่องหรือตัวละครในนิทาน รวมทั้งการสอดแทรกข้อคิดคติสอนใจ

3.2 ความหมายของการเล่านิทาน

ความหมายของการเล่านิทาน มีการนักรการศึกษากล่าวไว้ ดังนี้

พิมพ์พันธ์ุ ชุมภูชัย (2562: 83) ได้ให้ความหมายของการเล่านิทาน หมายถึง วิธีการเล่าเรื่องราวให้เด็กได้ฟัง โดยการใช้น้ำเสียงท่าทาง หรือสื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่อง และมีการสนทนาโต้ตอบแสดงข้อคิดเห็น เพื่อให้เด็กเกิดอรรถรสในการฟัง มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และจินตนาการตามเรื่องที่ฟังได้

โชติกา ศรีสุทธิสัมพันธ์ (2563: 56) ได้ให้ความหมายของการเล่านิทาน หมายถึง การถ่ายทอดเรื่องราวจากนิทานเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณลักษณะนิสัยที่ดีให้เด็กได้ฟัง เป็นเรื่องราวที่ส่งเสริมพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง โดยใช้ภาษาที่เด็กเข้าใจง่าย โดยผู้วิจัยได้ใช้นิทานประกอบสื่อวัสดุ อุปกรณ์ นั้นคือ หุ่นมือ

วีรญา สุวรรณวงศ์ (2564: 58) ได้ให้ความหมายของการเล่านิทาน หมายถึง วิธีในการถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้เด็ก ฟัง โดยการใช้น้ำเสียง ท่าทางประกอบเรื่องราว สื่อ วัสดุหรืออุปกรณ์ และส่งเสริมให้เด็กได้ มีโอกาสเป็นผู้เล่าด้วยตนเอง

เกตนิภา ฮาดคันทุง (2561: 59) ได้ให้ความหมายของการเล่านิทาน หมายถึง วิธีการในการถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้เด็กได้ฟัง ไม่ว่าจะป็นโดยใช้น้ำเสียง ท่าทางประกอบเรื่องราว สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนการส่งเสริมให้เด็กได้ มีโอกาสเป็นผู้เล่าด้วยตนเอง

ราชบัณฑิตยสถาน (2554: 140) ได้ให้ความหมายของการเล่านิทาน หมายถึง การพูดหรือบอกเรื่องราวให้ผู้อื่นฟัง เช่น เรื่องเล่า เล่านิทานชาดก เป็นต้น

ชนิสรา ใจชัยภูมิ (2558: 8) ได้ให้ความหมายของการเล่านิทาน หมายถึง การถ่ายทอดเรื่องราวที่แต่งขึ้น หรือเรื่องที่เล่าต่อๆ กันมาใช้ น้ำเสียง ท่าทางประกอบ ใช้สื่อประกอบการเล่า สอดแทรกความคิด คติสอนใจ

จินดา หีบเพชร (2558: 8) ได้ให้ความหมายของการเล่านิทาน หมายถึง วิธีการถ่ายทอดเรื่องราวจากนิทาน โดยใช้การเล่าแบบปากเปล่า ใช้หนังสือนิทานประกอบ หรือใช้สื่ออื่นๆ ในการเล่า เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง การพูด และทักษะการคิดให้กับเด็กโดยผ่านตัวละครในนิทาน

กนกรัตน์ ศิริมลากุล (2557: 32) ได้ให้ความหมายของการเล่านิทาน หมายถึง วิธีการในการถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้เด็กได้ฟังไม่ว่าจะเป็นโดยใช้น้ำเสียง ท่าทางประกอบเรื่องราว สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนการส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาเป็นผู้เล่าด้วยตนเอง

วิษญาพร อ่อนปุย (2557: 34-35) ได้ให้ความหมายของการเล่านิทาน หมายถึง เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้ผู้ฟังเข้าใจถึงแก่นของนิทานในเรื่องนั้นๆ ซึ่งการเล่านิทานเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถใช้จัดกิจกรรมให้แก่เด็กปฐมวัยเพื่อส่งเสริมทักษะด้านต่างๆ ให้แก่เด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี

เนื่องจากในเนื้อเรื่องนิทานได้แฝงข้อคิด คติสอนใจแทรกไว้ในนิทาน อันจะนำไปสู่วัตถุประสงค์ที่ผู้เล่าตั้งใจ

สรุปได้ว่า ความหมายของการเล่านิทาน หมายถึง เรื่องเล่าที่แต่งขึ้นมา โดยอาศัยประวัติความจริงบ้างบางเรื่องหรืออาจเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นจากจินตนาการ การถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจถึงเนื้อเรื่องของนิทานนั้นๆ ผ่านการใช้น้ำเสียง สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือวิธีการเล่ารูปแบบต่างๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ เช่น ทักษะ การฟัง การพูด และทักษะการคิด ให้กับเด็กโดยผ่านเนื้อเรื่องหรือตัวละครในนิทาน รวมทั้งการสอดแทรกข้อคิดคติสอนใจปลูกฝังคุณธรรมอันดีงาม

3.3 ความสำคัญของนิทาน

ความสำคัญของนิทานมีมาเนิ่นนานตั้งแต่บรรพกาล มีกวีนักการศึกษาทั้งหลาย ได้กล่าวไว้ ดังนี้
 สุชาติ หวังสิทธิเดช (2562:36) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของนิทาน คือ ช่วยส่งเสริมทักษะทางภาษา และทักษะทางความคิดให้กับเด็ก รวมทั้งนิทานสามารถกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ให้กับเด็ก เพราะเรื่องที่น่าสนใจนั้นทำให้เด็กรับรู้และซึมซับวัฒนธรรมจากเรื่องที่ฟัง ทำให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ ที่เกิดจากการฟังนิทาน นิภา ดิษฐ์สุวรรณ (2562: 52) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของนิทาน การเล่านิทานมีกัน อย่างแพร่หลาย ในการเล่านิทานเป็นวิธีการที่สามารถกระตุ้นความสนใจของเด็ก ได้ เพราะเรื่องที่น่าสนใจนั้นเด็กสามารถรับรู้อารมณ์ และเรียนรู้วัฒนธรรมจากเรื่องที่ฟังได้ ตลอดจนได้เรียนรู้ ทักษะการฟังการพูด และจดจำคำศัพท์ใหม่ ๆ ที่จะนำไปช่วยเสริมประสบการณ์ชีวิตของเด็กได้เป็นอย่างดี

กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 (อ้างถึงใน พิมพ์พันธุ์ ชุมภูชัย, 2562: 49) ได้กล่าวไว้ว่า นิทานมีความสำคัญต่อเด็กและผู้ใหญ่ เพราะนิทานจะช่วยทำให้เด็กๆ มีความสุข สนุก และยังเป็นโลกแห่งจินตนาการที่สมบูรณ์แบบ ที่คอยช่วยถักทอสายใยแห่งความรัก ความฝัน สานสัมพันธ์อันอบอุ่น ละมุนละไม ทั้งนี้ได้จำแนกความสำคัญของนิทานไว้ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้เด็กมีความคิดคำนึง และจินตนาการ
2. ส่งเสริมการฟังให้เด็กเกิดความสนุกสนาน
3. ช่วยสอนให้เด็กได้เรียนรู้ว่าอะไรดี อะไรไม่ดี
4. ช่วยส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้คำ และกายาพูดใหม่ๆ
5. ช่วยทำให้เด็กกล้าที่จะแสดงออกอย่างมั่นใจ
6. ช่วยกระตุ้นให้เด็กเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีจากนิทาน
7. ช่วยเสริมสร้างให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม
8. ช่วยแก้ไขพฤติกรรมที่ฟังประสงค์ให้สำหรับเด็ก

พิมพ์พันธุ์ ชุมภูชัย (2562: 50) ได้กล่าวไว้ว่า นิทานเป็นมรดกของชาติ เป็นทั้งศาสตร์ เป็นต้นเค้าแห่งศาสตร์ต่างๆ และช่วยให้การศึกษาในสาขาวิชาอื่นกว้างขวางมากขึ้น เป็นสิ่งบันเทิงใจ ช่วยทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินได้รับข้อคิดจากนิทานหรือคติสอนใจส่งเสริมให้เด็กเป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม ช่วยเสริมสร้างทางด้านความคิดจินตนาการ เด็กสามารถเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีจากนิทานได้และนิทานยังช่วยทำให้เด็กเกิดความรักผูกพันกับผู้เล่า ตลอดทั้งได้พัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและภาษาได้เป็นอย่างดี

ศิริพร หลิวประเสริฐ (2562: 65) ได้กล่าวไว้ว่า นิทานเป็นสื่อที่สามารถช่วยให้เด็กมีพัฒนาการในทุกด้าน นอกจากนี้นิทานยังเป็นเครื่องมือก่อให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ แก่เด็กได้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมความดีสร้างความคิดริเริ่มและการเลียนแบบที่ดี ให้กับเด็กอีกด้วย อนึ่งจากการศึกษารูปแบบของนิทาน พบว่านิทานมีหลากหลายรูปแบบแต่ละประเภทจะมีเอกลักษณ์เฉพาะและมีที่มาแตกต่างกัน

อานันต์ เณรฐานันท์ (2561: 97) ได้กล่าวไว้ว่า นิทานเป็นเครื่องมือในการสอบประสิทธิภาพ เป็นสื่อส่งเสริมทักษะทางภาษา ทั้งด้านการฟัง การพูดการสังเกต ทำให้เด็กสามารถจดจำเรื่องราว และรู้จักคำศัพท์ใหม่ ๆ ได้ ครูสามารถใช้นิทานนำเข้าสู่บทเรียน กระตุ้นให้เกิดความพร้อมด้านการเรียนรู้ ที่สามารถช่วยให้เด็กมีพัฒนาการในทุกด้าน เพราะนิทานเป็นสิ่งที่เด็กชอบ จึงส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ภาษาได้ดีพร้อมกับปลูกฝังคุณธรรม ความดี ความละเอียดอ่อนขึ้นในจิตใจของเด็ก สร้างความคิดริเริ่มและการเลียนแบบที่ดีให้กับเด็กและส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านอีกด้วย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550: 78) ได้ระบุถึงความสำคัญของนิทานว่า นิทานเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เพราะนอกจากนิทาน จะช่วยให้เด็กๆ มีความสุข สนุก หารษาแล้วยังเป็นโลกแห่งจินตนาการที่สมบูรณ์แบบที่คอยช่วยถักทอสายใยความรัก ความฝัน สานสัมพันธ์อันอบอุ่น ความละมุนละไมในกลุ่มสมาชิกของครอบครัว อีกทั้งนิทานยังให้แง่คิดคติ สอนใจ และปรัชญาชีวิตอันล้ำลึกแก่เด็กนิทานมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก ดังนี้

1. ช่วยพัฒนาเด็กทางด้านลักษณะชีวิต เด็กได้เรียนรู้ถึงลักษณะชีวิตที่ดีผ่านนิทานที่ปรารถนาให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดี เช่น มีคุณธรรมจริยธรรม มีความกล้าหาญ มีความยุติธรรม
2. การพัฒนาเด็กด้านบุคลิกภาพ บุคลิกภาพเป็นองค์ประกอบที่มีอยู่มากในนิทานซึ่งเด็กจะได้รับรู้ถึงบุคลิกภาพที่ดี ที่จะช่วยให้อยู่ในสังคมได้อย่างดี เช่น ความเชื่อมั่น การรักษาดตน ความสุภาพ อ่อนน้อม ความมีมารยาทที่ดี ความเป็นผู้นำ
3. การพัฒนาเด็กด้านความรู้และสติปัญญา
4. การพัฒนาเด็กในด้านทักษะและความสามารถ
5. การพัฒนาเด็กในด้านสุขภาพ นิทานเป็นกระบวนการหนึ่งที่กำหนดบทบาทในด้านสุขภาพให้เกิดแก่เด็กเพราะเมื่อเด็กได้อ่านหรือฟังนิทานแล้วจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ในการที่จะ

รักษาสุขภาพ กายและสุขภาพจิตของตน

จรรยา รอดคีน (2560: 85) ได้กล่าวไว้ว่า นิทานมีความสำคัญเพราะ ทำให้เด็กสนใจ เรียนรู้ สร้างจินตนาการ กล้าแสดงออก และช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา ทางสังคม และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม นอกจากนี้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดความคิด และช่วยเพิ่มพูนความรู้ในด้านภาษา ทำให้เด็กได้รู้คำศัพท์มากขึ้น

สรุปได้ว่า นิทานมีบทบาทที่สำคัญต่อการถ่ายทอดส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในมุมก้าว กระตุ้นความคิด ทักษะคิดแก่เด็ก นิทานจึงเป็นเปรียบเสมือนเครื่องช่วยทำให้ เข้าใจถึงสภาพโดยทั่วไป และยังเป็นเครื่องบันเทิงใจ ได้รับความสุข สนุกสนานเพลิดเพลินเมื่อรับฟัง นอกจากนี้นิทานยังช่วยปลูกฝังคุณธรรม

จริยธรรมให้แง่คิด คติสอนใจ ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาทางการอ่านได้ตามวัย คิดสร้างสรรค์ตามจินตนาการของเด็กได้

3.4 ประเภทของนิทาน

การแบ่งประเภทของนิทานสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายประเภท ทั้งนี้นิทานที่จะนำมาเล่า ให้เด็กระดับปฐมวัยฟัง ควรมีเนื้อเรื่องที่สั้นกระชับ บทบาทของตัวละครน่าสนใจ มีเนื้อเรื่องที่ใกล้ตัวเด็ก เป็นนิทานที่ส่งเสริมการคิดและจินตนาการของเด็กที่เหมาะสมตามวัย ดังนี้

โชติกา ศรีสุทธิสัมพันธ์ (2563: 38) ได้กล่าวไว้ว่า ประเภทของนิทานมีหลายประเภท นิทานที่มีเนื้อหาสาระ ให้ความรู้สอดแทรกข้อคิด ทักษะคิด ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี นิทานที่สร้างความสนุกสนานบันเทิง รวมทั้งนิทานที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมการใช้ชีวิตสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้นิทานเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณลักษณะนิสัยที่ดีในการใช้ชีวิตประจำวัน และเสริมสร้างพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

นิภา ดิษฐ์สุวรรณ (2562: 53) ได้กล่าวไว้ว่า นิทานแต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน ออกไปมี

เอกลักษณ์ในตัวเอง แต่ที่เหมือนกันก็คือสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน นิทานที่ผู้ฟังสนใจนั้นควร เป็น

นิทานที่มีเนื้อเรื่องใกล้ตัวผู้ฟัง เป็นเรื่องราวในท้องถิ่นทั้งตัวละครและเหตุการณ์ในนิทาน โดยให้คุณค่า ทางด้านความคิด การจินตนาการ และสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม

วารารักษ์ พิมราช (2559 : 25-26) ได้กล่าวถึง ประเภทนิทานสามารถแบ่งออกตาม เนื้อหาได้แก่

1. นิทานปรัมปราหรือนิทานเทพนิยาย มักกำหนดสถานที่ที่เลื่อนลอยไม่แน่ชัด เช่น ในการละครหนึ่งมีเมืองเมืองหนึ่ง ตัวละครมีฤทธิ์เดชมาก ถ้าเป็นชายากจนจะได้แต่งงานกับหญิงสูงศักดิ์ เช่น สังข์ทองปลาบู่ทอง สโนไวท์ ซินเดอเรลล่า

2. นิทานท้องถิ่น หรือที่เรียกว่า ตำนาน มักเป็นเรื่องขนาดสั้น เกี่ยวกับความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณีเป็น เรื่องพิสดารแต่เชื่อว่าเกิดขึ้นจริง เช่น เรื่องพระยาทอง พระยาพาน พระร่วงแม่ เมขลา-รามสูร

3. เทพปกรณัมตัวบุคคลในเรื่องมักจะเกี่ยวกับความเชื่อ เช่น พระอินทร์ ทำวามหาสงครามต์ เป็นต้น

4. นิทานเรื่องสัตว์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์แต่ก็มีความประหลาดเช่นเดียวกับคน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

4.1 นิทานประเภทคติธรรม คล้ายนิทานคติสอนใจ คือ ตัวเองต้องเป็นสัตว์แต่มีคติสอนใจ ในเรื่องราวตามความเชื่อต่าง ๆ

4.2 นิทานประเภทเล่าซ้ำๆ หรือเล่าไม่รู้จบ เช่น เรื่องยายกะตา มีวิธีเล่าแบบเฉพาะเจาะจง เล่าตามความเป็นอยู่ในบ้าน

5. นิทานตลกขบขันเป็นเรื่องสั้นๆ จุดสำคัญอยู่ที่เรื่องไม่น่าจะเป็นไปได้อาจจะเป็นเรื่องการแก้เคล็ด แก้วร่ำ การแสดงปฏิภาณไหวพริบ เป็นการแสดงออกทางด้านอารมณ์ของมนุษย์ที่ต้องการหลุดพ้นจากกรอบของวัฒนธรรม ประเพณี และกิจวัตรประจำวัน ฉะนั้น นิทานประเภทนี้จึงรวมไปถึงนิทานเหลือเชื่อ ซึ่งทางผู้ฟังและผู้เล่า ไม่ได้ติดใจในความไม่สมจริงเหล่านี้

วิภาดา เพ็งธรรม (2555 : 13) ได้แบ่งประเภทของนิทานออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. นิทานเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ เทพนิยาย
2. เรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์
3. เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันที่สุดแต่ทรงคุณธรรมจริยธรรมต่างๆ

สติธ ธอมป์สัน (Stich Tomsan, 1973 ; อ้างอิงใน สุภัทรา บุญปัญญาโรจน์, 2558 : 107-115) ได้จำแนกนิทานตามเนื้อหาออกเป็น 11 ประเภท และจะได้กล่าวถึงลักษณะแต่ละประเภท ดังนี้

1. นิทานมหัศจรรย์ นิทานเกี่ยวกับเทวดา นางฟ้า ซึ่งที่จริงแล้วนิทานหลายเรื่อง ที่จัดว่าเป็นไม่มีเทวดา นางฟ้า แต่น่าสังเกตว่านิทานพื้นบ้านทุกเรื่องที่มีเรื่องราวของอิทธิปาฏิหาริย์ และความอัศจรรย์เหนือธรรมชาติจนกล่าวได้ว่าเป็นลักษณะสำคัญของนิทานประเภทนี้

2. นิทานชีวิต มีลักษณะคล้ายคลึงกับนิทานประเภทแรกตรงที่มีขนาดค่อนข้างยาวมีหลายอนุภาคหรือมีหลายตอน แต่ที่ต่างกันคือนิทานชีวิตดำเนินเรื่องอยู่ในโลกแห่งความจริงมี

สถานที่ตัวละครชัดเจน อาจมีเรื่องของอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์หรือความมหัศจรรย์ แต่ก็มีลักษณะที่ผู้ฟังเชื่อว่าเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ มากกว่าอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ที่ปรากฏในนิทานมหัศจรรย์

3. นิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่มีขนาดค่อนข้างยาวประกอบด้วยอนุภาคหลายตอน อาจอยู่ในโลกแห่งจินตนาการหรือโลกที่ดูเหมือนจะเป็นจริง แม้วานิทานมหัศจรรย์และนิทานชีวิต มีพระเอกที่มีลักษณะเป็นวีรบุรุษแต่ต่างกับนิทานวีรบุรุษตรง ที่นิทานวีรบุรุษเป็นนิทาน ชุดเล่าถึง นิทานการผจญภัยของวีรบุรุษคนเดียวหลายแห่งหน แต่มักเล่าถึงการผจญภัยของวีรบุรุษที่มีความสามารถเหนือมนุษย์

4. นิทานประจําถิ่นหรือนิยายประจําถิ่น นิทานประเภทนี้มีขนาดของเรื่องไม่แน่นอนบางเรื่องก็สั้น บางเรื่องก็ยาว บางเรื่องอาจมีอนุภาค ที่สำคัญเพียงอนุภาคเดียวมักเป็นเรื่องแปลกพิสดาร ซึ่งเชื่อว่าเคยเกิดขึ้นจริง ณ สถานที่ใดสถานที่หนึ่ง ตัวละครและสถานที่บ่งได้ชัดเจน ตัวละคร อาจเป็นมนุษย์ เทวดา สัตว์หรือผีนางงาม

5. นิทานอธิบายเหตุเป็นเรื่องที้อธิบายถึงกำเนิดหรือความเป็นมาของสิ่งที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ อาจอธิบายถึงกำเนิดของสัตว์บางชนิด สาเหตุที่สัตว์ป่าชนิดมีลูกลักษณะต่างๆ กำเนิดของต้นไม้หรือดอกไม้บางชนิด ความเป็นมาของดวงดาว นิทานประเภทนี้มักจะสั้นและเล่าอย่างตรงไปตรงมา เพื่อตอบคำถามว่าทำไมสิ่งนั้นจึงเป็นอย่างนี้

6. นิทานปรัมปรา หรือบางทีก็เรียกว่า เทพปกรณัม หรือเทพปกรณัม เป็นเรื่องอธิบายถึงการกำเนิดของจักรวาล โครงสร้างของระบบ จักรวาล มนุษย์ สัตว์ ปาฏิหาริย์ทางธรรมชาติ ความเป็นมาของชนชั้นผู้นำ ลำดับชั้นและบทบาทหน้าที่ของมนุษย์ ตลอดจนประเพณี พิธีกรรมและการประพฤติปฏิบัติต่างๆ ว่าเกิดขึ้นเมื่อใดเพราะเหตุใด

7. นิทานสัตว์ เป็นเรื่องที่สัตว์เป็นตัวเอก นิทานสัตว์โดยทั่วไปมักแสดงให้เห็นความฉลาดของสัตว์ ชนิดหนึ่ง และความโง่เขลาของสัตว์อีกชนิดหนึ่ง สัตว์ที่เป็นตัวเอกมีลักษณะเป็นตัวโกง เที้ยวลั่นแก่ง้ง เอาเปรียบคนหรือสัตว์อื่น ซึ่งบางทีก็ได้รับความเดือดร้อนเหมือนกัน เรื่องทำนองนี้ บางเรื่องมีหลายอนุภาคหลายตอน ความน่าสนใจของเรื่องอยู่ที่ความซับซ้อนจากการหลอกลวงหรือตกอยู่ในสถานการณ์ที่ลำบาก ที่ไม่น่าเป็นไปได้ของสัตว์อันเนื่องมาจากความโง่ของมัน

8. มุขตลก มักมีขนาดสั้น โครงเรื่องไม่ซับซ้อน มีเพียงความไม่น่าเป็นไปได้ต่างๆ แนวคิดของเรื่องที่เป็นมุขตลกมี 16 ประการ คือ ความฉลาด ความโง่ การชนะการแข่งขันด้วยกลวง การต่อรองแบบกลวง ขโมยและการหลอกลวง การหนีโดยใช้กลวง การล่อลวงและผิดประเวณี กลลวงที่ทารุณ กลลวงโดยวิธีแข่งขัน การปลอมแปลง การกล่าวหาที่ผิด ภรรยาที่เลว ความเกียจคร้าน คนหูหนวก นักบวช และการโม

9. นิทานศาสนา เป็นเรื่องเกี่ยวกับศาสนาแต่ไม่ใช่เทพปกรณัม เช่น เรื่องเล่าเกี่ยวกับพระเยซู เป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับพระเจ้าปลอมตัวไปเป็นคนขอทานไปทดสอบความมีน้ำใจของคนไทย

เราก็มีเรื่องเล่าเกี่ยวกับพระพุทธเจ้าและพระสาวก ซึ่งไม่มีในพระไตรปิฎกอยู่หลายเรื่อง นิทานดังกล่าวตามทัศนะของผู้เล่ามากถือว่าเป็นเรื่องจริง

10. นิทานเรื่องผี เป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับผีในลักษณะต่าง ๆ

11. นิทานเข้าแบบ หมายถึง นิทานที่มีแบบแผนในการเล่าพิเศษ นิทานประเภทนี้มีโครงเรื่อง มีความสำคัญเป็นรอง ของแบบแผนในการเล่า การเล่าก็เล่าเพื่อความสนุกสนานของผู้เล่าและผู้ฟังโดยแท้ บางเรื่องอาจใช้การเล่นเกม

คูเบอร์ (Cuber, 1960 ; อ้างอิงใน วัชรภรณ์ วงษ์จันทร์, 2557: 16) ได้จำแนกนิทานคติชาวบ้าน ออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. ตำนาน เป็นเรื่องเก่าแก่ที่อธิบายชีวิต ปรากฏการณ์ธรรมชาติ และสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลก ในความเป็นอยู่ในชุมชน

2. นิทานคติ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ จบลงได้ด้วยคติสอนใจสอนแนวทางดำรงชีวิตแก่คน

3. นิทานท้องถิ่น เป็นนิทานคตินิทานท้องถิ่น เป็นเรื่องที่มีเค้าโครงเรื่องจริงและเหตุการณ์ที่เกิดจริงผสมไม่จริง

4. นิทานปรัมปรา เป็นเรื่องเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน จะกล่าวถึงดินแดนมหัศจรรย์และเรื่องราวของการใช้อภินิหารทั้งหลาย

5. รูปแบบอื่นๆ เช่น เพลงชาวบ้าน สุภาษิต คำพังเพย ปริศนา มุกตลก กลอนชาวบ้านและบทเพลงสำหรับเด็ก

สรุปได้ว่า ประเภทของนิทานสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายหลายประเภท ได้แก่ นิทานปรัมปราหรือนิทานเทพนิยาย อิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ นิทานท้องถิ่นหรือนิยายประจำถิ่น ทานเทพปกรณัม นิทานเรื่องสัตว์ นิทานประเภทคติธรรม นิทานประเภทเล่าซ้ำๆ หรือเล่าไม่รู้จบ นิทานที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันที่สุดแต่ทรงคุณธรรมจริยธรรมต่างๆ นิทานชีวิต นิทานอธิบายเหตุ นิทานเรื่องผี นิทานเข้าแบบ และรวมถึงรูปแบบอื่นๆ ทั้งนี้ การแบ่งประเภทของนิทานนั้นจะขึ้นอยู่กับวิธีการที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ละยุคสมัย

3.5 คุณค่าและประโยชน์ของการเล่านิทานที่มีต่อการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย

การเล่านิทานนั้นมีคุณค่าและประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมากเพราะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม-จิตใจ และสติปัญญา ซึ่งมีนักวิชาการกล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของนิทานดังนี้

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2560: 30) ได้กล่าวถึง คุณค่าและประโยชน์ของการเล่านิทานในเด็กปฐมวัย ไว้ว่า การเล่านิทานช่วยกระตุ้นประสาทสัมผัสต่างๆ เช่น หู

ตา รวมทั้งสมอง นิทานช่วยสร้างสมาธิ ความจำดี และปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ซึ่งถือเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเพลิดเพลิน การเล่านิทานจะช่วยให้เด็กเกิดทักษะการฟัง การพูดกล้าแสดงออก ปลูกฝังความประพฤติและค่านิยมในสังคม และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนช่วยปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก

สุวรรณ กิจติยา (2558: 45) ได้กล่าวถึง คุณค่าและประโยชน์ของการเล่านิทานในเด็กปฐมวัย ไว้ว่า การเล่านิทานเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของเด็กๆ ที่มีใช้เพียงการช่วยเสริมจินตนาการของเด็กๆ ให้กว้างไกลเท่านั้น แต่นิทานยังตอบสนองความต้องการของเด็กได้ครบถ้วนด้วย เพราะนิทานทุกเรื่องจะแฝงสิ่งที่เด็กต้องการทุกเรื่อง การเล่านิทานเป็นการถ่ายทอดความรู้ ทศนคติและแนวคิดไปสู่เด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมที่ผู้ฟังได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินในแง่ของการส่งเสริมการพัฒนาการที่ดีตามวัยของเด็ก ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา

วิชญาพร อ่อนปุย (2557: 36) ได้กล่าวถึง คุณค่าและประโยชน์ของการเล่านิทานว่า การเล่านิทานนั้นจะช่วยพัฒนาการเด็กปฐมวัยในด้านต่างๆ ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ทั้งนี้ประกอบกับผู้เล่านิทานนั้นมีเทคนิคในการเลือกและการเล่านิทานก็จะยิ่งช่วยให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาในด้านที่ต้องการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่เตรียมเยาวชนของชาติให้พร้อมที่จะพัฒนาสังคมเมื่อเป็นผู้ใหญ่ขึ้นได้ในอนาคต

กนกรัตน์ ศิริมลากุล (2557: 34) ได้กล่าวถึง คุณค่าและประโยชน์ของการเล่านิทานในเด็กปฐมวัย ไว้ว่า การเล่านิทานเป็นสื่อการเรียนรู้เพื่อช่วยพัฒนาด้านภาษา ทั้งการฟัง พูด การอ่าน การเขียน พัฒนาทักษะทางด้านความคิด จินตนาการ ด้านอารมณ์และจิตใจ สร้างสมาธิ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์และแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

พิชญา ตันธนวิกรัย (2557: 73-90) ได้กล่าวถึง คุณค่าและประโยชน์ของการอ่านหนังสือและนิทาน ไว้ว่า เป็นกิจกรรมสำคัญที่กระตุ้นการทำงานของสมองหลายบริเวณ สร้างความเปลี่ยนแปลงในสมองทั้งในแง่ประสาทวิทยาและในแง่กระบวนการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการทักษะด้านต่างๆ ต่อไปนี้

1. พัฒนาการด้านอารมณ์และการเข้าสังคม

1.1 จิตใจที่เปิดกว้างและสร้างสรรค์ ในมุมมองของคนบางคนการอ่านนิทานนิยาย เรื่องแต่ง ที่ถูกสร้างขึ้น จากจินตนาการอาจถูกมองว่าเป็นเรื่องเพ้อเจ้อ ไม่ได้สาระ แต่ถ้าว่านักวิชาการและนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยโตรอนโต ประเทศแคนาดากับไม่ได้คิดเช่นนั้น โดยผู้วิจัยอธิบายว่ากระบวนการคิดเปลี่ยนไปดังกล่าว อาจเกิดจากการที่ผู้อ่านจะต้องสร้างจินตภาพติดตามการดำเนินเรื่องของตัวละคร ที่หลากหลาย ทั้งตัวละครที่ผู้อ่านชื่นชอบในแนวคิด และตัวละครที่ผู้อ่านไม่

ชื่นชอบ จึงทำให้ผู้อ่านนิยมอ่านหนังสือประเภทนิยายเรื่องแต่นั้น รู้จักที่จะเปิดใจยอมรับสิ่งใหม่ๆ และมุมมองที่แตกต่างได้มากกว่านั่นเอง

1.2 เรียนรู้ใจเขาใจเรา นอกจากจิตใจที่เปิดกว้างแล้ว ทักษะสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่เด็กจะได้เรียนรู้ผ่านการสร้างจินตภาพเพื่อใช้ชีวิตในมุมต่างๆ บทบาทของตัวละครนั้น ความเห็นอกเห็นใจ และการทำความเข้าใจรู้สึกและการทำความเข้าใจความรู้สึก และมุมมองของผู้อื่น

1.3 รู้จักและเข้าใจตนเอง การอ่านหนังสือหรือการฟังนิทาน ไม่เพียงแต่ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการและจิตสังคมที่ดีให้กับเด็กทารกเท่านั้น แต่ได้รับการสร้างนิสัยรักการอ่านให้ติดตัวไป และยังมีความสำคัญในการช่วยเหลือในเวลาที่เขาเติบโตเข้าสู่วัยรุ่น

1.4 ผ่อนคลายความตึงเครียด แม้ว่าการอ่านหนังสือจะเป็นวิธีผ่อนคลายความเครียดที่อยู่ในใจของใครหลายคน แต่ทว่าในปัจจุบัน มีคนจำนวนไม่น้อยที่มองว่าการอ่านหนังสือยามว่างนั้นเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดมากกว่าที่จะเป็นกิจกรรมผ่อนคลาย และหันไปใช้เวลาว่างกับสิ่งอื่นๆ

2. พัฒนาการด้านการเรียนรู้และสติปัญญา

2.1 การประมวลผลการประมวลผลจากภาพที่เห็น การทำงานของสมองในขณะที่อ่านหนังสือ หรือฟังนิทาน เริ่มตั้งแต่การประมวลผลจากภาพของตัวอักษร และกระตุ้นสมองในส่วน

(Occipital Lobe) ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการมองเห็น

2.2 ทักษะในการเรียนรู้ของเด็กในสังคมที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางการเรียนของเด็ก เช่น ปัจจุบันสิ่งที่มีผู้ปกครองเฝ้ารอฟังน่าจะเป็นข้อมูลที่ว่า การอ่านหนังสือจนเป็นนิสัยมีผลต่อการพัฒนาทักษะและความสามารถในการเรียนของเด็ก

2.3 ความสามารถในการจำที่ดีในงานวิจัยหลายต่อหลายชิ้นต่างช่วยกันยืนยัน การอ่านหนังสือเป็นประจำในขณะที่เยาว์วัย จะช่วยถนอมความจำเอาไว้ได้เมื่อมีอายุมากขึ้น

3. การอ่านเพื่อช่วยปรับตัวและลดปัญหาสุขภาพใจ

การบำบัดด้วยการอ่านหรือบำบัดหรือที่ในตำราวิชาการต่างประเทศเรียกกันว่า Bibliotherapy (บิบลีโอเธอราปี) เป็นการบำบัดด้วยการอ่านหนังสือได้รับการศึกษา และนำมาใช้ในการบำบัดเด็กในต่างประเทศมาได้นาน ซึ่งที่ผ่านมามีคำแนะนำการบำบัดด้วยหนังสือ เพื่อบำบัดรักษาปัญหานานาประการให้กับเด็ก เช่น เมื่อเด็กเจ็บป่วยร้ายแรง เมื่อเด็กสูญเสียคนสำคัญในครอบครัว เมื่อพ่อแม่หย่าร้างและแยกบ้านกัน และเมื่อเด็กถูกรังแก

สรุปได้ว่า คุณค่าและประโยชน์ของการเล่านิทานที่มีต่อเด็กปฐมวัย การเล่านิทานจะช่วยพัฒนาการเด็กปฐมวัยในด้านต่างๆ ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดที่อยู่ในใจของเด็ก สร้างสมาธิและความจำที่ดี ช่วยกระตุ้น

การทำงานของสมองหลายบริเวณ สร้างความเปลี่ยนแปลงในสมองในแง่กระบวนการเรียนรู้ เด็กเกิด การประมวลผลจากหนังสือนิทานที่มองเห็นขณะฟัง ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งเป็นกิจกรรมที่ช่วยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ให้กับเด็กปฐมวัย

3.6 หลักการเลือกหนังสือนิทาน

หลักการเลือกนิทานควรเลือกให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก มีนักการศึกษากล่าวถึงหลักการเลือกนิทาน ดังนี้

ฮัค (Huck. 2001; อ้างอิงใน ณัฐฐา สีเขียว. 2558: 12) ได้กล่าวถึง หลักการเลือกหนังสือนิทานประกอบด้วย ดังนี้

1. เป็นเรื่องที่จัดทำขึ้นสำหรับเด็ก
2. โครงเรื่องการดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง วางโครงเรื่องไว้หน้าติดตามโดยไม่บอก
3. ฉากของเรื่อง สถานที่ เวลาที่เกิดเรื่อง จุดเริ่มต้นของเรื่องเกิดที่ใดเวลาใดการดำเนินเรื่องกำหนดเรื่องต่อไปต้องสอดคล้องกับจุดเริ่มต้น
4. แก่นเรื่องมีจุดเน้นให้เด็กได้คิดจากนิทานเรื่องนั้น ๆ
5. ลักษณะตัวละครมีลักษณะและพฤติกรรมของผู้มีความคิดสร้างสรรค์ ตัวละครอยู่ในวัยใกล้เคียงกับเด็ก
6. ลีลาของเรื่องภาษาและเรื่องต้องมีความเข้าใจง่าย
7. ลักษณะอื่นๆ ได้แก่ ให้ความรัก และความสดชื่นแก่เด็ก ตรงกับความสนใจความต้องการของเด็ก

แมคชาโด (Machado. 1999; อ้างอิงใน กนกรัตน์ ศิริมลากุล, 2557: 19) ได้กล่าวถึงหลักการเลือกหนังสือสำหรับเด็กไว้ ดังนี้

1. เด็กสามารถฟังหรืออ่านหนังสือได้อย่างสนุกสนานและมีความกระตือรือร้นในการฟังหรือการอ่านนิทาน
2. เด็กสามารถระบุตัวละครในเรื่องได้
3. เด็กสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเองให้เข้ากับเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในหนังสือ
4. บทสนทนาในหนังสือนิทานจะต้องอยู่ในเครื่องหมายอัญประกาศ
5. เด็กได้เห็นแบบอย่างของพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์จากนิทาน
6. ผู้แต่งนิทานต้องเขียนนิทานที่เหมาะสมกับวัยของผู้่านซึ่งสำหรับเด็กวัยอนุบาลหนังสือนิทานจะต้องมีตัวหนังสือที่ ไม่มากเกินไปประโยคไม่ยาวเกินไปเปิดโอกาส ให้เด็กมีส่วนร่วมใน

การบอกชื่อนิทาน มีเนื้อเรื่องไม่ซับซ้อนมีความชัดเจนคำศัพท์ ที่ไม่ควรยากเกินไปภาพประกอบนิทาน มีสีสันสดใส สามารถอธิบายเรื่องราวของนิทานได้ดีเหมือนกับคำบรรยายหนังสือต้องมีขนาดที่จับถือได้ง่าย และมองเห็นอย่างชัดเจน

7. มีการใช้คำซ้ำ ๆ การกระทำซ้ำ ๆ และมีบทกลอนซึ่งทำให้เด็กได้รับความสนุกสนาน

8. มีการเริ่มต้นเรื่องและจบเรื่องน่าพอใจ และจบแบบมีความสุข

9. มีคุณค่าต่อการศึกษาคเด็กในระดับชั้นต่าง ๆ ตามวัย

กนกรัตน์ ศิริมลากุล (2557: 37) ได้กล่าวถึง หลักการเลือกหนังสือสำหรับเด็กไว้ว่า การเลือกนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟังควรเป็นนิทานที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็กเนื้อเรื่องที่เราต้องเข้าใจสนุกสนานถ้ามีคำซ้ำๆ ประโยคซ้ำๆ ก็จะเป็นที่สนใจสนุกสนานถ้าเป็นหนังสือควรมีภาพประกอบชัดเจน มีบทสนทนามากกว่าความเรียงเนื้อหาของเรื่อง มีคุณค่าสร้างสรรค์ส่งเสริมสติปัญญาและจิตใจ

วรภรณ์ พิมราช (2559: 29) ได้กล่าวถึง หลักการเลือกหนังสือนิทานสำหรับเด็กไว้ว่า การเลือกนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟัง ควรเน้นที่เนื้อเรื่องของนิทาน ต้องมีเนื้อเรื่องที่เข้าใจง่าย ใกล้ตัวเด็ก ตัวละครมีไม่มากนัก แต่มีลักษณะเด่น จดจำได้ง่าย การดำเนินเรื่องควรเน้นที่บทสนทนา มากกว่าความเรียง ควรเป็นนิทานที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความต้องการของเด็ก เน้นที่ความเพลิดเพลินสนุกสนานถ้ามีคำซ้ำๆ ประโยคซ้ำๆ ก็จะเป็นที่สนใจของเด็กอย่างยิ่ง หนังสือที่มีภาพประกอบชัดเจนสีสันสวยงาม จะเป็นที่ยื่นชอบของเด็กได้ดี เนื้อหาในนิทานต้องคำนึงถึงจิตใจของเด็กเป็นสำคัญการใช้ภาษาต้องสละสลวย ถูกหลักไวยากรณ์ เข้าใจง่าย การดำเนินเรื่องอาจเป็นการนำเสนอด้วยภาษาพูดอย่างเดียว หรือใช้ภาษาท่าทาง จะช่วยให้การเล่ามีประสิทธิภาพและมีความหมายตรงกับจุดประสงค์ของผู้เรามากขึ้น และที่สำคัญควรสรุปเรื่องและแฝงคติธรรม ในขั้นตอนสุดท้ายของการเล่านิทานทุกครั้ง

สรุปได้ว่า หลักการเลือกหนังสือนิทานควรมีหลักความเหมาะสมตามช่วงอายุ เป็นเรื่องที่น่าสนใจสำหรับเด็กวางโครงเรื่องไว้หน้าติดตามโดยไม่บอก เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก ตัวละครมีไม่มากนัก แต่มีลักษณะเด่น จดจำได้ง่าย แก่นเรื่องมีจุดเน้นให้เด็กได้คิด ลักษณะตัวละครมีลักษณะและพฤติกรรมของผู้มีความคิดสร้างสรรค์ ลีลาของเรื่องภาษาและเรื่องต้องมีความเข้าใจง่าย เน้นที่ความเพลิดเพลินสนุกสนานถ้ามีคำซ้ำๆ ประโยคซ้ำๆ ก็จะเป็นที่สนใจของเด็ก เนื้อหาในนิทานต้องคำนึงถึงจิตใจของเด็กเป็นสำคัญการใช้ภาษาต้องสละสลวย ถูกหลักไวยากรณ์ เข้าใจง่าย และที่สำคัญควรสรุปเรื่องและแฝงคติธรรมในขั้นตอนสุดท้ายของการเล่านิทานทุกครั้ง

3.7 เทคนิคในการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

เทคนิคในการเล่านิทานเป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กเข้าใจเนื้อเรื่องของนิทานมากยิ่งขึ้น มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงเทคนิคในการเล่านิทานของเด็กปฐมวัย ดังนี้

จิระประภา บุญนิติย์ (2553: 51-58) ได้กล่าวถึง ศิลปะการเล่านิทานไว้ ดังนี้

1. เสียงของผู้เล่า ต้องใช้เสียงของตนเองให้ได้ความหมาย ตามจุดประสงค์ เสียงชัดเจนระดับเสียง จังหวะเหมาะสมตามท้องเรื่อง
2. ท่าทาง ของผู้เล่าการทำท่าทางเป็นสิ่งที่จำเป็น แต่ควรทำเพียงเล็กน้อย เพื่อให้เด็กเกิดมโนภาพ ไม่ควรเป็นการแสดงที่จริงจัง
3. จังหวะของการพูด จะพูดช้าหรือพูดเร็วขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่เล่าจังหวะการพูดจะทำให้เด็กน่าสนใจ ช่องว่างของการพูดจะทำให้เด็กใจจดใจจ่อ ว่าต่อไปจะเกิดอะไรขึ้น
4. การเตรียมตัวล่วงหน้าของผู้เล่า เพื่อให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ว่าเรื่อง จะดำเนินไปอย่างไรเราควรจำเนื้อเรื่องของนิทานให้ได้
5. การใช้สายตาทอดไปที่เด็ก เพื่อจะให้เห็นความรู้สึกของผู้เล่า ที่ฉายออกมาทางดวงตาเวลาฟังนิทานสายตาเด็กจะจับจ้องอยู่ที่ผู้เล่า
6. การใช้คำถามขณะเล่าเป็นการดึงความสนใจของเด็ก หลังจากเล่านิทานไปได้ระยะ
7. ใช้สื่อประกอบการเล่านิทาน อาจเป็นการวาด การใช้ภาพประกอบ ใช้หุ่นหรือตุ๊กตาประกอบ จะทำให้บรรยากาศในการเล่าน่าสนใจยิ่งขึ้น

สุภาวดี หาญเมธี (2559: 63-64) ได้กล่าวถึง เทคนิคในการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย ว่า การพูดคุยเพิ่มเติมระหว่างการทำกิจกรรมการอ่านหรือเล่านิทานกับเด็กมีหลายรูปแบบ ได้แก่

1. พูดคุยเพื่อสร้างการเชื่อมต่อความรู้ เชื่อมจากเรื่องราวในหนังสือที่กำลังอ่าน เชื่อมไปยังเรื่องอื่นๆ ที่เด็ก เคยพบเห็นในชีวิตประจำวัน เช่น อ่านหนังสือที่มีเรื่องฟ้าแลบ ก็ชวนลูกคิดว่า เวลาที่ฟ้าแลบมักจะมีอะไรตามมาด้วย เป็นการฝึกในเรื่อง การจำ การจดจ่อ การยืดหยุ่น (ย้ายจากเนื้อเรื่องในหนังสือไปยังเรื่องอื่น)
2. พูดคุยเพื่ออธิบาย เพื่อสร้างการเชื่อมต่อจากเรื่องราว หรือเหตุการณ์ที่อ่านในหนังสือ ให้เข้ากับข้อสรุปหรือคำนิยามที่เป็นทางการที่มีอยู่แล้วในความเข้าใจของเด็ก เช่น “เด็กๆในเรื่องนี้เสียใจมากเพราะต้นไม้ที่พวกเขาปลูกแห้งตายต้นไม้ที่ใบในน้ำก็ต้องแห้งตายทั้งนั้น”
3. เล่าแบบมุ่งให้เข้าใจเฉพาะเรื่อง เน้นให้เด็กได้คิดถึงสิ่งที่เคยเกิดขึ้นแล้ว หรือสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น “อันนี้ก็เหมือนกับที่เด็กๆ เห็นเวลาไปร้านหมอ”

4. พุดคาคาการณ์ ให้เด็กลองคิดด้วยคำถาม ว่าจากเหตุการณ์นี้ในเรื่องจะเกิดอะไรขึ้นต่อไป เช่น “เด็กๆ คิดว่า แล้วพวกคนแคะจะทำอะไรกันต่อไป”

5. ตั้งคำถาม ผู้ใหญ่ถามเด็กด้วยคำถาม ที่เด็กพอจะรู้คำตอบจากเรื่องราวในหนังสืออยู่แล้วเช่นชี้ไปที่รูปปลาในหนังสือ แล้วถามเด็กว่า “ปลาตัวไหนชอบกินสาหร่ายเป็นอาหาร”

ชนิสรา ใจชัยภูมิ (2558: 38) ได้กล่าวถึง เทคนิคในการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัยว่าควรประกอบไปด้วย ดังนี้

1. เนื้อเรื่อง ต้องเหมาะสมกับวัย ใช้เรื่องที่มีความดีชนะความชั่วเสมอไปและพวกเราต้องจำเนื้อเรื่องได้ดีทุกตอน

2. เสียงผู้เล่า จะต้องให้เด็กทั้งหมดได้ยินเสียงผู้เล่าอย่างชัดเจนระดับเสียงและจังหวะพูดถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อเรื่องใจความรู้สึกลงไปในน้ำเสียงถ้าพูดแล้วสามารถทำเสียงสูงต่ำทำเป็นเสียงเด็กเสียงคนแก่หรือทำเสียงตามลักษณะของตัวละครได้นี้ก็จะยิ่งสนใจมากขึ้น

3. ท่าทาง ถ้ามีภาพประกอบผู้เล่าไม่ต้องใช้ท่าทางมากแต่เน้นที่ภาพ หากไม่มีภาพประกอบก็ควรใช้ท่าทางอะไรที่สามารถประกอบเนื้อเรื่องราวในนิทาน

4. จังหวะ จังหวะในการพูดเป็นสิ่งที่ช่วยให้นิทานน่าสนใจ

5. อารมณ์ ขณะที่เรากำลังเล่าให้เด็กเห็นถึงความรู้สึกและอารมณ์ของผู้เล่า

6. ข้อตกลงก่อนฟังนิทานควรมีข้อตกลงกันว่าผู้ฟังจะต้องไม่พูดแซงขณะฟังนิทาน

7. เวลาในการเล่า เด็กอายุ 5-6 ปีใช้เวลาประมาณ 20 นาที

จิตรัตน์ แก้วพิลา และคณะ (2564: 93) ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบหนังสือเล่มใหญ่เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่า 1) คณะพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบหนังสือเล่มใหญ่มีคะแนนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง และ 2) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบหนังสือเล่มใหญ่ หลังการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นัฐวดี ปิตตาทะโน และคณะ (2563: 69) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมการเลือกหนังสือภาพกับการชมวีดิทัศน์นิทานที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมกิจกรรมการเล่านิทานประกอบหนังสือภาพกับเด็กปฐมวัยที่กิจกรรมการชมวีดิทัศน์ มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และกลุ่มเด็กปฐมวัย ทั้ง 3 กลุ่ม ที่เข้าร่วมกิจกรรมการเล่านิทานต่างกัน มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน การศึกษานี้ มีข้อเสนอแนะว่ากิจกรรมชมวีดิทัศน์นิทานมีแนวโน้มส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่มกว่ากิจกรรมการเล่านิทานประกอบหนังสือภาพ อย่างไรก็ตาม การจัดกิจกรรมมาเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก

ปฐมวัยควรมุ่งเน้นการเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างชีวิตที่ศรัทธาและอยู่ภายใต้การดูแลของผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด

ชติกา ศรีสุทธิสัมพันธ์ (2563: 48) ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์การประกอบหุ่นมือที่มีต่อพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบ้านวังพิกุล อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ผลการวิจัยพบว่า 1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นหุ่นมือมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ด้านการควบคุมตนเองในระดับดี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.36 รองลงมา คือด้านการปฏิบัติตนในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และด้านมีความรับผิดชอบคิดเป็นร้อยละ 77.27 และ 63.64 ตามลำดับ 2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นหุ่นมือมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองก่อนการจัดประสบการณ์เฉลี่ยเท่ากับ 5.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.56 และมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองหลังจัดประสบการณ์เฉลี่ย 11.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.39 เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองก่อนและหลังจัดประสบการณ์ พบว่าเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า เทคนิคในการเล่นหุ่นมือสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างแรงดึงดูดให้เด็กสนใจในการเล่น นิทานที่นำมาเล่าควรมีเนื้อเรื่องต้องเหมาะสมกับวัย โดยผู้เล่าควรอ่านชัดถ้อยชัดคำ ถูกอักขระ จังหวะดี เสียงของผู้เล่าต้องใช้เสียงของตนเอง ระดับเสียงจังหวะเหมาะสมตามท้องเรื่อง ท่าทางของผู้เล่าที่น่าตื่นตาตื่นใจ การใช้สายตาทอดไปที่เด็ก ใช้คำถามขณะเล่าเป็นการดึงความสนใจของเด็กให้เด็กมีส่วนร่วมพูดคุย เพื่อสร้างการเชื่อมต่อความรู้ พูด คาดการณ์ ใช้สื่อประกอบการเล่าที่หลากหลายนอกจากนี้รวมทั้งการสร้างข้อตกลงก่อนฟังนิทาน ควรมีข้อตกลงกันว่าผู้ฟังจะต้องไม่พูดแซงขณะฟังนิทานร่วมกับผู้อื่นด้วยความจดจ่อกับเรื่องราวในนิทาน

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผังกราฟิก

4.1 ความหมายของผังกราฟิก

ผังกราฟิกมีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น แผนผังความคิด แผนผังแนวคิด ผังความคิดแผนภูมิโน้ตทัศน์ แผนผังประสบการณ์ ผังมโนคติ ผังมโนทัศน์ หรือ กรอบมโนทัศน์ ได้มีนักการศึกษา หลายท่านได้ให้ความหมายของแผนผังความคิดไว้ ดังนี้

วิลลาร์ด สุนทรโรจน์ (2552: 76) ได้ให้ความหมายของแผนผังความคิด (Mind Map) ไว้ว่า เป็นการนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การเขียนแผนผังความคิดนั้นเกิด

จากการใช้ทักษะทั้งหมดของสมอง หรือเป็นการทำงานร่วมกันของสมองทั้ง 2 ซีก คือสมองซีกซ้าย และสมองซีกขวา ซึ่งสมองซีกซ้ายจะทำหน้าที่วิเคราะห์คำ ภาษา สัญลักษณ์ระบบ ลำดับ ความเป็นเหตุผล ตรรกวิทยา ส่วนสมองซีกขวากจะทำหน้าที่สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์จินตนาการศิลปะ จังหวะ โดยมีแถบเส้นประสาท คอร์ปัสคอลลอสัมเป็นเสมือนสะพานเชื่อม

ธราเทพ แสงทับทิม (2556: 9) ได้ให้ความหมายของแผนผังความคิดไว้ว่า เป็นการจดบันทึกแบบที่ไม่ได้จัดเป็นบรรทัด แต่เป็นการจดโดยใช้จินตนาการและการเชื่อมโยงเข้ามาช่วย เพื่อกระตุ้นระบบความจำของสมอง และช่วยให้สมองเรียกข้อมูลออกมาใช้งานได้รวดเร็วมากขึ้น

ทิศนา แคมมณี (2557: 389) ได้ให้ความหมายของผังกราฟิกว่า เป็นผังที่แสดงความสัมพันธ์ของสาระ หรือความคิดต่าง ๆ ให้เห็นเป็นโครงสร้างในภาพรวม โดยใช้เส้น คำ ระยะห่าง จากจุดศูนย์กลาง สี เครื่องหมาย รูปทรงเรขาคณิตและภาพ แสดงความหมายและความเชื่อมโยงของความคิดหรือสาระนั้น

พิมพ์นธ์ เตชะคุปต์และเพียว ยินดีสุข (2560: 130) ได้ให้ความหมายของผังความคิดว่า คือ แบบของการสื่อความหมายเพื่อให้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมอย่างเป็นระบบมีความเข้าใจง่าย กระชับ กะทัดรัด ชัดเจน โดยใช้ทักษะการคิด เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบ การแยกแยะการจัดประเภท การเรียงลำดับ

กรรณิการ์ สุพิชญ์ (2558: 22-23) ได้ให้ความหมายของผังกราฟิก หมายถึง รูปแบบการแสดงออกของความคิดที่สามารถมองเห็นและอธิบายได้อย่างเป็นระบบเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยง เป็น เทคนิคที่เด็กสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้นเนื้อหาสาระต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ ในการเขียนผังกราฟิกยังมีประโยชน์ใน พัฒนาทักษะการคิด ที่หลากหลายของเด็กควบคู่กันไป

ฉัตรिया เลิศวิชา (2557: 5) ได้ให้ความหมายของผังกราฟิก Graphic Organizer แปลตามตัวว่า เครื่องมือช่วยจัดระบบ (ข้อมูลความคิด) โดยใช้เส้น (วาด-เขียน-ขีด) เข้าช่วย Graphic Organizer มักอยู่ในรูปของตาราง (Table) แผนภาพ (Picture) แผนภูมิ (Chart) เส้นเวลา (Timeline) แผนผังและเส้นโยง (Diagram and Flowchart) รูปพีระมิต (Pyramid) เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนสามารถนำความรู้ ข้อมูล ความคิดของตนเองวางลงไปอย่างเป็นระบบตามช่องต่างๆ ที่เตรียมไว้แล้ว

จันทร์วิมล ใจอารีรอบ (2558: 33) ได้ให้ความหมายของผังกราฟิก หมายถึง การสร้างขึ้นเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มมโนทัศน์ด้วยเส้นหรือคำเชื่อมที่เหมาะสม โดยกำหนดเป็นมโนทัศน์หลักและมโนทัศน์ย่อย แล้วนำมโนทัศน์เหล่านั้นมาเชื่อมโยงกันอย่างมีความหมายทำให้เกิดการเรียนรู้เข้าใจ

สมาลี ชูบุญ (2560: 48) ได้ให้ความหมายของผังกราฟิก หมายถึง การจัดระบบระเบียบข้อมูล ความคิด โดยใช้แผนภาพรูปทรงเรขาคณิตมาประกอบในลักษณะโครงสร้างที่แตกต่างกันอย่างเป็นระบบ ขึ้นอยู่กับประเภทของแบบแผนการจัดเนื้อหาและข้อมูลแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ช่วยให้เกิดความเข้าใจและจดจำข้อมูลหรือเนื้อหาสาระได้อย่างถาวร

วรนาท รักสกุลไทย (2561: 14) ได้ให้ความหมายของผังกราฟิก หมายถึง เป็นการนำเสนอข้อมูลที่มองเห็นได้ด้วยตา

สรุปได้ว่า ผังกราฟิก หมายถึง แผนภาพที่ใช้แสดงความสัมพันธ์และถ่ายทอดระหว่างความคิดหลักกับความคิดรองอย่างเป็นระบบ นำเสนอข้อมูลของความคิด โดยใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ประกอบ เช่น ภาพ เส้นโยง รูปทรงต่างๆ ที่เด็กสามารถมองเห็นและอธิบายสิ่งที่เรียนรู้ และเชื่อมโยงของความคิดนั้น ๆ เข้าไว้ด้วยกันอย่างเป็นระเบียบ เข้าใจง่ายและชัดเจน

4.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผังกราฟิก

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายของออสูเบล (Ausubel, 1963 ; อ้างอิงใน ญัฐฐาสีเชียว, 2558: 21-22) ทฤษฎีของออสูเบลเน้นความสำคัญของการเรียนรู้ที่มีความหมายและความเข้าใจ การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อเด็กได้เรียนรวมหรือเชื่อมโยง สิ่งที่เรียนรู้ใหม่หรือข้อมูลใหม่ ซึ่งอาจจะเป็นความคิดรวบยอดหรือความรู้ที่ได้รับใหม่ในโครงสร้างสติปัญญากับความรู้เดิมที่อยู่ในสมองของเด็กแล้ว เป็นการเรียนที่เด็กได้รับมาจากที่ผู้สอนอธิบายสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ให้ทราบและเด็กรับฟังด้วยความเข้าใจโดยเด็กเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่เรียนรู้กับโครงสร้างพุทธิปัญญาที่ได้เก็บไว้ในความทรงจำและจะสามารถนำมาใช้ในอนาคตชี้ให้เห็นว่าทฤษฎีนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะอธิบายเกี่ยวกับพุทธิปัญญา

ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema theory) รูเมลฮาร์ท (Rumelhart, 1984 ; อ้างอิงใน ฉัตรปวีณ อ่ำภา, 2555: 18) กล่าวว่า ความรู้ของคนเราจะได้รับการรวบรวมเป็นหน่วยๆ เรียกว่า โครงสร้างความรู้ (Schemata) ซึ่งเป็นหน่วยความรู้ที่ได้รับการเรียบเรียงขึ้นจากความรู้ที่เรามีเกี่ยวกับผู้คน สิ่งของ สถานที่ เหตุการณ์ กระบวนการ มโนคติ และสิ่งต่างๆ ที่เป็นพื้นฐานให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่ง Piaget (1970) เสนอว่า ความเติบโตทางสติปัญญาเกิดขึ้นเมื่อเด็กจัดจำแนกจำพวกทางด้านความคิดหรือโครงสร้างความรู้ ซึ่งประกอบไปด้วยมโนคติเกี่ยวกับสิ่งของและเหตุการณ์ที่มีคุณลักษณะทั่วไปหรือคุณลักษณะเฉพาะบางประการร่วมกัน เมื่อคนเรามีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งใหม่หรือสิ่งที่เราไม่คุ้นเคย จะเกิดการเปรียบเทียบกับสิ่งที่ได้จัดจำพวกไว้แล้ว ถ้ามีลักษณะผสมกลมกลืนกัน ก็จะเพิ่มความรู้ใหม่เข้ากับโครงสร้างที่มีอยู่เดิม (Assimilation) แต่ถ้าข้อมูลใหม่นั้นไม่อยู่ในลักษณะความรู้ที่มีอยู่แล้ว ก็จะเกิดการปรับความรู้ด้วยการสร้างโครงสร้างความรู้ขึ้นใหม่ หรือเปลี่ยนโครงสร้างความรู้

เก่าด้วยความรู้ใหม่ (Accommodation) โดยวิธีการนี้โครงสร้างความรู้ที่จัดตั้งขึ้นจะมีลักษณะซับซ้อนมากขึ้น

ทฤษฎีภาระการทำงานของสมอง (Cognitive Load Theory : CLT) สวอลเลอร์ (Sweller. 2004 ; อ้างอิงใน วิลาวัณย์ จินวรรณ, 2554: 21) กล่าวว่า การทำงานของสมองเมื่อมีการรับข้อมูลใหม่ๆ ทำให้ระบบความจำในช่วงที่ทำงานอยู่หรือช่วงสั้น (working memory) มีการเก็บความจำที่จำกัดเช่นเดียวกับระบบความจำระยะยาว (long-term memory) มีการเก็บความจำที่ไม่จำกัด ซึ่งจะส่งผลให้โครงสร้างทางปัญญามีการเปลี่ยนแปลงไปตามระดับของความซับซ้อนและเป็นไปอย่างอัตโนมัติ การทำงานของการเก็บความจำจะเกี่ยวข้องกับสารเคมีทั้งเจ็ดชนิดสำหรับการเก็บข้อมูลข่าวสารและ สองถึงสี่ชนิดสำหรับการประมวลผลข้อมูลข่าวสาร โดยเหตุนี้ระบบความจำระยะยาวจึงไม่มีปัญหาในเรื่องของขีดจำกัดในการเก็บจำ ความชำนาญของมนุษย์เกิดจากการเก็บความรู้ในโครงสร้างทางปัญญาด้วยความรู้ความเข้าใจ ซึ่งไม่ได้มาจากการประสานกระบวนการจากเหตุผลกับสารเคมีจำนวนมากที่ถูกจัดระเบียบในหน่วยความจำระยะยาว ซึ่งจะผ่านมาทางจิตสำนึกและการกระทำซ้ำๆ บ่อยครั้งทำให้เพิ่มจำนวนความซับซ้อนของโครงสร้างทางปัญญา (schemas) และระลึกได้อย่างรวดเร็วไปยังโครงสร้างทางปัญญาที่เป็นการพัฒนาไปสู่ความชำนาญ

สรุปได้ว่า แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผังกราฟิกมีรากฐาน มาจากทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายของออสซูเบล ทฤษฎีโครงสร้างความรู้และทฤษฎี การทำงานของสมอง ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวเป็นทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และความจำ เป็นโครงสร้างความรู้เกี่ยวข้องกับผู้คน สิ่งของ สถานที่ เหตุการณ์ กระบวนการ มโนคติ และสิ่งต่างๆ ผ่านความจำและการรับข้อมูลใหม่ๆ อยู่เสมอ การรับข้อมูลใหม่ ๆ นั้น เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ที่มีความหมายสิ่ง ที่เรียนรู้ใหม่หรือข้อมูลใหม่ ซึ่งอาจจะเป็นความคิดรวบยอดหรือความรู้ที่ได้รับใหม่ในโครงสร้างสติปัญญากับความรู้เดิมที่อยู่ในสมองของเด็กแล้ว นั่นคือ เด็กได้เชื่อมโยงสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ใหม่หรือข้อมูลใหม่เข้ากับความรู้เดิมที่มีมาก่อนที่มีในโครงสร้างสติปัญญา

4.3 ประเภทของผังกราฟิก

สุมนา ระบอบ (สุมนา ระบอบ. 2552 ; อ้างอิงใน วรรณาท รักสกุลไทย. 2561 : 23) ได้กล่าวว่า ประเภทของผังกราฟิกสามารถแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะใหญ่ๆ ดังนี้

- 1) การฝึกเพื่อพัฒนาความคิดรวบยอด
- 2) ผังกราฟิกแสดงความสัมพันธ์
- 3) ผังกราฟิกแสดงความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงของสาเหตุและเหตุผลที่เกิดขึ้น
- 4) ผังกราฟิกที่นำเสนอข้อมูลที่มีการจัดเรียงลำดับข้อมูล
- 5) ผังกราฟิกแบบจัดกลุ่มหรือจำแนกประเภท

อิทธิเดช น้อยไม้ (2555 : 14-20) ได้กล่าวว่า ประเภทของผังกราฟิกสามารถแบ่งออกได้ ดังนี้

1) ผังความคิด (Mind Map) ผังความคิด Mind Mapping ผังความคิดเป็นผังกราฟิกที่แสดงความสัมพันธ์ของความคิดตั้งแต่ต้นจนจบให้เป็นโครงสร้างในภาพรวมเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังกล่าวถึง ซึ่งมีส่วนสำคัญในการช่วยพัฒนาความคิดทางการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความคิดความต่อเนื่องของความคิดและการเชื่อมโยงความคิดให้ชัดเจนขึ้น

2) ผังความคิดรวบยอด (Concept Map) ผังความคิดรวบยอดหรือผังมโนทัศน์เป็นกราฟิกที่ใช้อธิบายความคิดรวบยอดหลักกับกลุ่มความคิดรวบยอด (Concept Cluster) บนพื้นฐานที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน โดยแสดงความคิดรวบยอดหลักไว้ด้านบนและมีความคิดรวบยอดย่อยๆ อยู่ด้านล่างลงมาเป็นลำดับชั้น โดยใช้เส้นโยงเพื่อแสดงความสัมพันธ์

3) แผนผังใยแมงมุม (Spider Map) แผนผังใยแมงมุม เป็นผังกราฟิกที่แสดงความเกี่ยวข้องของความคิดรวบยอดเหมือนใยแมงมุม โดยเขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ตรงกลางแล้วแตกแขนงความคิดรวบยอดล่องออกไปและเขียนคุณลักษณะเฉพาะเจาะจง หรือรายละเอียดย่อยๆ ไว้ที่เส้นเชื่อม

4) ผังแสดงลำดับขั้นตอน (Sequential Map) ผังแสดงลำดับขั้นตอนเป็นผังกราฟิกที่แสดงลำดับขั้นของสิ่งต่างๆ โดยเรียงลำดับเวลาลำดับเหตุการณ์หรือกระบวนการต่างๆ โดยมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด

5) ผังก้างปลา (Fishbone Map) ผังก้างปลา เป็นผังกราฟิกที่แสดงสาเหตุของปัญหาซึ่งมีความซับซ้อน ผังก้างปลาจะช่วยให้เห็นสาเหตุหลักและสาเหตุใดที่ชัดเจน โดยเขียนส่วนหัวปลารอบุข้อความเป็นปัญหาก้างใหญ่แต่ละก้างระบุสาเหตุหลัก ส่วนของก้างเล็กระบุสาเหตุรอง

6) ผังวัฏจักร (Circle or Cyclical Map) ผังวัฏจักร เป็นผังกราฟิกสำหรับแสดงขั้นตอนที่มีความต่อเนื่องกันเป็นวงกลมหรือเป็นวัฏจักรที่ไม่แสดงจุดสิ้นสุดหรือจุดเริ่มต้นที่แน่นอน

7) ผังแบบเส้นเวลา (Time Line or Interval Graph) ผังแบบเส้นเวลา เป็นผังกราฟิกที่แสดงลำดับขั้นของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามช่วงเวลา โดยมีลักษณะเป็นเส้นที่กำกับตัวเลขระบุเวลาและมูลค่าหรือข้อความที่บ่งบอกถึงพัฒนาการหรือสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนหลังตามลำดับ

8) ผังแสดงลำดับข้อมูล (Order Graph) ผังแสดงลำดับข้อมูล เป็นผังกราฟิกที่ใช้เรียงลำดับข้อมูลตามระยะเวลาที่เกิดขึ้นของเหตุการณ์มีความคล้ายคลึงกับผังแบบเส้นเวลา แต่ไม่ได้นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลามาแสดงให้เห็น

9) ผังแบบเวนน์ไดอะแกรม (Venn diagram) ผังแบบเวนน์ไดอะแกรม เป็นผังกราฟิกที่มีลักษณะเป็นวงกลมตั้งแต่ 2 รูปขึ้นไป โดยส่วนที่ซับซ้อนกันของวงกลมแต่ละวง เป็นส่วนแสดงข้อมูล

ที่เหมือนกัน ในส่วนที่ซ้อนกันใช้เสนอข้อมูลที่แตกต่างกัน ผังกราฟิกแบบเวนนีไดอะแกรมจึงเป็นผังที่เหมาะสมสำหรับการนำเสนอ 2 สิ่งหรือมากกว่า

10) ผังแบบตารางเปรียบเทียบ (Matrix Diagram) ผังแบบตารางเปรียบเทียบ เป็นผังกราฟิกที่ใช้สรุปจัดแยกข้อมูลที่ศึกษา

วรนาท รักสกุลไทย (2561: 35) ได้กล่าวว่า ประเภทของผังกราฟิกที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับเด็กปฐมวัยรวม 8 ลักษณะ ดังนี้

1) ผังกราฟิกอย่างง่ายสำหรับผู้เริ่มใช้ (Beginner Organizer) เป็นผังกราฟิกรูปแบบง่ายๆ ไม่ซับซ้อนเหมาะสำหรับผู้เริ่มใช้ผังกราฟิกเป็นครั้งแรกหรือยังไม่คุ้นเคยกับการใช้ผัง

2) ผังกราฟิกแบบรับส่งข้อมูลผ่านประสาทสัมผัส (Sensory Details Organizer) เป็นผังกราฟิกที่ใช้บันทึกการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นของเด็กผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5

3) ผังแบบเวนนี (Venn Diagram) เป็นผังที่ใช้เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของข้อมูล 2 ชุด เป็นเครื่องมือที่ใช้แสดงข้อมูลที่ได้จากการอภิปรายการสำรวจสืบค้นข้อมูลแล้วนำมาเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างตามวัตถุประสงค์ของการนำเสนอ

4) ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว (Story Map) เป็นผังกราฟิกที่ใช้บ่งชี้ถึงส่วนประกอบของเนื้อเรื่องหรือบทความ เช่น ตัวละครฉาก คำโครงเรื่อง และใจความสำคัญซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมโยงและบทสรุปของเรื่องให้อ่านได้ง่ายขึ้น

5) ผังกราฟิกแบบเหตุและผล (Cause and Effect Chart) เป็นผังกราฟิกที่นำเสนอข้อมูลเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุ (Cause) และผลที่เกิดขึ้น (Effect)

6) ผังกราฟิกแบบ KWL Chart เป็นผังกราฟิกที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กเพื่อฝึกทักษะการคิดเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์มาอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นระบบ

7) ผังการเรียงลำดับ (Sequence Chart) เป็นผังกราฟิกที่ใช้สัญลักษณ์รูปภาพเรียงลำดับเหตุการณ์หรือแสดงขั้นตอนเหตุการณ์ต่างๆ ทีละขั้นตอน ตั้งแต่แรกจนได้ผลลัพธ์ตามต้องการ

สรุปได้ว่า ประเภทของผังกราฟิก มีหลายหลายประเภทขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการเลือกใช้และความเหมาะสมตามช่วงอายุของเด็กและความพร้อมของครูผู้สอน ซึ่งงานวิจัยเล่มนี้ผู้วิจัยใช้ผังกราฟิกแบบเวนนีไดอะแกรม ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว และผังกราฟิกแบบเหตุและผล มาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันกับผังกราฟิก สำหรับเด็กปฐมวัย

4.4 ความสำคัญของผังกราฟิก

วรนาท รักสกุลไทย (2561: 16) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการใช้ผังกราฟิกกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นการนำเสนอด้วยภาพ ช่วยให้เด็กจดจำและเกิดความเข้าใจในเนื้อหา หรือสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ผังกราฟิกช่วยให้เด็กสามารถจัดระบบความคิด และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิมได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ทางผังกราฟิกยังมีความสำคัญ ในการนำเสนอสิ่งที่เด็กเรียนรู้ ในรูปแบบภาพ ช่วยให้เรียนรู้ธรรมชาติและเห็นภาพชัดเจนขึ้น ประเด็นสำคัญ ผังกราฟิกช่วยให้เด็กได้ใช้ทักษะการคิดในระดับสูง ทั้งวิเคราะห์ สังเคราะห์ ไตร่ตรอง และประเมินค่า อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่คุณครู ในการจัดระบบข้อมูลเพื่อการประกัน คุณภาพการศึกษา กล่าวคือ คุณครูสามารถนำผังกราฟิกมาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำสารนิทัศน์ สะท้อนร่องรอยการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยได้อีกด้วย

ฉัตรวิภา เลิศวิชา (2557: 6) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการใช้ผังกราฟิก Graphic organizer จะช่วยให้กระบวนการเรียนรู้เริ่มต้น น่าสนใจและสนุกสนานมากขึ้น รวมทั้ง GO ยังทำให้นักเรียนมีความสุขกับการเรียนรู้มากขึ้น นักเรียนจะรู้สึกเหมือนกับกำลังเล่นไปเรียนไปไม่มีความเครียดมากจนเกินไป เมื่อเด็กไม่มีความเครียดมาก สมองก็ปลอดโปร่ง ภาวะที่สมองจะถูกทำลายจากความเครียดก็ลดน้อยลงจนถึงไม่มีเลย รวมทั้งความสุขและความสนุกสนานที่ได้จากการใช้ GO จะกระตุ้นให้สมองหลังสารเคมีแห่งความสุข ที่เรียกว่า โดปามีน ซึ่งช่วยกระตุ้นให้เกิดสมาธิ ความมุ่งมั่น ความกระตือรือร้น ความใส่ใจจดจ่อ ภาวะที่จะลองสิ่งใหม่อยู่เสมอ ทฤษฎีสมอง กล่าวไว้ว่า สมองเรียนรู้ได้เมื่อมีอารมณ์กระตุ้น กำกับกับการเรียนรู้ (Emotional Brain) กล่าวคือ ภาวะอารมณ์เชิงบวกที่จะกระตุ้นให้สมองตอบสนองต่อข้อมูล และสมองใหญ่ จะทำการจัดเก็บข้อมูลนั้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพว่าการจัดเก็บข้อมูลที่อารมณ์ไม่ถูกกระตุ้นเลย และความจำ (Memory) ที่เกิดขึ้นก็มีโอกาสที่จะกลายเป็นความจำถาวร (long Term Memory) ได้ง่าย

สุริยเดล ทรีปาตี (สุริยเดล ทรีปาตี. 2561; อ้างอิงใน วรนาท รักสกุลไทย. 2561: 2) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการใช้ผังกราฟิกเป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมองส่วนคิดขั้นสูง (Brain Executive Function) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ผังกราฟิกจึงสำคัญมากในระบบการศึกษากับการพัฒนาศักยภาพเด็ก และยังทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ความคิดต่อยอด ความคิดรวบยอด การเรียนรู้ที่เป็นเหตุเป็นผลติดตัวไปตลอดชีวิตของเขา และเป็นสมรรถนะที่สำคัญต่อประสิทธิภาพการทำงาน เวลาที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ จะมีความก้าวหน้าในอาชีพการงานได้เป็นอย่างดี

อัชรี เอกโทขุน (2555: 47-48) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการใช้ผังกราฟิกการนำแผนภาพลำดับการคิด ไปช่วยในการเรียนการสอนจะช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อครู ผู้สอนและเด็กซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1) ช่วยให้ครูพัฒนากลยุทธ์ที่จะช่วยให้นักเรียนคิดในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชา เรียนรู้อย่างสนุกสนานและมีการวางแผนการทำงานของความคิด

2) เพื่อวินิจฉัยความต้องการการเรียนรู้ของเด็กและเพื่อวางแผนการเรียนการสอน อย่างเหมาะสม

3) ครูเห็นภาพการจัดการเรียนรู้ของเด็กว่าเด็กเรียนรู้อะไรและรู้อย่างไร

4) เป็นเครื่องมือสำหรับการสร้างการจดจำสื่อสารการเจรจาที่มีความหมายและการ ประเมินผล

5) แสดงให้เห็นถึงวิถีคิดของเด็กและสามารถใช้เป็นเสมือนสำเนาความรู้ของเด็ก

6) ช่วยให้เด็กสร้างรูปแบบความเข้าใจของตนเอง

7) เด็กแข่งขันเพื่อที่จะหารูปแบบที่สมบูรณ์ที่แสดงถึงการเรียนรู้ในเนื้อหา

8) สร้างรูปแบบการคิดซึ่งเป็นไปตามสติปัญญาของเด็กแต่ละคน

9) มีความยืดหยุ่นและมีความสุขในการแก้ปัญหา

10) พัฒนาทักษะการคิดและการค้นพบความคิดใหม่

ปราณี เสนีย์ (2555: 64) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการใช้ผังกราฟิกมีประโยชน์ต่อเด็ก ดังนี้

1) ช่วยพัฒนาทักษะการคิด

2) ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้

3) ช่วยให้เกิดความคิดรอบยอด

4) เห็นลำดับขั้นตอนการคิด

5) ช่วยในการประเมินตนเอง

สรุปได้ว่า ผังกราฟิกมีความสำคัญกับการเรียนรู้ของเด็ก ช่วยเด็กมีความสุขกับการ เรียนรู้มากขึ้น ช่วยให้เด็กจดจำและเกิดความเข้าใจในเนื้อหา สามารถจัดระบบความคิด เกิดความคิด สร้างสรรค์ คิดต่อยอด คิดรวบยอด และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิมได้ด้วยตนเอง กระตุ้น ให้เกิดสมาธิ ความมุ่งมั่น ความกระตือรือร้น ใส่ใจจดจ่อ กระจายที่จะลองสิ่งใหม่อยู่เสมอช่วยให้ การเรียนรู้เป็นรูปธรรมและเห็นภาพชัดเจนขึ้น ส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ทักษะการคิดในระดับสูง ทั้ง วิเคราะห์ สังเคราะห์ ไตร่ตรอง และประเมินค่าเป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมองส่วนคิดขั้นสูง (Brain Executive Function) นอกจากนี้ ยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่คุณครู ในการ จัดระบบข้อมูลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ครูสามารถวินิจฉัยความต้องการการเรียนรู้ของเด็ก และเพื่อวางแผนการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม รวมทั้งเห็นภาพการจัดการเรียนรู้ของเด็กว่าเด็ก เรียนรู้อะไรและรู้อย่างไร

รูปแบบการสอนโดยใช้ผังกราฟิก

จอยส์และคณะ (Joyce et al. 1992 ; อ้างอิงใน วรรณาท รักสกุลไทย. 2561: 19) ได้กล่าวถึง แนวทางการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิกโดยนำรูปแบบการเรียนการสอนของคลาร์ก มาปรับใช้โดยเพิ่มเติมขั้นตอนเป็น 8 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ผู้สอนชี้แจงจุดมุ่งหมายของบทเรียน
- 2) ผู้สอนนำเสนอผังกราฟิกที่เหมาะสมกับเนื้อหา
- 3) ผู้สอนกระตุ้นให้เด็กระลึกถึงความรู้เดิมเพื่อเตรียมสร้างความสัมพันธ์กับความรู้ใหม่
- 4) ผู้สอนนำเสนอเนื้อหาสาระที่ต้องการให้เด็กได้เรียนรู้
- 5) ผู้สอนเชื่อมโยงเนื้อหาสาระกับผังกราฟิกและให้เด็กนำเสนอสาระใส่ลงในผังกราฟิก

ตามความเข้าใจของตนเอง

- 6) ผู้สอนให้ความรู้เชิงกระบวนการโดยชี้แจงเหตุผลในการใช้ผังกราฟิกและวิธีการใช้ผังกราฟิก
- 7) ผู้สอนและเด็กอภิปรายผลการใช้ผังกราฟิกกับเนื้อหา
- 8) ผู้สอนซักถามปรับความเข้าใจและขยายความจนเด็กเกิดความเข้าใจกระจ่างชัด

ไบร์บิลี (Birbili. 2006; อ้างอิงใน จันทรวิมล ใจอารีรอบ. 2558: 38-39) ได้กล่าวถึงแนวทางการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิกสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

- 1) ให้เด็กนำเสนอความคิดของเรื่องที่เด็กเรียนรู้
- 2) เด็กเขียนหรือว่า (หรือใช้รูปภาพหรือรูปถ่าย) แนวความคิด โดยเว้นช่องว่างให้พอระหว่างคำในวงกลมหรือกล่องคำ เพื่อเป็นที่ไว้สำหรับการลากเส้นเชื่อมโยงระหว่างคำบนกระดาษแผ่นใหญ่หรือบอร์ด
- 3) ให้เด็กเชื่อมโยงแนวความคิดโดยใช้เส้น (หรือใช้ลูกศร) หรือระหว่างคำและเขียนประโยคที่สั้นง่ายแสดงความสัมพันธ์ของความคิด
- 4) ให้เด็ก “อ่าน” ผังมโนทัศน์ที่สร้างขึ้น
- 5) ให้เด็กคัดลอกผังมโนทัศน์ที่ทำร่วมกันจากบอร์ด

ปราณี เสนีย์ (2555: 62) ได้กล่าวถึง แนวทางการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิกไปใช้ในการเรียนการสอน มีลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติดังนี้

- 1) เตรียมหน่วยเรื่องที่จะทำการเรียนการสอน
- 2) กำหนดวัตถุประสงค์ของหน่วยหรือเรื่องที่จะสอน
- 3) วิเคราะห์วัตถุประสงค์นั้นว่าจะใช้ทักษะอะไร
- 4) ทักษะนั้นจะใช้แผนภาพลำดับการคิดอะไรได้บ้าง
- 5) ตัดสินใจเลือกแผนภาพลำดับการคิด

6) เลือกว่าใครจะเป็นผู้ใช้ผู้สอนหรือเด็ก

วรนาท รักสกุลไทย (2561:16) ได้กล่าวถึง แนวทางการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิกมาประยุกต์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กปฐมวัยโดยจัดลำดับขั้นตอนการใช้ ดังนี้

1) ชั้นเตรียมการ

คุณครูพิจารณาจุดประสงค์และสาระการเรียนรู้ (สาระที่ควรรู้+ประสบการณ์สำคัญ) โครงการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่ออกแบบเพื่อเลือกใช้ผังกราฟิกที่เหมาะสมที่สุด

2) ชั้นดำเนินการ

เมื่อคุณครูนำเสนอผังกราฟิกที่ออกแบบให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กแล้วขั้นต่อไป คือ การแนะนำและอธิบายวิธีการใช้ผังกราฟิกให้แก่เด็กก่อนนำเข้าสู่กิจกรรม ซึ่งขณะทำกิจกรรมคุณครูควรตระหนักให้เด็กคิดด้วยการใช้คำถามปลายเปิด เพื่อให้เด็กสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมและสร้างความสัมพันธ์กับข้อมูลหรือสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ คุณครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ถ่ายทอดความคิดของตนเองออกมามากที่สุดและบันทึกการถ่ายทอดความคิดของเด็ก หากคุณครูกำหนดให้บันทึกโดยการวาดภาพ ควรให้เด็กมีส่วนร่วมและลงมือทำด้วยตนเอง บทบาทสำคัญของคุณครู คือ แนะนำ อำนวยความสะดวกรวมถึงเปิดโอกาสให้เด็กได้สร้างและเขียนผังกราฟิกอย่างง่ายด้วยตนเอง โดยอาจทำร่วมกันเป็นคู่หรือกลุ่มเล็กก็ได้ ควรให้เด็กได้อภิปรายพูดคุยแลกเปลี่ยนมากที่สุดซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3) ชั้นสรุปและประเมินผล

คุณครูนำผังกราฟิกมาสรุปและพิจารณาการประเมิน ทั้งส่วนของการพัฒนาและการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของแผนกิจกรรม คุณครูเฝ้าระวังหลังจบกิจกรรมว่าผังกราฟิกที่นำมาใช้บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มีปัญหา อุปสรรคอย่างไร โดยควรจดบันทึกอย่างคร่าวๆเพื่อประโยชน์ในการวางแผนแก้ไข ปรับปรุงและนำมาใช้ให้เหมาะสมอย่างดี

สรุปได้ว่า แนวทางการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิกเป็นขั้นตอนกระบวนการนำผังกราฟิกมาสู่กิจกรรมในห้องเรียนโดยมีแนวทางการสอนแตกต่างกันตามความเหมาะสมระดับชั้นการศึกษาและอายุของเด็ก ผู้วิจัยจึงขอสรุปแนวทางการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิกมาประยุกต์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กปฐมวัย ของดร. วรนาท รักสกุลไทย โดยจัดลำดับขั้นตอนการใช้ ดังนี้

ชั้นเตรียมการ คุณครูพิจารณาจุดประสงค์และสาระการเรียนรู้ (สาระที่ควรรู้+ประสบการณ์สำคัญ) โครงการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่ออกแบบเพื่อเลือกใช้ผังกราฟิกที่เหมาะสมที่สุด ชั้นดำเนินการ เป็นลักษณะของการนำผังกราฟิกเข้าสู่การทำกิจกรรม คุณครูควรตระหนักให้เด็กคิดด้วยการใช้คำถามปลายเปิด เปิดโอกาสให้เด็ก ได้ถ่ายทอดความคิดของตนเองออกมามากที่สุด ชั้นสรุปและประเมินผล คุณครูนำผังกราฟิกมาสรุปและพิจารณาการประเมินทั้งส่วน

ของการพัฒนาและการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของแผนกิจกรรม คุณครูไตร่ตรองหลังจบกิจกรรมว่า ผังกราฟิกที่นำมาใช้บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร

4.5 การเล่านิทานประกอบการใช้ผังกราฟิก

การเล่านิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ผ่านเรื่องเล่า ตำนาน นิทานชาดก หรือเรื่องที่ตั้งขึ้นจากจินตนาการของผู้แต่งที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน จรรโลงใจ จรรโลงสังคม ผ่านการสอดแทรกคติธรรมคำสอน ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้ผู้ฟังนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติตนที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม

ผังกราฟิก (Graphic Organizer) หมายถึง การนำเสนอข้อมูลของความคิด โดยใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ประกอบ เช่น ภาพ เส้นโยง รูปทรงต่างๆ ที่เด็กสามารถมองเห็นและอธิบายสิ่งที่ เรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเป็นการจัดระบบความคิดเห็นถึงความเชื่อมโยง ความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ช่วยให้เกิดความเข้าใจและจดจำข้อมูลหรือเนื้อหาสาระได้อย่างถาวร

การเล่านิทานประกอบการใช้ผังกราฟิก หมายถึง วิธีการเล่าหรือถ่ายทอดเรื่องราวผ่าน นิทาน เรื่องเล่า ตำนาน หรือเรื่องที่ตั้งขึ้นจากจินตนาการของผู้แต่งเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน แล้วนำไปสู่กระบวนการนำเสนอข้อมูลความคิดอย่างเป็นระบบที่ได้จากการฟังนิทาน ผ่านการใช้ผังกราฟิกอย่างง่ายสำหรับผู้เริ่มใช้โดยใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ประกอบ เช่น ภาพ คำสำคัญ เส้นและสีสัน ในการเชื่อมโยงข้อมูล ช่วยให้เกิดความเข้าใจ จดจำข้อมูลหรือสิ่งที่ได้ฟังได้อย่างถาวร

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

ณัฐวิภา วาณิชยเจริญ (2567: 464) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการทางภาษา ทักษะการ เรียนรู้หนังสือขั้นต้น รวมถึง การอ่านหนังสือนิทานร่วมกันเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ หนังสือขั้นต้น สำหรับเด็กปฐมวัยซึ่งทักษะการเรียนรู้ หนังสือขั้นต้นเป็นพฤติกรรมกรรมการอ่านและการเขียนของเด็ก ปฐมวัยที่เกิดขึ้น ก่อนที่เด็กจะเข้าสู่การเรียนอย่างเป็นทางการ เด็กจะมีการพัฒนาทักษะทั้งด้านการ ฟัง การพูด การอ่านและการเขียนไปพร้อมกันและมีความสัมพันธ์กันมากกว่าการพัฒนาไปตามลำดับ ขั้นการอ่านหนังสือนิทานร่วมกันเป็นการมีส่วนร่วมในการอ่านหนังสือร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับ เด็กที่สามารถพัฒนาการทางภาษาและทักษะการเรียนรู้ หนังสือขั้นต้นได้ โดยเฉพาะในช่วงปฐมวัยซึ่ง เป็นช่วงเวลาที่มีความสำคัญสำหรับการวางรากฐาน ทางการศึกษาต่อไป กลยุทธ์การฝึกการอ่าน หนังสือร่วมกันมีทั้งการอ่านเชิงตอบโต้ โดยผู้ปกครองเป็นผู้ถามคำถามและการตอบสนองให้ตรงตาม ความสนใจและการริเริ่มของเด็กระหว่างการอ่านหนังสือ และการอ้างอิงตัวอักษรซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่

ผู้ปกครองมีการใช้คำที่แสดงให้เห็นถึงตัวอักษรหรือภาพพิมพ์ที่ชัดเจน เพื่อส่งเสริมให้เด็กมุ่งเน้นไปที่สิ่งที่ต้องเรียนรู้จากการอ่านหนังสือ ซึ่งกลยุทธ์ทั้งสองรูปแบบนี้สามารถส่งผลต่อทักษะการอ่านของเด็กได้

ชวลีกร ยลวิลาส (2566: 50) ได้ศึกษา ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานไม่จบเรื่องเพื่อพัฒนาการคิดเชิงคำนวณและการเขียนโค้ดของเด็กปฐมวัย กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนวัดปัญญทายิกาवास จังหวัด ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 23 คน ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานไม่จบเรื่องมีคะแนนเฉลี่ยการคิดเชิงคำนวณและการเขียนโค้ดหลัง การทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง โดยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 13.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.47 และหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 25.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.21 ด้านที่มีการพัฒนามากที่สุด คือ การออกแบบอัลกอริทึมและการเขียนโค้ด รองลงมา คือ การแบ่งปัญหาใหญ่เป็นปัญหาย่อยการพิจารณารูปแบบของปัญหาและการพิจารณาสาระสำคัญของปัญหาตามลำดับ

ภุชกร คำเห็น (2565: 69) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลการจัดประสบการณ์การเล่านิทานในรูปแบบการสอนแบบ SQ3R ที่มีต่อความสามารถของสมองในการบริหารจัดการชีวิตและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ชั้นปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ เด็กปฐมวัย ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเทศบาล 2 (ถนนบำรุงเมือง) สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครพนม จำนวน 29 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานในรูปแบบการสอนแบบ SQ3R ที่มีต่อความสามารถของสมองในการบริหารจัดการชีวิต และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยออกแบบและพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ (E1/E2) เท่ากับ 80.26/83.79 2) ผลการเปรียบเทียบความสามารถของสมองในการบริหารจัดการชีวิตของเด็กปฐมวัย ชั้นปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมการเล่านิทานในรูปแบบการสอนแบบ SQ3R สูงกว่าการจัดประสบการณ์แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ชั้นปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลสังกัดกรมส่งเสริมการ ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมการเล่านิทานในรูปแบบการสอนแบบ SQ3R สูงกว่าการจัดประสบการณ์แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สุนิษา ภารตระศร (2565: 69) ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะสมอง (EF) ของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ได้แก่ เด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านโกรกกุลา เครือข่ายตาเนินกะฮาด ตำบลตาเนิน อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 เด็กปฐมวัย จำนวน

18 คน ผลการศึกษาพบว่า 1. ผลการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดกิจกรรมเรียนรู้โดยใช้นิทาน เพื่อพัฒนาทักษะสมอง (EF) ของเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์กำหนด 84.51/82.22 2. ทักษะสมอง (EF) ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธนิษฐา แจ่มอุทัย (2564: 38) ได้ศึกษาทักษะทางสังคมและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการเล่านิทาน กลุ่มตัวอย่าง เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 38 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศมีนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมเล่านิทานปลายเปิด มีระดับความสามารถในการแก้ปัญหาหลังจากได้รับการสอนสูงกว่าก่อนได้รับการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพึงพอใจของเด็กที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียน ได้ออกมาเล่านิทานให้เพื่อนฟัง นักเรียนชอบตัวละครที่มีอยู่ในนิทาน และนักเรียนสนุกสนานกับนิทาน จึงสรุปได้ว่า การเล่านิทานสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยได้

จันทร์วิมล ใจอารีรอบ (2558: 125) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์ด้วยวัฏจักรการเรียนรู้ร่วมกับการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความเข้าใจและพฤติกรรมการอนุรักษ์น้ำของเด็กอนุบาล มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์น้ำของเด็กอนุบาล ที่ได้รับการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์ด้วยวัฏจักรการเรียนรู้ร่วมกับการใช้ผังมโนทัศน์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์น้ำของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์ด้วยวัฏจักรการเรียนรู้ร่วมกับการใช้ผังมโนทัศน์ เปรียบเทียบความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์น้ำของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์ด้วยวัฏจักรการเรียนรู้ร่วมกับการใช้ผังมโนทัศน์กับการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์แบบปกติและเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการอนุรักษ์น้ำของเด็กอนุบาล ที่ได้รับระหว่างการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์ด้วยวัฏจักรการเรียนรู้ร่วมกับการใช้ผังมโนทัศน์กับการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์แบบปกติ กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนหมายเลข 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์น้ำของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์ด้วยวัฏจักรการเรียนรู้ร่วมกับการใช้ผังมโนทัศน์ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังการทดลองค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการอนุรักษ์น้ำของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์ด้วยวัฏจักรการเรียนรู้ร่วมกับการใช้ผังมโนทัศน์ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์น้ำของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์ด้วยวัฏจักรการเรียนรู้ร่วมกับการ

ใช้ผังมโนทัศน์ สูงกว่าการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และหลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการอนุรักษ์น้ำของเด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์ด้วยวัฏจักรการเรียนรู้ร่วมกับการใช้ผังมโนทัศน์ สูงกว่าการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ณัฐฐา สีเขียว (2558: 68) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการเล่นิทานโดยใช้ผังความคิดตามแนวคิดของโทนี บูซาน ที่มีต่อการเข้าใจความของเด็กอนุบาล มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการเล่นิทานโดยใช้ผังความคิดตามแนวคิดของโทนี บูซาน ที่มีต่อการเข้าใจความของเด็กอนุบาลและเพื่อเปรียบเทียบผลของการเล่นิทานโดยใช้ผังความคิดตามแนวคิดของโทนี บูซาน ที่มีต่อการเข้าใจความของเด็กอนุบาลและการเล่นิทานแบบปกติที่มีต่อการเข้าใจความของเด็กอนุบาลกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนวัดด่านสำโรง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนการเข้าใจความ ด้านการบอกรายละเอียด ด้านการณลำดับเหตุการณ์ ด้านการบอกถึงเหตุและผล และด้านการจับใจความสำคัญ ของเด็กอนุบาลที่ได้รับการเล่นิทานโดยใช้ผังความคิดตามแนวคิดของโทนี บูซาน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และหลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนการเข้าใจความ ด้านการบอกรายละเอียด ด้านการณลำดับเหตุการณ์ ด้านการบอกถึงเหตุและผล และด้านการจับใจความสำคัญ ของเด็กอนุบาลที่ได้รับการเล่นิทานโดยใช้ผังความคิดตามแนวคิดของโทนี บูซาน สูงกว่าค่าเฉลี่ยของเด็กอนุบาลที่ได้รับการเล่นิทานแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิมลวิภา วิบูลชาติ (2558: 14) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการใช้คำถามประกอบผังกราฟิกที่มีต่อการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการใช้คำถามประกอบผังกราฟิก กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลบ้านวาดฝัน ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการใช้คำถามประกอบผังกราฟิกมีคะแนนการคิดวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์โครงสร้าง หลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง ผลการบันทึกพฤติกรรมหลังการจัดกิจกรรมการใช้คำถามประกอบผังกราฟิกที่แสดงถึงการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย พบว่า ในการทำกิจกรรมเด็กมีพฤติกรรมที่แสดงออกทางด้านการคิดวิเคราะห์ความสำคัญได้คล่องแคล่วที่สุด ตามด้วยด้านการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และด้านการคิดวิเคราะห์โครงสร้างตามลำดับ

ณัฐพร กองสิน (2561: 83) ได้กล่าวไว้ว่าการออกแบบสื่อกราฟิกเคลื่อนไหว 2 มิติ เพื่อช่วยในการจดจำพยัญชนะไทย เป็นสื่อที่เหมาะสมให้กับเด็กปฐมวัย (อายุ 3-6 ปี) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตอบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง การออกแบบสื่อกราฟิกเคลื่อนไหว 2 มิติ ช่วยในเรื่อง

การศึกษาเรื่องการเรียนรู้พยัญชนะไทย เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจสามารถช่วยในการจดจำพยัญชนะไทยได้ดียิ่งขึ้น โดยให้เด็กจะจดจำเป็นรูปภาพก่อน รู้ความหมาย แล้วเชื่อมโยงไปสู่ตัวอักษร เด็กจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องที่ได้ศึกษาผู้วิจัย พบว่า การจัดกิจกรรมการเล่นนิทานให้กับเด็กปฐมวัยเป็นการเปิดโอกาส ให้เด็กได้พัฒนาทักษะการสื่อสารการใช้ภาษาที่หลากหลายภายใต้การยึดเด็กเป็นสำคัญและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เด็กมีกระบวนการคิดและการทำงานของสมอง โดยผ่านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เชื่อมโยงความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่ เกิดความคิดสร้างสรรค์ คิดต่อยอด คิดรวบยอด ช่วยกระตุ้นให้เกิดสมาธิ ความมุ่งมั่น ความกระตือรือร้น ความใส่ใจจดจ่อ ซึ่งเป็นทักษะสมองเพื่อจัดการชีวิตให้สำเร็จ รวมถึงการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานโดยใช้ผังกราฟิก ล้วนส่งผลต่อการเสริมสร้างทักษะด้านการสื่อสาร ด้านการอ่าน เพื่อเป็นพื้นฐานในการคิดและการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ให้สามารถสรุปเรื่องราวที่ฟังจากนิทานลงในผังกราฟิกที่เหมาะสมตามวัยให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อนำไปใช้ประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Guo Si Min, Intan Safinas Mohd Ariff Albakri, Noriah Ismail, Mazlin Mohamed MokhtarNoraini Zulkepli, Mohd Haniff Mohd Tahir, Puteri Zarina Megat Khalid. (2023: 1-2) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือจัดระเบียบกราฟิกในภาษาอังกฤษ ชั้นเรียนการอ่าน พบว่าแผนภูมิจัดระเบียบข้อมูลเป็นสื่อแสดงภาพที่สามารถจัดระเบียบความคิดและแนวคิดเพื่อแสดงความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์สำหรับผู้เรียนในการค้นหาข้อเท็จจริงที่มีประโยชน์ จัดเรียงข้อมูลต่างๆ สืบหาความสัมพันธ์ภายในระหว่างส่วนต่างๆ และแสดงความคิดเห็นและความคิดของตน แผนภูมิจัดระเบียบข้อมูลเป็นสื่อแสดงข้อมูลเนื้อหาที่สำคัญในรูปแบบภาพที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (CT) ของนักเรียนเป็นข้อกังวลที่เพิ่มมากขึ้นในห้องเรียน EFL ในประเทศจีน เนื่องจากนักเรียนจำนวนมากประสบปัญหาในการใช้ทักษะนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นเรียนการอ่านเพื่อทำความเข้าใจ EFL การศึกษานี้ได้ทำการศึกษาผลกระทบของเครื่องมือจัดระเบียบกราฟิก (GO) ต่อทักษะการอ่านเพื่อทำความเข้าใจ (การวิเคราะห์และการสรุปผล) ของนักเรียนมัธยมปลายชาวจีน 60 คนในชั้นเรียนการอ่าน EFL การศึกษานี้ใช้การออกแบบการวิจัยแบบผสมผสานกึ่งทดลองซึ่งเกี่ยวข้องกับการทดลองและการสัมภาษณ์ ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นถึงผลกระทบเชิงบวกของเครื่องมือจัดระเบียบกราฟิกต่อทักษะการอ่านเพื่อทำความเข้าใจของนักเรียน หลังจากการแทรกแซง ผลของกลุ่มทดลองดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าเครื่องมือจัดระเบียบกราฟิกสามารถปรับปรุงทักษะการวิเคราะห์และการสรุปผลได้อย่างมีประสิทธิภาพของนักเรียนในชั้นเรียนการอ่านภาษาอังกฤษระดับมัธยมปลายของจีน นักเรียนในกลุ่มทดลองรายงานว่าคำแนะนำที่ได้รับนั้นสร้างแรงบันดาลใจ เพิ่ม

ความเข้าใจ ทำให้พวกเขามีสมาธิในการอ่านมากขึ้น และตระหนักถึงทักษะการอ่านเพื่อทำความเข้าใจ และวิธีนำทักษะเหล่านี้ไปใช้ในบริบทการอ่านจริง การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าครูอาจพิจารณา GO เป็นเครื่องมือการสอนทางเลือกเพื่อปรับปรุงทักษะ CT ในชั้นเรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบท EFL แนวทางสำหรับครูในการใช้ GO ประเภทต่างๆ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ควรได้รับการจัดทำเพื่อให้แน่ใจว่าการใช้ GO มีประสิทธิผลในการส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและทักษะการคิดวิเคราะห์ นักเรียนสามารถใช้ในการรวบรวม เชื่อมโยง และนำเสนอความคิดหรือข้อมูลในรูปแบบภาพ Colliot และ Jamet (2021) กำหนดแผนภูมิจัดระเบียบข้อมูลเป็นเครื่องมือในการแสดง จำลอง และแสดงความคิดในรูปแบบกราฟิกหรือภาพ ซึ่งครูใช้เพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ ในทางการสอน GO เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์เนื่องจากผู้เรียนสามารถจัดระเบียบเนื้อหาและแนวคิดด้วยภาพและเชิงพื้นที่ ช่วยให้การเรียนรู้และการได้รับข้อมูลใหม่ ๆ สะดวกยิ่งขึ้น

Irena Yi Maureen (2021: 2) ได้ศึกษากิจกรรมการเล่าเรื่องเพื่อสนับสนุนในช่วงต้น ๆ (ดิจิทัล) การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการศึกษาเด็กปฐมวัยเมื่อการเล่านิทานร่วมกับกิจกรรมที่อาศัยการเล่น สามารถให้ประสิทธิภาพการกระตุ้นให้เกิดการอ่านหนังสือในช่วงต้นๆ การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างแนวทางการเล่าเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและดิจิทัลของเด็กเล็กทักษะการอ่านหนังสือ ในโรงเรียนอนุบาลสาธารณะสองแห่งเข้าร่วมประสบการณ์-การศึกษาทางจิตที่เกี่ยวข้องกับเด็ก 62 คน อายุ 5-6 ปี มีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจคือสนับสนุนด้วยการเล่าเรื่องและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเล่น เด็ก ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเล่าเรื่องและกิจกรรมดิจิทัล ผลลัพธ์คือประเมินโดยการทดสอบทักษะการอ่านและการอ่านดิจิทัลก่อนและหลัง 6 สัปดาห์ ผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่าเงื่อนไขการเล่าเรื่องทั้งสองอย่างแสดงให้เห็นว่าเพิ่มทักษะหนังสือและการเขียนหนังสือ การเล่านิทานที่มีโครงสร้างกิจกรรมเป็นวิธีที่สมเหตุสมผลและมีคุณค่าในการเพิ่มความรู้อย่างเข้าใจและการอ่านดิจิทัลในการศึกษาในเด็กเล็ก

Jing Zhou Lisa (2021: 5) ได้ศึกษาการเล่าเรื่องเป็นแรงกระตุ้นช่วงต้น ๆ การอ่านและการเรียนรู้ในเด็กในสองบริบททางวัฒนธรรมในโรงเรียนอนุบาลสองแห่ง, หนึ่งในนิวยอร์กและในจีน ใช้แรงกระตุ้นของนิยายเรื่องราวที่ผสมผสานสิ่งมีชีวิตในตำนานจากมาโอริกับชาวจีนวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้สึกของเด็กเล็กเกี่ยวกับสถานที่และวัฒนธรรม อัตลักษณ์ ความเข้าใจทางสังคม วัฒนธรรมเกี่ยวกับบทบาทของความร่วมมือ ผลการค้นพบแสดงให้เห็นว่าการเล่าเรื่องกระตุ้นที่มีประสิทธิภาพสำหรับการเรียนรู้ของเด็กโดยใช้หลากหลายรูปแบบ มันยังเป็นมีประโยชน์กับเด็ก ครูและครอบครัวที่มีแง่มุมสำคัญของภูมิหลังทางวัฒนธรรมของเด็กๆ และการเล่าเรื่องเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความเข้าใจที่มากขึ้นสำหรับเด็กครูและครอบครัวของตนเอง และวัฒนธรรมของผู้อื่น

Steven Crouch (2020: 5) การศึกษาทางศิลปะผ่านการดราม่า การเล่าเรื่อง ความเข้าใจและข้อสังเกตจากครูโรงเรียนอนุบาลอินโดนีเซีย ผลการวิจัยนี้สรุปว่าการสร้างละครเป็นตัวกระตุ้นการใช้อย่างประสบความสำเร็จของการเล่านิทานในโรงเรียนอนุบาล เรื่องราวที่ทำให้ดราม่าเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดีเยี่ยมสำหรับเด็กมันเป็นโอกาสสำหรับเด็กหาแนวคิดที่แสดงในเรื่องราวและแปลให้เป็นการกระทำ นี่คือการบวนการที่เป็นนามธรรม และการแสดงละครเรื่อง (Write et al., 2008) ทำให้เด็กสนใจ ฟัง และเรียนรู้จากเรื่องราวต่าง ๆ

Mella (2021: 3) ได้ศึกษาการเล่านิทาน เรื่อง การเล่านิทานดิจิทัลผสมผสานศิลปะโบราณของการเล่านิทานกับความหลากหลายของความคิด เครื่องมือร่วมสมัย ในการท่องเรื่องราวร่วมกับเสียงบรรยายของผู้เขียน รวมถึงดิจิทัลออลภาพ กราฟิก เพลง และเสียง การเล่านิทานแบบดิจิทัลเป็นทั้งวิธีการสอนและทรัพยากรการเรียนรู้ ได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในหลายรูปแบบนวัตกรรมในทุกระดับของการศึกษา การเล่านิทานดิจิทัลสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กและอนุญาตให้ครูรับเลี้ยงวิธีการสอนที่ทันสมัยและปรับปรุง การเล่าเรื่องเป็นสิ่งที่ได้รับการพิสูจน์และเป็นที่นิยมการเรียนการสอนในขณะที่การเล่านิทานดิจิทัลค่อนข้างล่าสุดและยังคงไม่ค่อยใช้ในเขตการศึกษาในเด็กปฐมวัย ในกรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย นักวิจัยได้สำรวจวิธีการและเหตุผลของการใช้การเล่าเรื่องดิจิทัลในการศึกษาในเด็กเล็ก สโมสรรที่เป็นหนึ่งในไม่กี่องค์กรที่ใช้ระบบดิจิทัลออลการเล่านิทานสำหรับโปรแกรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ในวัยเด็กเล็ก ๆ มีการรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับครู 4 คน การวิเคราะห์เอกสาร และการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องในแต่ละวาระที่มีเด็ก 35 และ 37 คน 2 ครั้งละ 2 ครั้ง ข้อมูลที่รวบรวมไว้ได้รับการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการบันทึกเชิงวิเคราะห์ ผลลัพธ์บ่งชี้ว่าครูในสโมสรรนี้ใช้การเล่าเรื่องแบบดิจิทัลด้วยเหตุผลสำคัญหลายประการยืนยันว่าเทคโนโลยีดิจิทัลที่เรียบง่ายทำให้การเล่าเรื่องสนุกสนานและหลงใหลมากขึ้น-การมีส่วนร่วม การสื่อสาร และการแสดง การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าความสามารถของครูควรปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูลของโรงเรียนและคอม-ควรรติดตั้งอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) และควรรจัดหาเงินทุนบางส่วนด้วยได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลเพื่อปรับปรุงอุปกรณ์โรงเรียน ในขณะที่หลักสูตรครูควรแต่งให้ตรงกับพัฒนาทางเทคโนโลยี และให้โอกาสในการเด็ก ๆ เพื่อเรียนเทคโนโลยีอย่างดี

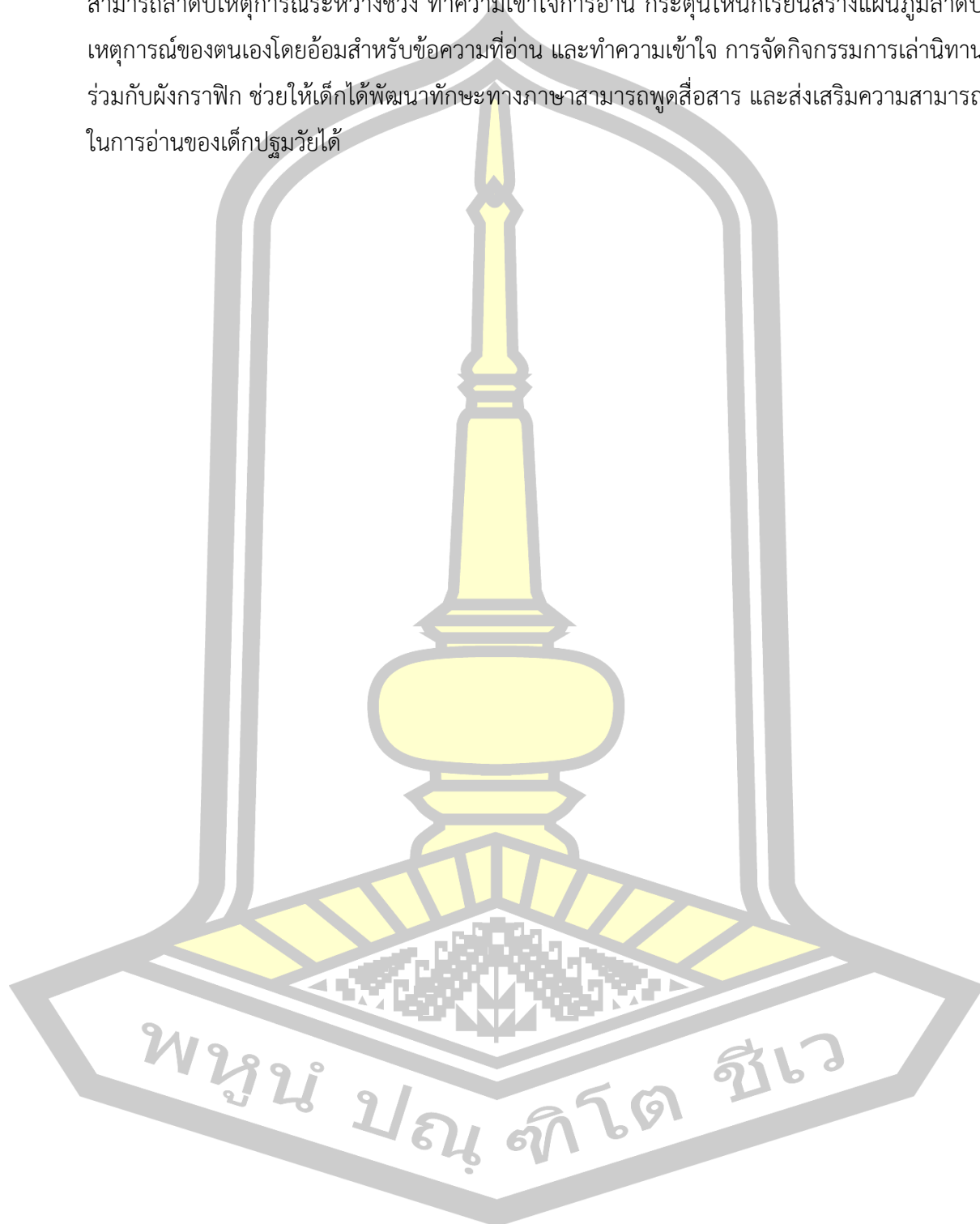
Trang Thi Minh Ly (2023: 1) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการใช้แผนภูมิจัดระเบียบข้อมูลในการอ่านภาษาอังกฤษ พบว่าการใช้แผนภูมิจัดระเบียบข้อมูลคือจะช่วยให้นักเรียนชั้นปีที่ 1 ที่ไม่ได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นหลักเพิ่มความสามารถในการทำความเข้าใจในการอ่านนักเรียนสามารถใช้แผนภูมิจัดระเบียบข้อมูลเป็นเครื่องมือในการสร้างภาพและจัดระเบียบข้อมูลในงานการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้เนื่องจากแผนภูมิจัดระเบียบข้อมูลถูกใช้เป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนกรอกช่องว่าง แผนภูมิจัดระเบียบข้อมูลจึงมีประโยชน์มากมายสำหรับนักเรียนที่ใช้แผนภูมิจัดระเบียบข้อมูลรวมถึง: ช่วยให้นักเรียนจัดโครงสร้างเนื้อหาการอ่านจัดระเบียบแนวคิดและความคิดที่

สำคัญ ส่งเสริมให้นักเรียนตัดสินใจ ทำให้นักเรียนสามารถจัดหมวดหมู่ความคิดและสื่อสารได้ง่าย ช่วยให้นักเรียนตรวจสอบความสัมพันธ์ ให้คำแนะนำนักเรียนในการแสดงกระบวนการคิด และเพิ่มการคิดเชิงวิเคราะห์ แผนภูมิจัดระเบียบข้อมูลมีประสิทธิผลต่อชั้นเรียนการอ่านของนักเรียน ในชั้นเรียนการอ่าน นักเรียนอาจได้รับมอบหมายให้สร้างความเข้าใจในการอ่านผ่านแผนภูมิจัดระเบียบข้อมูล แผนภูมิจัดระเบียบข้อมูลช่วยให้นักเรียนสร้างแนวคิด ลำดับของข้อความ และจัดระเบียบแนวคิดได้ดีขึ้น รวมถึงแนวคิดหลัก แนวคิดสนับสนุน หรือรายละเอียด การใช้แผนภูมิจัดระเบียบข้อมูลยังช่วยสร้างชุมชนทางสังคมเพื่อให้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ดีขึ้น เมื่อนักเรียนบางคนมีปัญหาในการวาดแผนภูมิจัดระเบียบข้อมูล นักเรียนคนอื่นสามารถช่วยระบุปัญหาได้ แผนภูมิจัดระเบียบข้อมูลช่วยให้นักเรียนเขียนย่อหน้าผ่านการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ แผนภูมิจัดระเบียบข้อมูลจึงได้รับการแนะนำให้ใช้ในชั้นเรียนการอ่าน นักเรียนมีผลงานด้านคุณภาพวิธีการอ่านที่ดีกว่าในแง่ของเนื้อหา คำศัพท์ และกลไก อาจกล่าวได้ว่าเครื่องมือจัดระเบียบกราฟิกมีผลอย่างมากต่อคุณภาพความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน การใช้เครื่องมือนี้ช่วยให้นักเรียนอ่านได้ดีขึ้น

Praveen Sam D, & Premalatha Rajan (2013:155) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้เครื่องมือจัดระเบียบกราฟิกเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียน ESL ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าการใช้ตัวจัดระเบียบกราฟิกและนักเรียนที่ไม่ได้รับการสัมผัสกับในลักษณะเดียวกัน กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมของการวิจัยนี้ คือนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในชั้นเรียน ESL วิธีการวิเคราะห์ ANOVA ใช้เพื่อคาดการณ์ความแตกต่างของประสิทธิภาพระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ผลการทดสอบหลังการทดลองแนะนำว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีพัฒนาการในคำถามการอ่านทั้ง 5 ประเภทเมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนกลุ่มควบคุม ดังนั้น การใช้แผนภูมิลำดับเหตุการณ์จึงมีประสิทธิภาพในการอ่านคำถาม เช่น (1) การระบุแนวคิดหลัก (2) การค้นหารายละเอียดสนับสนุน (3) การจัดการคำศัพท์ และ (4) ข้อเท็จจริงและความคิดเห็น และ (5) การอนุมาน นอกจากนี้ นัยทางการสอนในที่นี้คือ การใช้แผนภูมิลำดับเหตุการณ์ระหว่างช่วงทำความเข้าใจการอ่านจะกระตุ้นให้นักเรียนสร้างแผนภูมิลำดับเหตุการณ์ของตนเองโดยอัตโนมัติสำหรับข้อความที่อ่านและทำความเข้าใจ ซึ่งจะช่วยปรับปรุงความคิดสร้างสรรค์ของพวกเขา

จากงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องที่ได้ศึกษา ผู้วิจัยพบว่า การเล่านิทานผ่านกิจกรรมที่หลากหลายของความคิด และใช้เครื่องมือร่วมสมัยมาสนับสนุนเพิ่มเติมในการท่องเรื่องราวร่วมกับเสียงบรรยายของผู้เขียน รวมถึงดิจิทัลภาพ ผังกราฟิก เพลง และเสียง เป็นการเล่านิทานแบบดิจิทัลที่เป็นทั้งวิธีการสอนและทรัพยากรการเรียนรู้ ได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในหลายรูปแบบนวัตกรรมในทุกระดับของการศึกษา มีวิธีการสอนที่ทันสมัยและปรับปรุง การเล่าเรื่องเป็นสิ่งที่ได้รับการพิสูจน์และเป็นที่นิยมการเรียนการสอน ในขณะที่การเล่านิทานให้กับกลุ่มเด็กปฐมวัย การเรียนรู้ในวัยเด็กเล็ก ๆ โดยใช้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เรียบง่าย ทำให้การเล่าเรื่องสนุกสนานและหลงใหลมากขึ้น การมีส่วนร่วม

ร่วม การสื่อสาร และการใช้ผังกราฟิกแบบแผนภูมิตามแบบที่เหมาะสมตามวัย มาใช้กับเด็กทำให้เด็กสามารถลำดับเหตุการณ์ระหว่างช่วง ทำความเข้าใจการอ่าน กระตุ้นให้นักเรียนสร้างแผนภูมิลำดับเหตุการณ์ของตนเองโดยอ้อมสำหรับข้อความที่อ่าน และทำความเข้าใจ การจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก ช่วยให้เด็กได้พัฒนาทักษะทางภาษาสามารถพูดสื่อสาร และส่งเสริมความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัยได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานร่วมกับผังกราฟิก โดยขั้นตอนในการดำเนินการทำวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้วิธีการดำเนินการวิจัยที่จะนำเสนอ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการหาคุณภาพ
4. แบบแผนการทดลองและวิธีการดำเนินการวิจัย
5. วิธีการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัย อนุบาลปีที่ 2/1 จำนวน 26 คน อนุบาลปีที่ 2/2 จำนวน 30 คน และอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวนทั้งหมด 86 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 5-6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งได้จากแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง จำนวน 30 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมการเล่นนิทานร่วมกับผังกราฟิก
2. ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก
2. แบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือโดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดกิจกรรม

1. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้
 - 1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี พุทธศักราช 2565 ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
 - 1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน
 - 1.3 ศึกษาการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของปฐมวัยจากหนังสือเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 1.4 ศึกษาคู่มือหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการสร้างแผนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับปรัชญา หลักการและจุดหมายของหลักสูตร รวมถึงสาระการเรียนรู้และประสบการณ์สำคัญที่เด็กได้รับการเข้าร่วมการจัดประสบการณ์เล่านิทาน
 - 1.5 ศึกษาข้อมูล แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับจิตวิทยาเด็กปฐมวัย และนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้มาเป็นแนวทางในเลือกนิทานเพื่อให้ได้นิทานที่ตรงกับวัตถุประสงค์เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.6 สร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก จำนวน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 กิจกรรม ประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อหา สาระการเรียนรู้ ประสบการณ์สำคัญ สาระที่ควรเรียนรู้ วิธีดำเนินกิจกรรม สื่อ/แหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์ การวัดประเมินผล นิทาน และผังกราฟิก ดังแสดงในตารางที่ 3

ตาราง 3 ตารางการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก

สัปดาห์ที่	วัน	กิจกรรมการเล่านิทาน	ประเภทผังกราฟิกที่ใช้
1	ประเมินก่อนทดลอง		
2	อังคาร	บุญข้าวจี	1. ผังกราฟิกแบบเหตุและผล
	พุธ	ช่วยได้ให้ได้	2. ผังกราฟิกแบบเวนนีไดอะแกรม
	พฤหัสบดี	กุงกิงเป็นหวัด	3. ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว
3	อังคาร	กุงกิงสนุกกับการปลูกผักบุ้ง	1. ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว
	พุธ	เทวดากับชายตัดฟืน	2. ผังกราฟิกแบบเวนนีไดอะแกรม
	พฤหัสบดี	กูกโกปวดทอง	3. ผังกราฟิกแบบเหตุและผล
4	อังคาร	น้องก้อยกับตุ๊กตา	1. ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว
	พุธ	ฉันทชอบกินผัก	2. ผังกราฟิกแบบเวนนีไดอะแกรม
	พฤหัสบดี	แกงวิเศษของป๊อกแป๊ก	3. ผังกราฟิกแบบเหตุและผล
5	อังคาร	แม่ไก่แฮตตี้ พาลูกรัก คินรั้ง	1. ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว
	พุธ	กลางคืนกลางวันขอให้ฝันดี	2. ผังกราฟิกแบบเวนนีไดอะแกรม
	พฤหัสบดี	ความสุขของแม่	3. ผังกราฟิกแบบเหตุและผล
6	อังคาร	ใครแปร่งฟันสะอาดบ้าง	1. ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว
	พุธ	เจ้าตัวเล็ก	2. ผังกราฟิกแบบเวนนีไดอะแกรม
	พฤหัสบดี	ลูกสิงอีไม่ออก	3. ผังกราฟิกแบบเหตุและผล
7	อังคาร	กระต่ายตื่นตูม	1. ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว
	พุธ	อาเธอร์ใจดีกับเพื่อนใจดำ	2. ผังกราฟิกแบบเวนนีไดอะแกรม
	พฤหัสบดี	ฉันทชอบเล่น กับเพื่อน	3. ผังกราฟิกแบบเหตุและผล
8	อังคาร	กุงกิงสนุกกับการทำคุกกี้	1. ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว
	พุธ	เสียงร้องของใครนะ	2. ผังกราฟิกแบบเวนนีไดอะแกรม
	พฤหัสบดี	มาร์สแมนกับยายเช้า	3. ผังกราฟิกแบบเหตุและผล
9	อังคาร	โนนสาวเอ้	1. ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว
	พุธ	กุงกิงสนุกกับแม่เหล็ก	2. ผังกราฟิกแบบเวนนีไดอะแกรม
	พฤหัสบดี	ขบวนการปราบเชื้อโรค	3. ผังกราฟิกแบบเหตุและผล
10	ประเมินหลังทดลอง		

1.7 นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิกที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา เวลา วิธีการ กิจกรรม และให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

1.8 นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก ที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสมโดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมของลิเคิร์ต (Likert) โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนแต่ละระดับ ดังนี้ (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551: 454)

5 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยของคะแนน ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับ มากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับ มาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับ ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับ น้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับ น้อยที่สุด

โดยแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่ผ่านการประเมินความเหมาะสม จะต้องมีความเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 ขึ้นไป ($\bar{X} \geq 3.51$) หรือมีความเหมาะสมระดับมากขึ้นไป ผู้วิจัยได้นำคะแนนทั้งหมดมาคิดหาค่าเฉลี่ยและแปลผล ซึ่งสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก มีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.57 มีความเหมาะสมระดับ มากที่สุด

1.9 นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ผู้วิจัยได้ปรับตามข้อเสนอแนะ (ภาคผนวก ค สรุปผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ร่วมกับผังกราฟิก ของเด็กปฐมวัย หน้า 113)

1.10 นำแผนการจัดแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก ที่ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินความเหมาะสมแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับเด็กอนุบาลปีที่ 3/2 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ภาค เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 20 คน ซึ่งไม่ใช่ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ผลการทดลองใช้พบว่า เด็กสนใจกระตือรือร้น ตื่นเต้นในการทำกิจกรรม ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมได้ดี สามารถ รับรู้ สำหรับสิ่งที่ควรปรับ ได้แก่ 1.) ขนาดของภาพเหตุการณ์ควรขนาดใหญ่มองเห็นชัดเจน 2.) การใช้คำถามของครูควรเป็นคำถามกระตุ้นความคิด ให้เด็กอยากตอบคำถาม เปิดโอกาสให้เด็กถามได้ 3.) ระยะเวลาควรเพิ่ม หลังจากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์มากขึ้น

1.11 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ผ่านการปรับปรุง หลังจากที่มีการทดลอง แล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่ม ตัวอย่างจริง ต่อไป

สรุปความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก เฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.57 แสดงว่าแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาในการส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย (ตั้ง รายละเอียดในภาคผนวก ง สรุปผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมเล่านิทาน ร่วมกับผังกราฟิก)

ตอนที่ 2 ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

1. ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย มี ขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล

1.2 ศึกษากรอบความคิดเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.3 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

1.4 สร้างแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยเป็นการที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก ชนิดของแบบประเมินเป็นแบบตอบคำถามตามบัตรภาพ ประกอบด้วย 5 ฉบับ ฉบับละ 4 ด้าน ด้านละ 2 ข้อคำถาม รวมเป็น 40 ข้อคำถาม ข้อคำถามละ 1 คะแนน รวมเป็นคะแนนทั้งหมด 40 คะแนน

ให้ 1 คะแนน

เด็กสามารถบอกตอบคำถามจากการอ่านภาพได้และมีความสอดคล้องกับภาพเหตุการณ์ได้ทันที

ให้ 0 คะแนน

เด็กไม่สามารถบอกตอบคำถามจากการอ่านภาพได้สอดคล้องกับภาพเหตุการณ์

2. วิธีการหาคุณภาพของแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

2.1 นำแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 4 ท่าน และด้านการวัดผล จำนวน 1 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินกับวัตถุประสงค์

2.2 นำแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ แก่ไขจากคำแนะนำ ของผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยนำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณา

ลงความเห็นและให้คะแนน โดยการใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีลักษณะการให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ระบุไว้

ให้คะแนน 0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์ ที่ระบุไว้

ให้คะแนน -1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ระบุไว้

2.3 วิเคราะห์ข้อมูล นำแบบประเมินความเที่ยงตรงตามเนื้อหาที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ นำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ .50 ขึ้นไป จึงถือว่าใช้ได้ และนำแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ผลการประเมินพบว่าแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00 ดังสรุปผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 (ดังรายละเอียดใน ภาคผนวก จ สรุปผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ร่วมกับผังกราฟิก โดยผู้เชี่ยวชาญ หน้า 131)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก ประกอบด้วย ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว ผังกราฟิกแบบเวนน์ ไดอะแกรม ผังกราฟิกแบบเหตุและผล
2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก จำนวน 24 แผน เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คือ วันอังคาร วันพุธ และวันพฤหัสบดี
3. หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก ครบ 24 แผนแล้ว ทำการประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย (Posttest) ด้วยแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ชุดเดิม (Pretest)
4. นำคะแนนการวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ทั้งก่อนและหลัง ตาราง 4 แบบแผนการทดลอง

ก่อนทำกิจกรรม (Pretest)	ทดลอง	หลังทำกิจกรรม (Posttest)
T ₁	X	T ₂

T₁ แทน การประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนการทดลอง

X แทน การทดลองการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก

T₂ แทน การประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลองมาให้คะแนนและตรวจสอบความถูกต้อง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

1. นำคะแนนที่ได้จากการประเมินก่อนการทดลองและหลังการทดลองของเด็กกลุ่มตัวอย่าง มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมของเด็กกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การทดสอบที่แบบไม่อิสระ (t-test for Dependent Samples)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 125)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

\bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N แทน จำนวนคนทั้งหมด

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 127)

$$S. D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S. D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสองทั้งหมด

N แทน จำนวนคนทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ทหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ของแบบประเมินความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2551: 50)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยประเมินความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมของเด็กกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การทดสอบที่แบบไม่อิสระ (t-test for Dependent Samples) โดยคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทางคอมพิวเตอร์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของงานวิจัย ดังนี้

ผลการส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเทคนิคและวิธีการจัดกิจกรรมทางการศึกษาต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ใช้กิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก 3 ประเภทได้แก่ ผังกราฟิกแบบเวนนไดอะแกรม ผังกราฟิกแบบเหตุและผล และผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ผลตามตารางที่ 4.1

การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน

ตาราง 5 การเปรียบเทียบค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก ก่อนและหลังการทดลอง

ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์	ก่อนทดลอง (40 คะแนน)		การ แปลผล	หลังทดลอง (40 คะแนน)		การ แปลผล
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการรวบรวมข้อมูล	3.93	2.27	ปานกลาง	7.13	1.77	ดี
2. ด้านการวิเคราะห์เหตุการณ์ใน นิทาน	3.30	1.20	ปานกลาง	7.60	2.43	ดี
3. ด้านการสรุปความสำคัญ	5.83	2.0	ปานกลาง	6.43	1.52	ดี
4. ด้านการประยุกต์และนำไปใช้	5.63	1.27	ปานกลาง	8.17	1.51	ดี
รวม	18.69	4.80	ปานกลาง	29.33	6.79	ดี

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 5 พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ หลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง โดยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 18.69 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.80 อยู่ในระดับปานกลาง และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 29.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 6.79 ระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก่อนและหลังการทดลอง เป็นดังนี้

ด้านการรวบรวมข้อมูล มีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลอง เท่ากับ 3.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.27 อยู่ในระดับปานกลาง และหลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 7.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.77 ระดับดี

ด้านการวิเคราะห์เหตุการณ์ในนิทาน มีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลอง เท่ากับ 3.30 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.20 อยู่ในระดับปานกลาง และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 7.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.43 ระดับดี

ด้านการสรุปความสำคัญ มีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลอง เท่ากับ 5.58 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.0 อยู่ในระดับปานกลาง และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 6.43 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.52 ระดับดี

ด้านการประยุกต์และนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลอง เท่ากับ 5.63 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.27 อยู่ในระดับปานกลาง และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 8.17 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.51 ระดับดี

แผนภูมิแสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย
ก่อนและหลังการทดลองจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก

ภาพประกอบ 2 ภาพแผนภูมิแสดงผลเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก

พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ทำให้เห็นว่า หลังการทดลองจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิกของเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่า ก่อนทดลองจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิกของเด็กปฐมวัย เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เพิ่มขึ้น โดยเฉลี่ยรวม พบว่าในการประเมินก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพิ่มขึ้นตามลำดับในแต่ละด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านในการอ่านเชิงวิเคราะห์ พบว่าแนวโน้มที่เด็กมีความสามารถในทุกด้านเพิ่มสูงขึ้น และค่าเฉลี่ยรวมในความสามารถในทุกด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำคะแนนแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยร่วมกับผังกราฟิกก่อนและหลังการจัดกิจกรรมมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าความแตกต่างเฉลี่ย ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานโดยใช้ t - test ทดสอบค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติของความแตกต่าง

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยความต่างของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลองจัดกิจกรรมการเล่นิทานร่วมกับผังกราฟิก

ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย	การจัดกิจกรรมก่อน-หลังทดลอง	\bar{X}	S.D.	ค่าเฉลี่ยของความต่าง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต่าง	t	P
ด้านการรวบรวมข้อมูล	ก่อน	3.93	2.27	3.20	1.27	13.18	.000*
	หลัง	7.13	1.77				
ด้านการวิเคราะห์เหตุการณ์ในนิทาน	ก่อน	3.30	1.20	4.30	1.76	13.34	.000*
	หลัง	7.60	2.43				
ด้านการสรุปความสำคัญ	ก่อน	5.83	2.0	0.60	1.87	1.76	0.04*
	หลัง	6.43	1.52				
ด้านการประยุกต์และนำไปใช้	ก่อน	5.63	1.27	2.53	1.47	9.38	.000*
	หลัง	8.17	1.51				
รวม	ก่อน	18.69	4.80	10.63	3.23	18.02	.000*
	หลัง	29.33	6.79				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 6 พบว่าความต่างของคะแนนระหว่างก่อนและหลังการทดลองจัดกิจกรรมการเล่นิทานร่วมกับผังกราฟิก มีค่าเฉลี่ยของความต่างโดยรวมเท่ากับ 10.63 และในแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยของความต่าง ดังนี้ ด้านการประยุกต์และนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ยความต่างที่สูงที่สุดเท่ากับ 2.53 รองลงมาคือ ด้านการวิเคราะห์เหตุการณ์ในนิทาน มีค่าเฉลี่ยของความต่างเท่ากับ 4.30 ด้านการรวบรวมข้อมูล มีค่าเฉลี่ยความต่างเท่ากับ 3.20 และด้านการสรุปความสำคัญ มีค่าเฉลี่ยความต่างเท่ากับ 0.60 ตามลำดับ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เพิ่มขึ้นทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานร่วมกับผังกราฟิก หลังจากดำเนินการวิจัยผู้วิจัยสามารถสรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะไว้ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานร่วมกับผังกราฟิก

สรุปผล

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง โดยก่อนการทดลองเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 18.69 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.80 อยู่ในระดับปานกลาง และหลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 29.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 6.79 ระดับดี และเมื่อพิจารณาความต่างของคะแนนระหว่างก่อนและหลังการทดลอง พบว่า มีค่าเฉลี่ยของความต่างโดยรวมเท่ากับ 10.63 โดยในแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยของความต่าง ดังนี้ ด้านการประยุกต์และนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 2.53 รองลงมาคือ ด้านการวิเคราะห์เหตุการณ์ในนิทาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ด้านการรวบรวมข้อมูล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 และด้านการสรุปความสำคัญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.60 ตามลำดับ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ภายหลังจากทดลองเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เพิ่มขึ้นทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก ภายหลังจากทดลอง พบว่า หลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงกว่าก่อนการทดลอง สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า การเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก เป็นกิจกรรมที่เด็กเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ได้ใช้ภาษาสนทนาโต้ตอบ ได้พูดได้คุย คิดวิเคราะห์เป็นไปตามธรรมชาติของเด็ก นอกจากนั้นเมื่อครูให้เด็กได้ปฏิบัติจริงในการทำผังกราฟิก ทั้ง 3 แบบ คือ ผังเวนน์ไดอะแกรม ผังภาพเรื่องราว และผังแบบเหตุและผล ทำให้เด็กจับประเด็นและอ่านนิทานได้เหมาะสมกับวัย เห็นความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งนิทานที่ครูเล่าแต่ละเรื่องส่งเสริมให้เด็กเกิดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยเด็ก สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากเรื่องราวและเหตุการณ์ที่มีในนิทานทำให้เด็กเกิดความสนใจใคร่รู้ มีจินตนาการ สามารถบอกได้ว่ามีใคร ทำอะไร ที่ไหนและอย่างไร เช่น นิทานเรื่องเทวดากับชายตัดฟัน เด็กสามารถบอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ และนิทานเรื่อง ช่วยได้ให้ได้ เด็กสามารถสรุปใจความสำคัญที่ได้ถูกต้อง เมื่อครูเล่านิทานให้เด็กฟังเสร็จเรียบร้อย ครูให้เด็กร่วมกันสร้างผังกราฟิก เพื่อส่งเสริมความสามารถให้เด็กรู้จักการอ่านจากภาพ ขณะเดียวกันก็เป็นการทบทวนความรู้ให้เด็กสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป สอดคล้องกับจุฑาทิพย์ โอบอ้อม และพัทธนันท์ วงษ์วิษุฒม์ (2564: 15) ที่กล่าวว่า การใช้กิจกรรมนิทานประกอบผังกราฟิกช่วยทำให้เด็กปฐมวัยจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้ดีขึ้น สามารถจำแนก เปรียบเทียบ จัดกลุ่มตัวละครและคำต่าง ๆ ในนิทานได้ และสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่ได้จากนิทานไปสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันเช่น จากนิทานเรื่อง เป็ดป่าไม่มีระเบียบ เด็กปฐมวัยเก็บของตนเองและของเล่นเข้าที่โดยที่ครูไม่ต้องคอยกระตุ้นเช่นเดิม จากเรื่อง ก๊อบแก๊บบอมมแมม เด็กปฐมวัยรักษาความสะอาดของร่างกายเพิ่มขึ้น เช่นการล้างมือ และมีการใช้ผังกราฟิกในชิ้นงานของตนเอง และสอดคล้องกับ ชลาธิป สมานิติ (2561: 21) ที่กล่าวว่าผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้และความคงทนของการเรียนรู้ ได้ดีอีกทั้งยังเป็นเทคนิคที่ช่วยพัฒนาการคิดของผู้เรียน อย่างไรก็ตามในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ในหนึ่งครั้งอาจต้องอาศัยเทคนิคการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หลายรูปแบบร่วมกัน ซึ่งผู้สอนควรต้องทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการใช้ ผังกราฟิกแต่ละรูปแบบและเลือกใช้ผังกราฟิกให้ เหมาะสมกับเนื้อหาและแผนการจัดกิจกรรม ดังนั้นการส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก ในครั้งนี้ส่งผลให้ภายหลังจากทดลอง เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สูงขึ้น อย่างมีนัยที่สำคัญที่ระดับ 0.5 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับอภิปรายได้ดังนี้

1. ด้านการประยุกต์และนำไปใช้ พบว่าภายหลังจากทดลองเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า เมื่อครูเล่านิทานเรื่องต่างๆ ให้เด็กฟังเด็กสามารถในการจับใจความสำคัญจากเหตุการณ์หรือเรื่องราว จากหนังสือนิทาน หนังสือภาพ โดยเด็กสามารถนำผลที่ได้รับมาเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง เด็กสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับวัย ขณะที่ครูเล่านิทานให้เด็กฟังเช่น นิทานเรื่อง ขบวนการปราบเชื้อโรค เด็กสามารถบอกสาเหตุที่มาของเชื้อโรคว่าเกิดจากอะไรมาจากไหนหากเด็กได้รับเชื้อโรคเข้าไปอาจทำให้ไม่สบายได้ เด็กสามารถวิเคราะห์ได้ว่า สาเหตุที่เราได้รับเชื้อโรคได้อย่างไร เด็กจะสามารถนำไปปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพความสะอาดของร่างกายให้ห่างจากเชื้อโรคได้ด้วยวิธีต่างๆ เช่น การล้างมือก่อนหยิบจับอาหารมารับประทาน การป้องกันการรับหรือแพร่เชื้อโรคโดยการใส่หน้ากากอนามัย ในขณะที่ไปสถานที่ชุมชนแออัดมีคนเยอะ ที่หลังจากฟังนิทานจบ ที่ และนิทานเรื่อง ช่วยได้ ให้ได้ เด็กสามารถวิเคราะห์ได้ว่า การอยู่ร่วมกับผู้อื่นต้องมีความเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือผู้อื่นได้ในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับวัย สอดคล้องกับ (จิระพันธุ์ พูลพัฒน์ และ จิราพร รอดพวง 2565: 134) ที่กล่าวว่า การพัฒนาและปลูกฝังทักษะประชาธิปไตย เป็นความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสังคมประชาธิปไตย ที่เป็นหน้าที่ของทุกหน่วยงานและทุกคนในสังคมที่จะต้องร่วมมือกันในการปลูกฝังค่านิยมประชาธิปไตยที่ถูกตองให้แกเด็ก เริ่มตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัยจากการพัฒนาและปลูกฝังของพ่อแม่ ผู้ปกครอง บุคคลในครอบครัวและผู้เลี้ยงดูผ่านชีวิตประจำวันและต่อเนื่องไปถึงสถานศึกษาปฐมวัย ที่มีสวนอย่างมากมากในการพัฒนาและปลูกฝังอย่างเป็นระบบตามหลักการของประชาธิปไตยที่แท้จริง สถานศึกษามีการจัดบรรยากาศของสถานศึกษาที่หล่อหลอมประชาธิปไตยให้แกเด็กได้เรียนรู้สาระเฉพาะ หรือบูรณาการในกิจวัตรประจำวันและกิจกรรมต่าง ๆ สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตจริงได้ และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช (2560: 26) ที่อธิบายการจัดประสบการณ์ของเด็กอายุ 5-6 ปี การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้สังเกต สำรวจ คิดวางแผน ลงมือปฏิบัติ และสรุปผลนำเสนอ โดยผู้วิจัยเป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก สอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม และปลูกฝังความมีวินัยในตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงของเด็กทำให้เด็กได้ฝึกฝน และนำไปต่อยอดใช้ในชีวิตประจำวันทั้งที่บ้านและที่อื่นๆ ดังนั้นเมื่อครูจัดกิจกรรมเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยทำให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการประยุกต์ สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยของความต่างเท่ากับ 2.53

2. ด้านการวิเคราะห์เหตุการณ์ในนิทาน พบว่า ภายหลังจากทดลองเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าเมื่อครูเล่านิทานเรื่องต่างๆ ให้เด็กฟังเด็กสามารถในการจับใจความสำคัญจากเหตุการณ์หรือเรื่องราวจากหนังสือนิทาน หนังสือภาพ โดยเด็กสามารถบอกได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ผลเป็นอย่างไรที่เกิดขึ้นเช่นขณะที่ครูเล่านิทานให้เด็กฟัง เช่นนิทานเรื่องกุงกิงเป็นหวัด เด็กสามารถบอกได้ว่าเพราะเหตุใด กุงกิง เป็นหวัดซึ่งสาเหตุที่เขาเป็นหวัดเขาออกไปเล่นน้ำฝนอย่างเปลือยเปลือย หลังจากนั้นกุงกิง มีอาการไอ จาม และเป็นหวัดคุณแม่จึงพากุงกิง ไปพบหมอซึ่งทำให้กุงกิง ไม่สบายไปโรงเรียนไม่ได้ และนิทานลูกลิงน้อยอีไม่ออก เด็กสามารถวิเคราะห์ได้ว่าสาเหตุที่ลิงน้อยอีไม่ออกเพราะไม่กินผัก และนิทานเรื่องบุญข้าวจี เด็กสามารถวิเคราะห์ได้ว่าข้าวจีทำจากข้าวเหนียวเอามาปั้นกลมอย่างไฟอ่อน ๆ ทำให้มีกลิ่นหอมอร่อย มีเด็กบางคนบอกได้ว่าคุณยายเอาข้าวจีไปใส่บาตร และมีขายอยู่ในตลาด เมื่อครูให้เด็กทุกคนทำผังกราฟิกเด็กทุกคนสามารถคิดวิเคราะห์เหตุการณ์ได้สอดคล้องกับมุนินทร์ นวลเนตร (2564: 294) ที่กล่าวว่าความคิดวิเคราะห์เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต บุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะมีความสามารถในความสามารถในอื่นๆ เหนือกว่าบุคคลอื่นในด้านสติปัญญาและการดำเนินชีวิต การคิดวิเคราะห์เป็นพื้นฐานของการคิดทั้งหมดที่ทุกคนสามารถพัฒนาได้ ดังนั้นเมื่อเด็กได้ฟังนิทานร่วมกับผังกราฟิกเด็กจึงมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น และสอดคล้องกับ (จันทรา มาศ วงศ์สุวรรณ และ เกียรติวาท บุญปรากฏ 2566: 653) การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการเรียนรู้ในการจำแนกแยกแยะสิ่งที่เห็น สิ่งที่ได้พบ สิ่งที่ได้ ยินสิ่งที่สัมผัส สิ่ง ที่ชิมรส หรือสิ่งที่ดมกลิ่นแล้วแยกออกด้วยความคิดถึงที่มาของสิ่งต่างๆ ที่ได้เรียนรู้ว่าคืออะไร มีองค์ประกอบอะไร เชื่อมโยงและสัมพันธ์กันอย่างไรกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้เด็กเกิดการคิด วิเคราะห์จะนำไปสู่การค้นหาคำความเป็นจริง การคิดวิเคราะห์จึงเป็นกระบวนการคิดในเชิงลึกที่ เด็กต้องมีความสามารถและมีทักษะ ในการตั้งสมมติฐาน การสังเกต การสืบค้นและ การหาความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยง จนเกิดการตีความถึงที่มาที่ไปของสิ่งนั้น ๆ อย่างมีเหตุมีผล ดังนั้น เมื่อครูเล่านิทานให้เด็กฟัง เด็กจึงเกิดกระบวนการเรียนรู้ เป็นภาพจำในจิตใจ ส่งเสริมให้เด็กมีคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้เหมาะสมกับวัย ดังนั้นเมื่อครูจัดกิจกรรมเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ทำให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการวิเคราะห์เหตุการณ์ในนิทาน สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยของความต่างเท่ากับ 4.30

3. ด้านการรวบรวมข้อมูล พบว่า ภายหลังจากทดลองเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ขณะที่ครูจัดกิจกรรมโดยใช้การเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก ครูโอกาสให้เด็กได้สังเกตเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อให้เด็กเกิดความรู้ความเข้าใจสามารถสนทนา ซักถามเล่าเรื่องและศึกษาบริบทของเรื่องนั้นๆ ตามความสนใจ

ของตนอง เช่น ชั้นเปิดมาน ครูกกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจโดยชวนให้เด็กร่วมกิจกรรม เป็นการเปิดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้เด็กสนใจฟังนิทานจากครู ชั้นสานเรื่องราวซึ่งเป็นชั้นที่ครูสร้างความรู้ความเข้าใจและเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการฟังนิทาน ส่งเสริมให้เด็กเข้าใจเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงของตัวละคร ทำให้เด็กสามารถเข้าใจมุมมองที่หลากหลายของเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ ว่า มีใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ทั้งนี้เพื่อสะท้อนถึงความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องในนิทาน ทำให้เด็กเกิดการเชื่อมโยงประสบการณ์ด้วยตนเอง โดยเด็กสามารถเชื่อมโยงข้อมูลและรวบรวมข้อมูลได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช (2560: 20) ที่อธิบายว่าเด็กอายุ 5-6 ปี สามารถอธิบาย เชื่อมโยง สาเหตุและผลที่เกิดขึ้น ในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง และสอดคล้องกับ อัครพล ไชโยชค* ปัทมาวดี เล่ห์มงคล และ ปิยะนันท์ ทิรัณย์ชโลทร(2561: 171) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนประกอบผังกราฟิกจะทำให้เด็กเกิดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้กว้างขึ้น ส่งเสริมให้เด็กได้ค้นพบความรู้ เกิดความเข้าใจและสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ได้อย่างมีความหมาย ดังนั้นเมื่อครูจัดกิจกรรมเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ทำให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการรวบรวมข้อมูล สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยของความต่างเท่ากับ 3.20

4. ด้านการสรุปความสำคัญ พบว่า ภายหลังจากทดลองเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองเพียงเล็กน้อย สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เป็นโรงเรียนที่เน้นจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีทักษะการคิด การกล้าแสดงออกและฝึกให้เด็กได้ใช้ภาษาในการสรุปใจความสำคัญ เกี่ยวกับเหตุการณ์เรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ดังนั้นเมื่อครูเล่านิทานให้เด็กฟัง จึงทำให้เด็กสามารถสรุปใจความสำคัญได้เป็นอย่างดี

สอดคล้องกับคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช (2560: 21) ที่อธิบายสภาพที่ฟังประสงค์ของเด็กอายุ 5-6 ปี สามารถอธิบายเด็กมีความสนใจหยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่องกรณีหรืออื่นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบคนหาคำตอบของตอบสรุปของสงสัยต่าง ๆ โดยใช้วิธีการ ที่หลากหลายด้วยตนเองใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการคนหาคำตอบ และสอดคล้องกับ (วรรณิษา หาคูณ อรุมา เจริญสุข และกุลยา ตันติผลาชีวะ 2559: 227) ที่กล่าวว่า การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมหนังสือนิทาน พัฒนาการพฤติกรรมการอ่านจากการศึกษาพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการส่งเสริมการอ่าน โดยใช้กิจกรรมหนังสือนิทาน ทำให้เด็กเกิดความสนใจฟังนิทานที่ครูเล่า หยิบเล่มนิทานมาอ่านด้วยตนเอง ขอนิทานจากครูมาอ่าน สามารถถามคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับตัวละคร ภาพข้อความ เนื้อเรื่องในนิทานที่ฟังได้ ซึ่งทักษะเหล่านี้เกิดจากการได้รับประสบการณ์ซ้ำ ๆ อย่างสม่ำเสมอทำให้เด็กมี

พัฒนาการการอ่านมีความสนใจหนังสือนิทาน รู้จักการใช้หนังสือได้และการพูดสรุปเรื่อง สามารถส่งเสริมเสริมพฤติกรรมการอ่านในการใช้ภาษา สรุปเรื่องราวของเด็กปฐมวัย ดังนั้น เมื่อครูเล่านิทานให้เด็กฟัง เด็กจึงเกิดกระบวนการเรียนรู้ เป็นภาพจำในจิตใจ ส่งเสริมให้เด็กมีคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้เหมาะสมกับวัย ดังนั้นเมื่อครูจัดกิจกรรมเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ทำให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการสรุปความสำคัญสูงชันกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยของความต่างเท่ากับ 0.60

จากการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก เป็นกิจกรรมที่เด็กเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ได้ใช้ภาษาสนทนาโต้ตอบ ได้พูดได้คุย คิดวิเคราะห์เป็นไปตามธรรมชาติของเด็ก นอกจากนี้เมื่อครูให้เด็กได้ปฏิบัติจริงในการทำผังกราฟิก ทั้ง 3 แบบ คือ ผังกราฟิกแบบผังเวนน์ไดอะแกรม ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว และผังกราฟิกแบบผังเหตุและผล ทำให้เด็กจับประเด็นและอ่านนิทานได้เหมาะสมกับวัย เห็นความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งนิทานที่ครูเล่าแต่ละเรื่องส่งเสริมให้เด็กเกิดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยเด็ก สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากเรื่องราวและเหตุการณ์ที่มีในนิทานทำให้เด็กเกิดความสนใจใคร่รู้ มีจินตนาการ สามารถบอกได้ว่ามีใคร ทำอะไร ที่ไหนและอย่างไร เช่น นิทานเรื่องเหวดากับชายตัดฟัน เด็กสามารถบอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ และนิทานเรื่อง ช่วยได้ให้ได้ เด็กสามารถสรุปใจความสำคัญที่ได้ถูกต้อง เมื่อครูเล่านิทานให้เด็กฟังเสร็จเรียบร้อย ครูให้เด็กร่วมกันสร้างผังกราฟิก เพื่อส่งเสริมความสามารถให้เด็กรู้จักการอ่านจากภาพ ขณะเดียวกันก็เป็นการทบทวนความรู้ให้เด็กสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เหมาะสมกับวัย ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงชัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อสังเกตจากการวิจัย

1. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก เป็นกิจกรรมที่เด็กสนใจควรมีการศึกษาขั้นตอนให้มากขึ้น
2. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ควรได้รับการส่งเสริมฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่ในช่วงเด็กปฐมวัย จัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ต้องมืองค์ประกอบหลายด้านมาสนับสนุน จึงจะทำให้เกิดการอ่านเชิงวิเคราะห์ ได้อย่างเหมาะสมกับวัย
3. เด็กได้แสดงความสามารถร่วมกิจกรรมการฟังนิทาน อย่างเพลิดเพลิน มีความสุขกับการอ่านหนังสือนิทานภาพ ผ่านกิจกรรมโดยมีส่วนร่วมหรือร่วมระหว่างครูและเพื่อน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

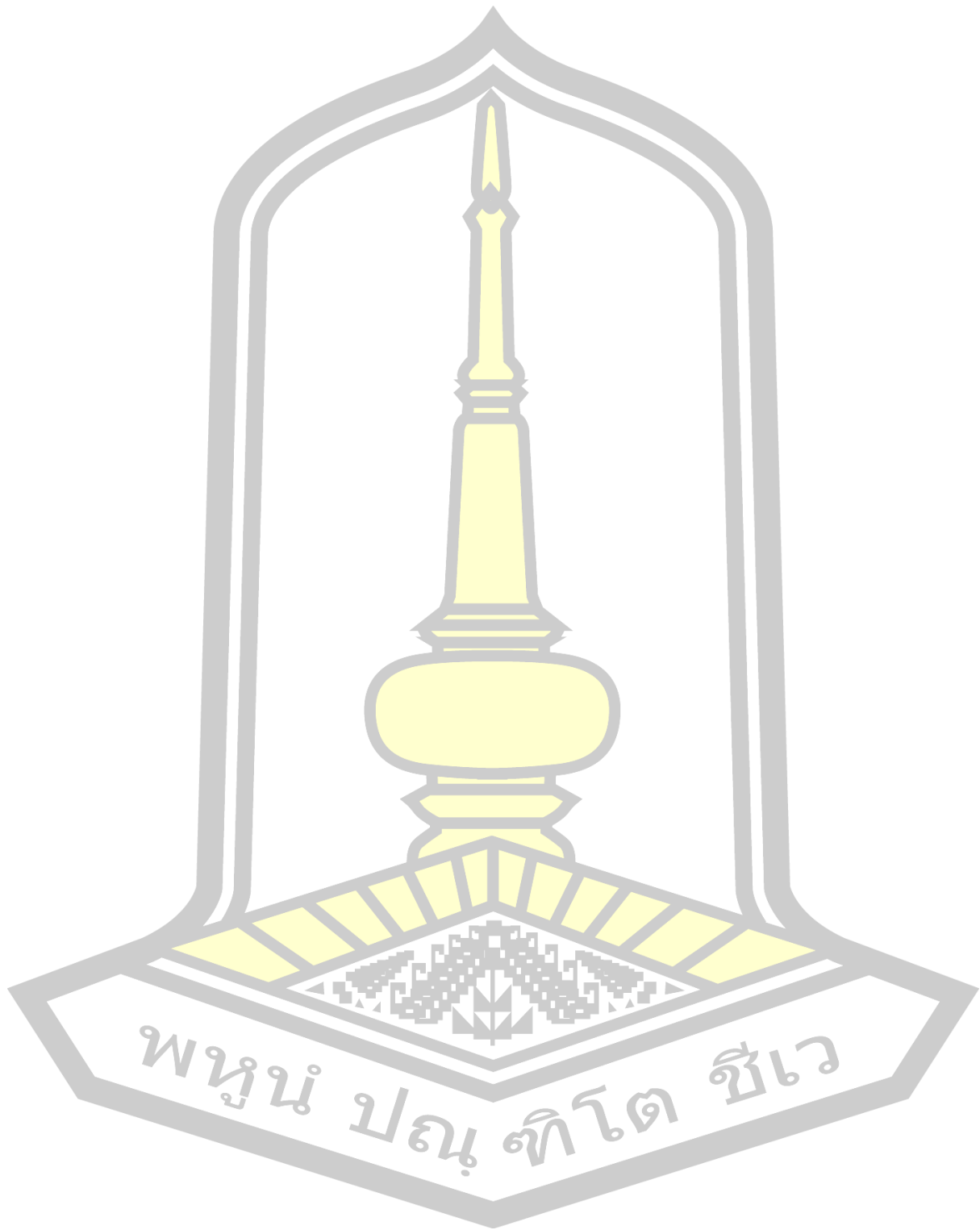
1. เชิญชวนให้ครอบครัวร่วมส่งเสริมกิจกรรมการเล่านิทานให้กับลูกฟังอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย
2. ปรับระยะเวลาในการจัดกิจกรรมอาจมีการยืดหยุ่นและเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมที่พัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของเด็กปฐมวัยตามระยะเวลาอย่างต่อเนื่องและมีความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย
2. ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของเด็กปฐมวัย ไปพร้อมกับสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง
3. ควรมีการศึกษาวิธีการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิก ที่ส่งผลต่อทักษะด้านอื่น ๆ ของเด็กปฐมวัย เช่น ทักษะทางด้านคณิตศาสตร์ และทักษะด้านการเขียน เป็นต้น ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมกับวัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมอนามัย. (2563). *คู่มือเล่นเปลี่ยนโลกสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย*. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งชาติประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2562.
- กัญญาพัชร พงษ์ข้างอยู่. (2560). *ผลของโปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการเล่านิทานต่อความฉลาดทางอารมณ์และพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก มหาวิทยาลัยบูรพา
- เกตน์นิภา ฮาดคันทุง. (2561). *การพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยการเล่นด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประมวลผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2527). *รายงานการศึกษารูปแบบการเรียนการสอน*. (อัดสำเนา). กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545). *รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ : เอดิสัน เพรส. โปรดักส์.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2547 ก). *การสอนเด็กปฐมวัยให้คิด*. การศึกษาปฐมวัย, 8(4), 46, ตุลาคม.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2547 ข). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : เอดิสัน เพรส. โปรดักส์.
- เกริก ยุ้นพันธ์. (2543). *การเล่นนิทาน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ขวัญฟ้า รังสิยานนท์. (2552). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเด็กปฐมวัย เริ่มต้นที่หัวใจ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2564). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554"*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:
[/www.nesdb.go.th/download/article/article_2016032311241](http://www.nesdb.go.th/download/article/article_2016032311241)
- คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. (2561). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.

- จूरืพร เหมะชัย และวรรณิษา หาคูณ. (2559). *การใช้กิจกรรมเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติในการส่งเสริมพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต.
- ชนิสรา ใจชัยภูมิและคณะ. (2558). *รายงานการวิจัยเรื่อง ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการวาดภาพ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ณัฐฐา สีเขียว. (2558). *ผลของการเล่านิทานโดยใช้ผังความคิดตามแนวคิดของโทนีบูชานที่มีต่อการเข้าใจความของเด็กอนุบาล*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ดวงเดือน แจ้งสว่าง. (2542). *นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย*. สงขลา: สถาบันราชภัฏสงขลา.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2561). *การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 8. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- ธริตา นาคสวัสดิ์ และกมล โปธิเย็น. (2558). “*การเล่านิทานประกอบภาพเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำด้วยสระเปลี่ยนรูปของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้*” วารสารวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต, 14 (1), 277-285.
- นครชัย ชาญอุไร. (2558). *การวิจัยทางการศึกษา*. อุดรธานี: ปิงการพิมพ์.
- นิภา ดิษฐสุวรรณ. (2562). *ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาร่วมกับสื่อประสมที่มีต่อความสามารถในการฟังและพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- นริศรา ชยธวัช. (2563). *การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้ แบบ 504R ร่วมกับผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2553). *พื้นฐานการวิจัย*. กอฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- ประภัสสร บรรวณ และแสงสุรีย์ ดวงคำน้อย. (2564). *การพัฒนาความสามารถในการพูดของเด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมการแสดงประกอบการเล่านิทาน*. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 11(1), 194-206
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). *การพัฒนาการคิด*. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรีนติ้ง.
- ผกา สัตยธรรม. (2550). *การสอนจริยธรรมสำหรับเยาวชน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ไพพรรณ อินทนิล. (2534). *เทคนิคการเล่านิทาน*. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- พิชญา ต้นธนวิกรัย. (2557). *อ่านสร้างสมอง*. กรุงเทพฯ: บริษัท ทีคิวพี จำกัด.
- พัชรพร พุ่มพชาติ. (2559, พฤศจิกายน-มีนาคม). *การสร้างเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย*. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 13(2).
- พรสวรรค์ วงศ์ตาธรรม. (2558, เมษายน-มิถุนายน). *การคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ทักษะการคิดในศตวรรษที่ 21*. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 38(2), 111-121.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2554). *เอกสารการสอนชุดวิชาการสร้างเสริมลักษณะนิสัยระดับเด็กปฐมวัยศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คส์.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอพีกราฟฟิกส์ ดีไซน์
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2551). *หลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- วิการดา จักรอศราพงษ์. (2553). *การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ*
 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาแบบองค์รวม สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรรณิ ศิริสุนทร. (2539). *การเล่านิทาน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณรักษ์ศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรนาท รักสกุลไทย และคณะ. (2561). *การใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizer) เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แฮปปี้ลิ้นนิ่ง.
- วรัญญา ศรีบัว. (2560). “*นิทานและหุ่นสำหรับเด็กปฐมวัย*” ในเอกสารประกอบการสอน. อุตรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- วีไล มาศจรัส. (2545). *เทคนิคการเขียน นิทานการเล่านิทานสำหรับเด็ก*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- คันสนีย์ สุขสมใจภักดิ์. (2560). *ผลการใช้กิจกรรมการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการมีระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนจากรัฐมณฑล*. ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา
 หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สกล เหลืองไพฑูรย์ สุขาวรรณ พลอยชุม. *การเสริมสร้างความคิดเชิงบวกตามแนวพุทธธรรม*.
 วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 6 (ฉบับพิเศษ).
- สมชาย วรภิเษมสกุล. (2559). *การวัดและประเมินผลทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 7. อุตรธานี :
 สันหพัฒน์ อรุณธานี. (2542). *นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย*. ภูเก็ต: สถาบันราชภัฏภูเก็ต.

สำนักงาน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. *แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564-2570*. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สุชาดา หวังสิทธิเดช. (2562) *ผลการพัฒนาครูปฐมวัยด้วยการผลิตสื่อนิทานและเทคนิคการเล่านิทาน เพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*.

สุปรียา บุบผามะตะนัง. (2560). *การพัฒนาการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้คำถามตามแนวคิดของบลูม (Bloom)*

สิวิมล นางาม. (2559). *การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีแบนดูราเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม ของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

สายใจ ทองเทียม. (2560). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ:ซีเอ็ดยูเคชั่น.

สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2552). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัครา เอ็บสุขศิริ. (2556). *จิตวิทยาสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อานันต์ เณรฐานันท์ (2561). *การศึกษาความสามารถในการฟัง-การพูดภาษาอังกฤษและความสนใจ ต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2. ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ชุมชนบ้านมั่นคงสวนพลู กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีสอนตามแนวทฤษฎีการสอนภาษา แบบอรรถฐาน ด้วยอรรถลักษณะของนิทาน*

อารมณ สุวรรณपाल. (2532). “*เทคนิคในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย*” ใน เอกสารการสอนชุด วิชาฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยหน่วยที่4. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Ceceste and Marie. (2006). “*Play Behaviors and Social Interactions of a Child Who is Blind: in Theory and Practice,*” *Journal of Visual Impairment & Blindness*, 100(2), 75-90.

Halimah L, Anfin RR, Yuliariatingsih MS, Abdillah F, Sutini A.(2020). *Storytelling rough "Wayang Golek" puppet show: Practical ways in incoaracter education in early childhood*. *Cogent Education*. 7(1),1794495.

Hsu, T.C. (2015). *Telling tales: using storytelling to teach EFL kindergarten students in Taiwan*. *International Journal of Research Studies in Education*, 4(4), 13-25.

Krauss S, Rahiem MD. (2020). *Moral Education through Dramatized Storytelling: Insights and Observations from Indonesian Kindergarten Teachers*. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*.

19(3), 475-490.

Praveen Sam D, & Premalatha Rajan (2013:) *Using Graphic Organizers to Improve Reading*

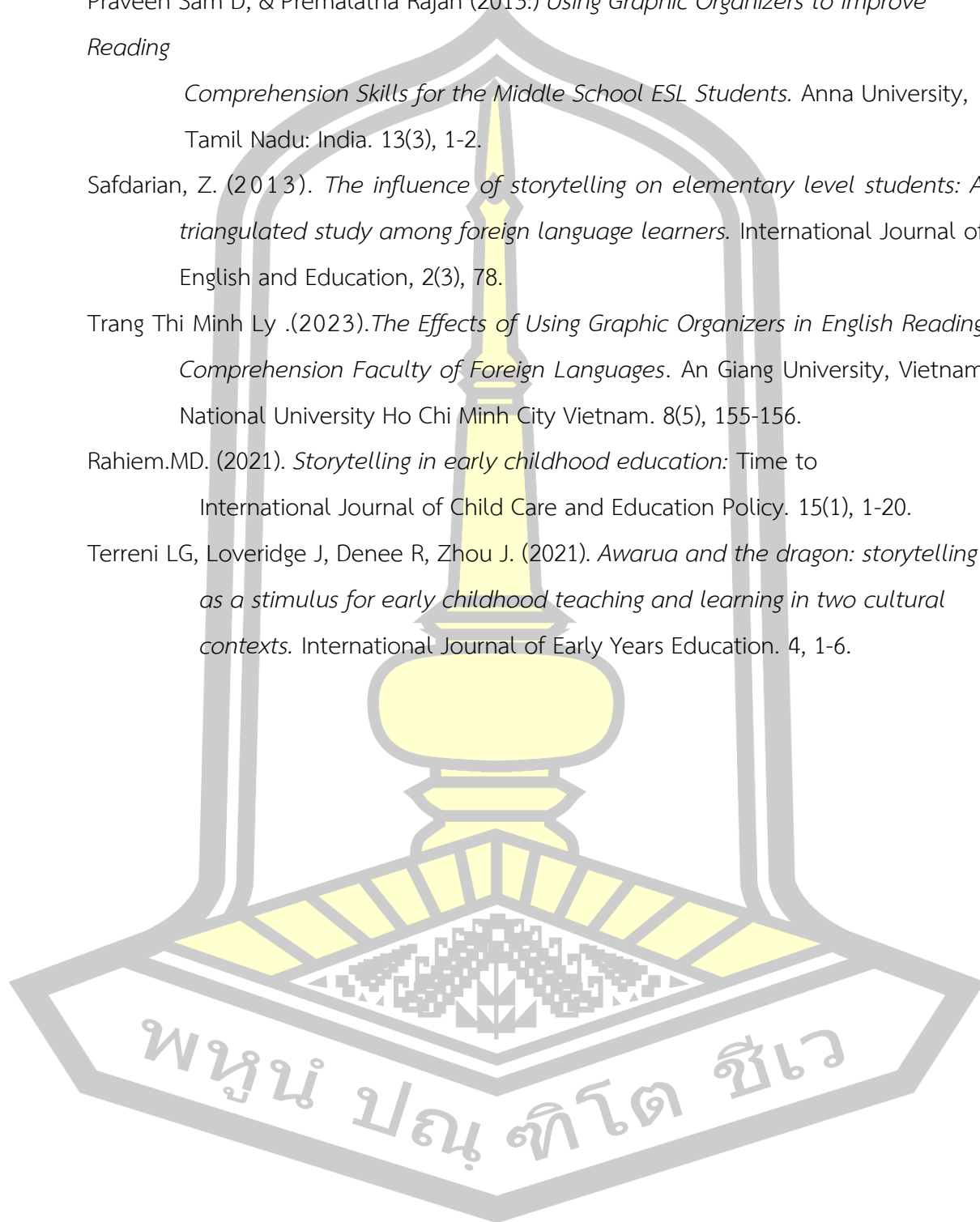
Comprehension Skills for the Middle School ESL Students. Anna University, Tamil Nadu: India. 13(3), 1-2.

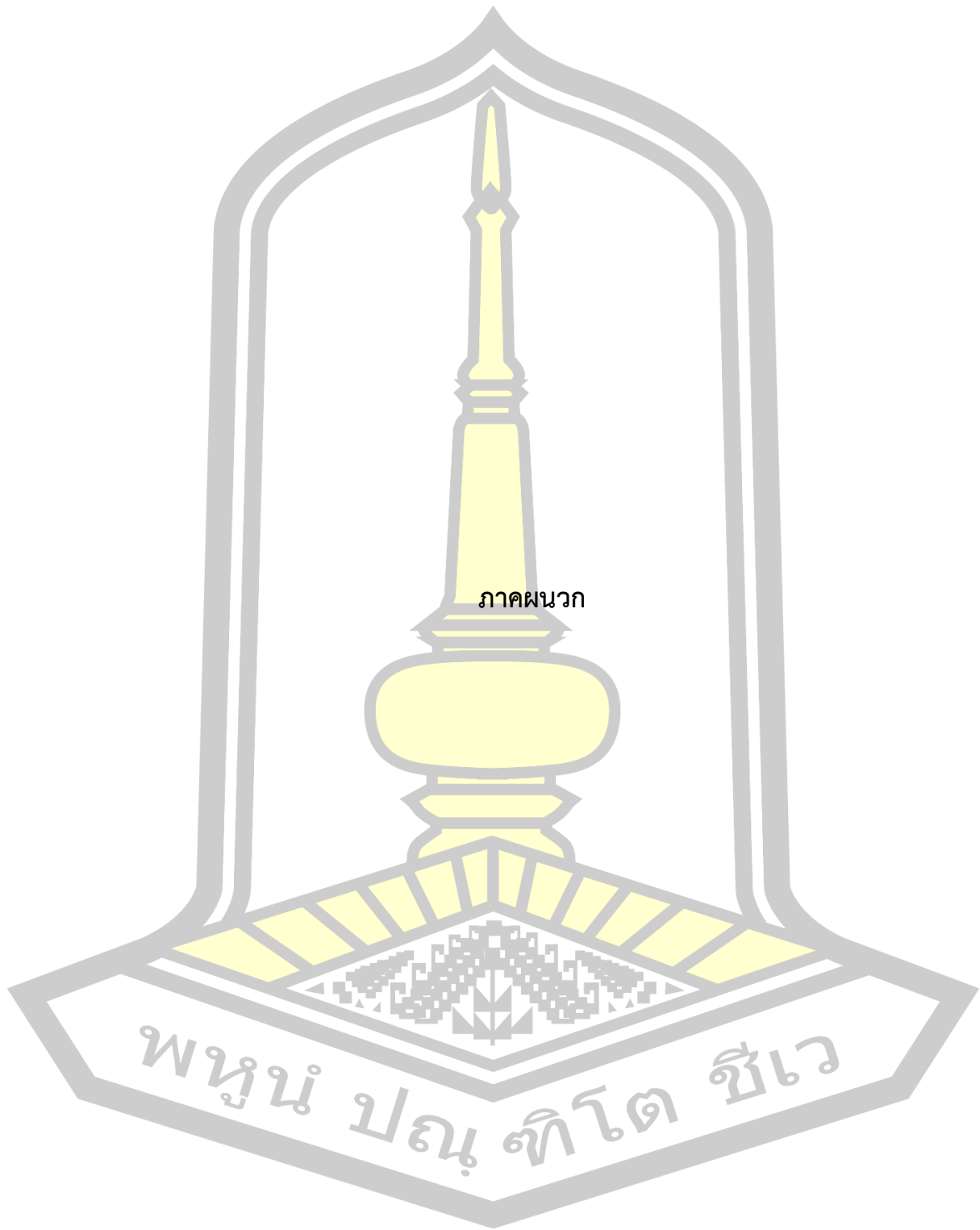
Safdarian, Z. (2013). *The influence of storytelling on elementary level students: A triangulated study among foreign language learners*. *International Journal of English and Education*, 2(3), 78.

Trang Thi Minh Ly .(2023).*The Effects of Using Graphic Organizers in English Reading Comprehension Faculty of Foreign Languages*. An Giang University, Vietnam National University Ho Chi Minh City Vietnam. 8(5), 155-156.

Rahiem.MD. (2021). *Storytelling in early childhood education: Time to* *International Journal of Child Care and Education Policy*. 15(1), 1-20.

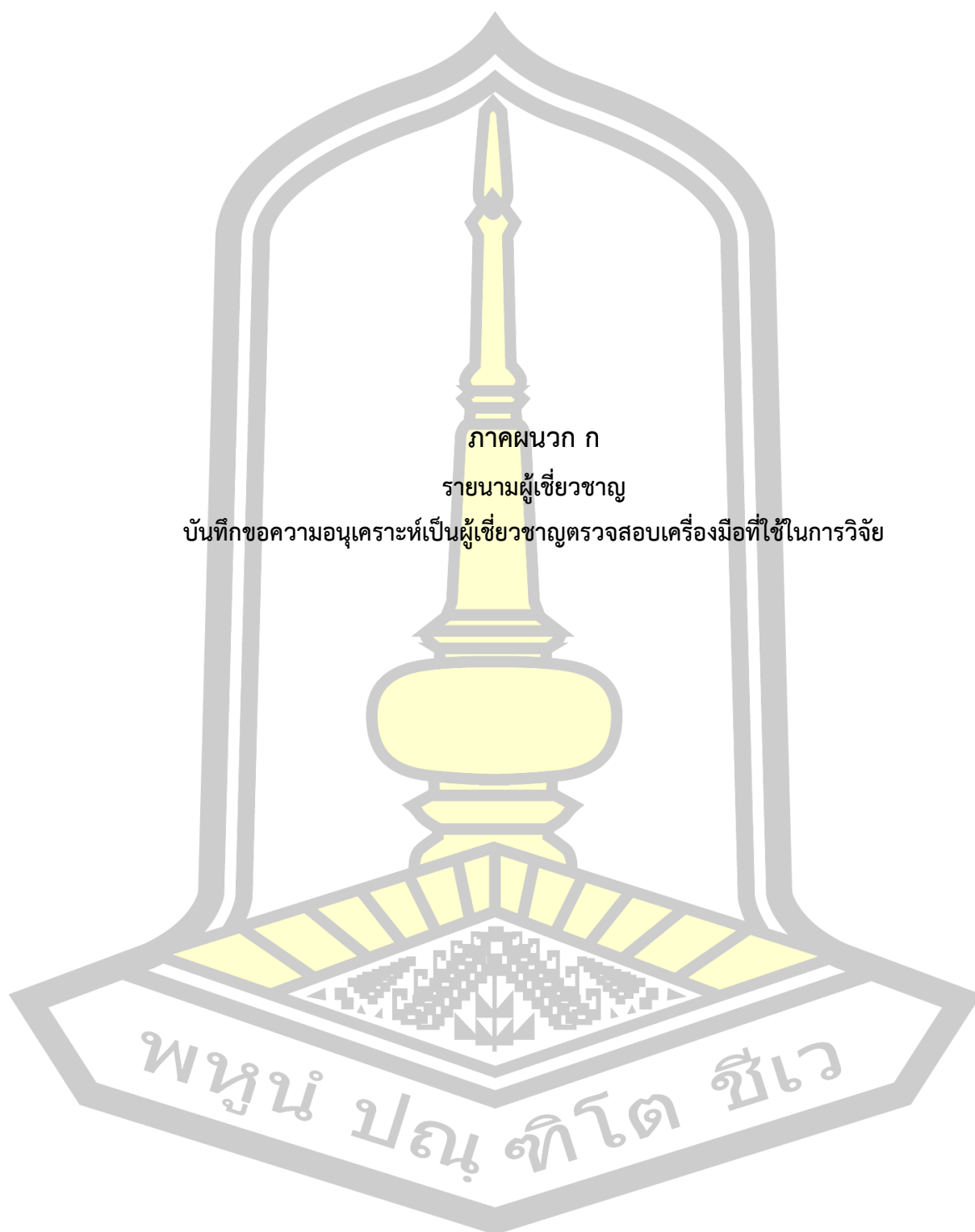
Terreni LG, Loveridge J, Denee R, Zhou J. (2021). *Awarua and the dragon: storytelling as a stimulus for early childhood teaching and learning in two cultural contexts*. *International Journal of Early Years Education*. 4, 1-6.

ภาคผนวก

พหุ ประทีป ชัยเว

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของเด็กปฐมวัย
มีจำนวน 5 ท่าน ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตรา ชนะกุล สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
2. อาจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ เกตุนุติ คณะการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
กรุงเทพมหานคร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรัญญา ศรีบัว สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
4. อาจารย์ ดร.ศศิธร อัมรินทร์แสงเพ็ญ สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีจังหวัดอุดรธานี
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณีนญา สุราช ภาควิชาวิจัยและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
ที่ อว 0605.5(2)/ว185 วันที่ 12 มกราคม 2567
เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตรา ชนะกุล

ด้วย นางสาววัชรภรณ์ สุราช นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การศึกษาปฐมวัย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวนุช ทานาม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว 0605.5(2)/ว185

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

12 มกราคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร. กิตติศักดิ์ เกตุญาติ

ด้วย นางสาวชราภรณ์ สุราช นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การศึกษาปฐมวัย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เขาวนุช ทานาม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0933206248

ที่ อว 0605.5(2)/ว185

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

12 มกราคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรัญญา ศรีบัว

ด้วย นางสาววัชรารณ สุราช นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เขาวนุช ทานาม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0933206248

ที่ อว 0605.5(2) / ว.489

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

2 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ศศิธร อัมรินทร์แสงเพ็ญ

ด้วย นางสาววัชรภรณ์ สุราช นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การศึกษาปฐมวัย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวนุช ทานาม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว 0605.5(2)/ว185

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

12 มกราคม 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณีญา สุราช

ด้วย นางสาววัชรภรณ์ สุราช นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวนุช ทานาม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

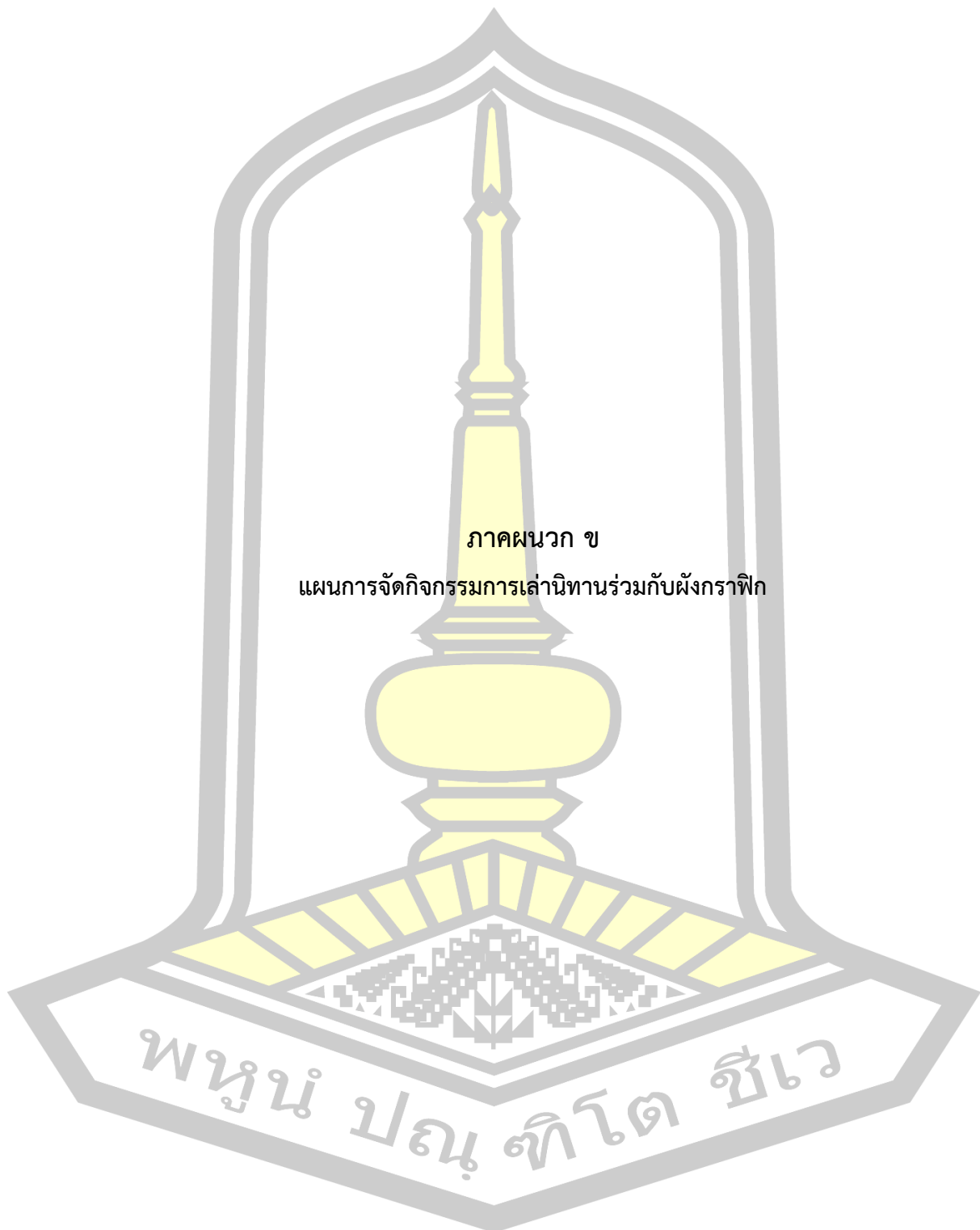
ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0933206248

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก (เวลา 45 นาที)

ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1/2567

สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 1

วันที่ 4 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2567

1. จุดประสงค์

1. เด็กสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตบอกเล่าเรื่องราวที่เกิดในนิทานได้
2. เด็กสามารถบอกเหตุเป็นผลได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหนอย่างไรได้
3. เด็กสามารถสรุปเรื่องที่ทำอ่านวิเคราะห์จากภาพในผังกราฟิกได้
4. เด็กสามารถสรุปและนำเสนอสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไปปรับใช้กับตนเองได้

2. เนื้อหา

นิทานเรื่อง บุญข้าวจี

3. สารการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก

3.1 ประสบการณ์สำคัญ

ขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ด้านการรวบรวมข้อมูล หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยในการอ่านและการสังเกตเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเนื้อเรื่องของนิทานโดยเด็กมีความรู้ความเข้าใจด้วยการสนทนาซักถาม เล่าเรื่องและศึกษาบริบทของเนื้อหาเรื่องนั้น ๆ ได้
2. ด้านการวิเคราะห์เหตุการณ์ในนิทาน หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยที่ต้องจับใจความสำคัญจากหนังสือนิทาน หนังสือภาพ โดยเด็กสามารถบอกได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหนอย่างไร ผลเป็นอย่างไร
3. ด้านการสรุปความสำคัญ หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยในการสรุปข้อมูล จากการได้ยินได้ฟังและสังเกตภาพแล้วสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
4. ด้านการประยุกต์และนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยในการนำผลที่ได้รับ จากการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง เด็กสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับวัย ผังกราฟิกที่นำมาใช้ร่วมกับนิทาน คือผังกราฟิกแบบเหตุและผล

3.2 สารการเรียนรู้

นิทานเรื่อง บุญข้าวจี

4. วิธีดำเนินการกิจกรรม

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทเด็ก
1. เปิดม่าน (5 นาที)	<ul style="list-style-type: none"> - ครูแนะนำหนังสือนิทาน เช่น ชื่อเรื่องหนังสือนิทาน ผู้แต่ง ผู้วาดภาพ - ครูอธิบายข้อตกลงเบื้องต้น เกี่ยวกับการฟังนิทาน 	<ul style="list-style-type: none"> - เด็กบอกชื่อเรื่องหนังสือนิทาน ผู้แต่งผู้วาดภาพ - เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงขณะฟังนิทาน
2. สานเรื่องราว (12 นาที)	<ul style="list-style-type: none"> - ครูเล่านิทานโดยใช้หนังสือภาพ เรื่อง บูลุซาวจี - ครูใช้คำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นการอ่านการคิด จากการสังเกตภาพจากเนื้อเรื่องในนิทานกับเด็ก ๆ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) ถ้าเด็กๆ เป็นตัวละครในนิทาน เด็กๆจะทำอะไร 2) เด็ก ๆ ช่วยกันเล่าเรื่องราวจากนิทานช่วยกันว่ามีเหตุการณ์อย่างไรบ้าง 3) เด็ก ๆ รู้สึกอย่างไรกับผล เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเนื้อหานิทาน 	<ul style="list-style-type: none"> - เด็กฟังนิทานหนังสือภาพ เรื่อง บูลุซาวจี - เด็กฟังเรื่องราวจบร่วมกันสังเกตภาพในนิทานมาเปรียบเทียบตัวละคร ความเหมือน ความแตกต่าง เหตุการณ์ต่างๆ จากเรื่องราวที่ฟังนิทาน - เด็ก ๆ ร่วมเล่าบอกชื่อตัวละครที่ชอบและเหตุผล

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทเด็ก
<p>3. วิเคราะห์ (18 นาที)</p>	<p>- ครูเล่าเหตุการณ์จากนิทานและใช้คำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับเด็กดังนี้</p> <p>1) เด็ก ๆ ช่วยกันเล่าเกี่ยวกับเรื่องราว เหตุการณ์ ในเนื้อเรื่องนิทาน</p> <p>2) เด็ก ๆ ดูภาพจากนิทานแล้วช่วยกันเปรียบเทียบ ความเหมือน ความแตกต่าง ความสัมพันธ์ หาเหตุผล ในเหตุการณ์ต่างๆ จากเนื้อเรื่องในนิทาน</p> <p>3) เด็ก ๆ สลับตัวแทนออกมาตีตภาพลงในผังกราฟิก</p>	<p>- เด็ก ๆ ฟังนิทานเรื่อง“บุญข้าวจี”ตอบคำถามและร่วมกันคิดกับเพื่อน</p> <p>- เด็กๆ หาคำตอบ ทำความเข้าใจในการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากภาพและนำข้อมูลที่ได้จากการอภิปรายร่วมกันแล้วนำภาพจากนิทานมาเรียบเรียงลงในผังกราฟิก (นักเรียนแต่ละคนใช้ภาพจากเรื่องราวในนิทานที่ครูเตรียมไว้ให้มาติดลงผังกราฟิก) ลงในผังกราฟิกแบบเหตุและผล</p>
<p>4. พาทบทวน (5 นาที)</p>	<p>- ครูและเด็กร่วมกันทบทวนเรื่องราวจากนิทานพร้อมกัน</p>	<p>- เด็กร่วมกันทบทวนรวบรวมข้อมูลหลังจากฟังนิทานผ่านการอ่านคำจากภาพในผังกราฟิก</p>
<p>5.ชวนสรุป (5 นาที)</p>	<p>- ครูชวนเด็กพูดเหตุการณ์จากนิทานและกิจกรรมที่ทำในวันนี้อีกครั้ง</p> <p>- ครูพูดให้กำลังใจกับเด็ก ๆ ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและชวนเด็กๆ ปรบมือให้ตนเองและเพื่อน</p>	<p>- เด็กร่วมสรุปกิจกรรมที่ได้ทำร่วมกับคุณครูและเพื่อนๆในวันนี้</p> <p>- เด็ก ๆ นำเหตุการณ์จากเรื่องราวในนิทานไปประยุกต์และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>- เด็กๆ ปรบมือให้กำลังใจกับตนเองและเพื่อน</p>

สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

1. นิทานเรื่อง บุญข้าวจี
2. อุปกรณ์ กระดาษ A4 กระดาษปรู๊ฟ (แผ่นใหญ่) สีเทียน สีเมจิก ดินสอ สีเทียน สีชอล์ก กาว เทปใส

การวัดและการประเมินผล

- สังเกตการร่วมกิจกรรม
- การสนทนาและการตอบคำถามหลังจากการฟังนิทาน

นิทานเรื่อง บุญข้าวจี

เรื่อง : นิศากร แก้วกล่อง ลัดดา คุณทะวงษ์ และคณะ

ภาพ : ปยุตดา ภูผาลินิล

นิทานเรื่อง บุญข้าวจี

ณ หมู่บ้านเล็ก ๆ มียาย ชื่อสี อาศัยในหมู่บ้านหลังเล็กท้ายหมู่บ้าน ทุกเช้าจะมีพระเดินผ่านหน้าบ้านของยายสีอยากทำบุญ แต่นึกได้ว่าในบ้านมีแต่ข้าวกับเกลือ เท่านั้น ยายสีเคยกินข้าวโรยเกลือ จึงนำข้าวมาปั้นเป็นก้อนแล้วโรยเกลือนำไปจีไฟพอเหลืองจนหอมเพื่อไปถวายพระ ยายสีดีใจที่ได้ข้าวจีหอมน่ากิน เมื่อถึงเวลาพระมา ยายสีนำข้าวจีไปถวายพระ ในใจคิดว่าพระจะไม่รับ แต่พระกลับรับ แต่พระกลับรับข้าวจียายสี ยายสีบอกกับพระว่า “ยายเป็นคนจน มีของถวายแค่นี้” พระจึงบอกยายสีว่า “การทำบุญไม่จำเป็นต้องทำด้วยของมีค่า” หลังจากนั้นยายสีก็ทำข้าวจีเพื่อถวายพระทุกเช้า ชาวบ้านเห็นดังนั้น จึงทำข้าวจีถวายพระ นับแต่นั้นมา การทำข้าวจีถวายพระกลายเป็นประเพณีบุญข้าวจี และในเดือนสามของทุกปี เพราะเป็นช่วงที่มีข้าวใหม่ เหมาะแก่การนำมาทำข้าวจีด้วยเหตุนี้ในช่วงเทศกาลบุญเดือนสามชาวอีสานจะทำข้าวจีไปถวายพระจนถึงทุกวันนี้ ซึ่งการถวายข้าวจีในคราวนั้นส่งผลให้ได้รับอานิสงส์ผลบุญมาก

ผังกราฟิกแบบเหตุและผล จากนิทานเรื่องบุญข้าวจี

ภาพผังก่อนบันทึกหลังจากฟังนิทาน

เด็กสามารถบอกเหตุผลผลเล่าเรื่องราว และช่วยกันสรุปลงในผังผังกราฟิกแบบเหตุและผล หลังจากฟังนิทาน

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก (เวลา 45 นาที)

ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1

สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 2

วันที่ 5 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2567

1. จุดประสงค์

1. เด็กสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตบอกเล่าเรื่องราวที่เกิดในนิทานได้
2. เด็กสามารถบอกเหตุเป็นผลได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหนอย่างไรได้
3. เด็กสามารถสรุปเรื่องที่อ่านวิเคราะห์จากภาพในผังกราฟิกได้
4. เด็กสามารถสรุปและนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. เนื้อหา

นิทานเรื่อง ช่วยได้ให้ได้

3. สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก

3.1 ประสบการณ์สำคัญ

ขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ด้านการรวบรวมข้อมูล หมายถึง เป็นพฤติกรรมที่ผู้อ่านต้องมีทักษะการสังเกต เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หาความรู้ ความเข้าใจด้วยการสนทนา ซักถาม เล่าเรื่องและศึกษาบริบทของ เนื้อหาเรื่องนั้น ๆ
2. ด้านการวิเคราะห์เหตุการณ์ในนิทาน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้อ่าน ต้องจับใจความสำคัญของเรื่องที่ได้อ่านจากภาพได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ผลเป็นอย่างไร
3. ด้านการสรุปความสำคัญ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้อ่านสามารถบอกข้อมูลจากการได้ยิน ได้ฟังและสังเกตเห็นภาพแล้วสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
4. ด้านการประยุกต์และนำไปใช้ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้อ่านนำผลจากการเรียนรู้ ไปสู่การปฏิบัติจริง แล้วนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันผังกราฟิกที่นำมาใช้ร่วมกับนิทาน คือ ผังกราฟิก แบบเวนน์ ไดอะแกรม

3.2 สาระการเรียนรู้

นิทานเรื่อง ช่วยได้ให้ได้

4. วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทเด็ก
1. เปิดม่าน (5 นาที)	<ul style="list-style-type: none"> - ครูแนะนำหนังสือนิทาน เช่น ชื่อเรื่องหนังสือนิทาน ผู้แต่ง ผู้วาดภาพ - ครูอธิบายข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการฟังนิทาน 	<ul style="list-style-type: none"> - เด็กบอกชื่อเรื่องหนังสือนิทาน ผู้แต่ง ผู้วาดภาพ - เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงขณะฟังนิทาน
2. สานเรื่องราว (12 นาที)	<ul style="list-style-type: none"> - ครูเล่านิทานโดยใช้หนังสือภาพ เรื่อง “ช่วยได้ให้ได้” - ครูใช้คำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นการอ่านการคิด จากการศึกษาสังเกตภาพจากเนื้อเรื่องในนิทานกับเด็ก ๆ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) ถ้าเด็กๆ เป็นตัวละครในนิทานเด็กๆจะทำอย่างไร 2) เด็ก ๆ ช่วยกันเล่าเรื่องราวจากนิทานช่วยกันว่ามีเหตุการณ์อะไรบ้าง 3) เด็ก ๆ รู้สึกอย่างไรกับผลเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเนื้อหา นิทาน 	<ul style="list-style-type: none"> - เด็กฟังนิทานหนังสือภาพ เรื่อง “ช่วยได้ให้ได้” - เด็กฟังเรื่องราวจบร่วมกัน สังเกตภาพในนิทานมาเปรียบเทียบตัวละคร ความเหมือน ความแตกต่าง เหตุการณ์ต่าง ๆ จากเรื่องราวที่ฟังนิทาน - เด็ก ๆ ร่วมเล่าบอกชื่อตัวละครที่ชอบและเหตุผล
3. วิเคราะห์ (18 นาที)	<ul style="list-style-type: none"> - ครูเล่าเหตุการณ์จากนิทานและใช้คำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ ให้กับเด็กดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) เด็ก ๆ ช่วยกันเล่าเกี่ยวกับเรื่องราว เหตุการณ์ ในเนื้อเรื่องนิทาน 	<ul style="list-style-type: none"> - เด็ก ๆ ตอบคำถามจากการฟังนิทานเรื่อง “ช่วยได้ให้ได้” ร่วมกันกับเพื่อน - เด็ก ๆ ช่วยกันบันทึกเหตุการณ์จากการฟังนิทานเรื่อง “ช่วยได้ให้ได้” ลงในผังกราฟิกแบบเวรน์ ไดอะแกรม

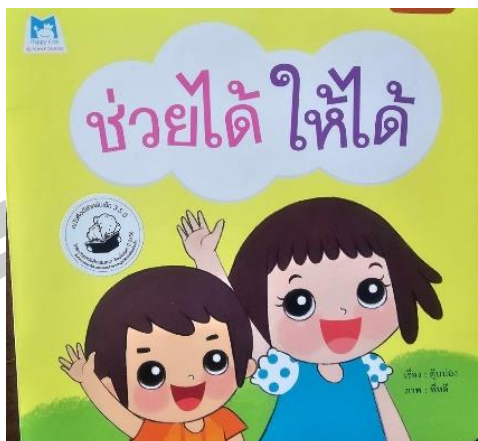
ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทเด็ก
	<p>2) เด็ก ๆ ดูภาพจากนิทานแล้ว ช่วยกันเปรียบเทียบ ความเหมือน ความแตกต่าง ความสัมพันธ์ หาเหตุผล ในเหตุการณ์ต่างๆ จากเนื้อเรื่องในนิทาน</p> <p>3) เด็ก ๆ สลับตัวแทนออกมา ตีภาพลงในผังกราฟิกแบบเวนน ไดอะแกรม</p>	
<p>4. พาทบทวน (5 นาที)</p>	<p>- ครูและเด็กร่วมกันทบทวนเรื่องราวจากนิทานพร้อมกัน</p>	<p>- เด็กร่วมกันทบทวนรวบรวมข้อมูลหลังจากฟังนิทานผ่านการอ่านคำจากภาพในผังกราฟิก</p>
<p>5.ชวนสรุป (5 นาที)</p>	<p>- ครูชวนเด็กพูดเหตุการณ์จากนิทานและกิจกรรมที่ทำในวันนี้อีกครั้ง</p> <p>- ครูพูดให้กำลังใจกับเด็ก ๆ ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและชวนเด็กๆ ปรบมือให้ตนเองและเพื่อน</p>	<p>- เด็กร่วมสรุปกิจกรรมที่ได้ทำร่วมกับคุณครูและเพื่อนๆ ในวันนี้</p> <p>- เด็ก ๆ นำเหตุการณ์จากเรื่องราวในนิทานไปประยุกต์และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>- เด็กๆ ปรบมือให้กำลังใจกับตนเองและเพื่อน</p>

สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

1. นิทานเรื่อง ช่วยได้ให้ได้
2. อุปกรณ์ กระดาษ A4 , กระดาษปรู๊ฟ (แผ่นใหญ่), สีเทียน ,สีเมจิก , ดินสอ, สีเทียน ,สีชอล์ก , กาวเทปใส

การวัดและการประเมินผล

- สังเกตการร่วมกิจกรรม
- การสนทนาและการตอบคำถามหลังจากการฟังนิทาน

ที่มา เรื่อง : ตูบปอง
 ภาพ : พีทลี
 นิทานเรื่อง ช่วยได้ให้ได้

ตุ๊กตีกกับตูบปอง นั่งทานกล้วยเตี๋ยร่วร่วมกันกับครอบครัว มีพ่อ แม่ วันหนึ่งพ่อแม่และตุ๊กตีกกับตูบปอง ได้มานั่งทานกล้วยเตี๋ยร่วกันที่ใต้ต้นไม้ ตูบปอง กินเส้นเล็กน้ำ ตุ๊กตีก กินเย็นตาไฟเส้นใหญ่ แม่กินบะหมี่แห้ง พ่อกินเกี๋ยวซามใหญ่ เมื่อรับประทานเสร็จ สองพี่น้องก็ช่วยพ่อแม่เก็บช่วยล้างซาม และคุยเล่นกันเล่นที่ใต้ต้นไม้ ตุ๊กตีกและตูบปอง เล่าให้พ่อแม่ฟังว่าตนได้ช่วยเหลือและแบ่งปันให้กับใครบ้าง พ่อ แม่ พาอ่านนิทานและถามลูก ๆ ว่าได้ทำอะไรมาบ้าง สองพี่น้องเล่าให้พ่อแม่ฟังอย่างภูมิใจว่าได้ช่วยเหลือทำงานบ้านอะไรบ้าง และมีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนๆ ที่โรงเรียนอย่างไร ตุ๊กตีกกับตูบปองบอกว่าได้ช่วยยกอาหาร รดน้ำต้นไม้ กวาดบ้าน พับผ้า ให้อาหารสัตว์ และที่โรงเรียนได้แบ่งปันให้เพื่อนยืมสี อ่านหนังสือให้เพื่อนฟัง เพื่อน ๆ สนุกมีความสุข เพื่อน ๆ ชอบใจ พ่อแม่กอดลูกด้วยความรักชมลูกว่า “เก่งมากเก่งมาก” ครอบครัวมีความสุขทุกครั้งที่ได้ช่วย ปลื้มด้วยความสุข “ช่วยได้ให้ได้” แค่คิด พ่อแม่ลูกก็มีความสุขเมื่อพ่อแม่ได้ฟังก็ชื่นชมลูกๆ และชวนกันคิดว่าวันต่อๆ ไป จะช่วยเหลือใครได้อีกบ้าง เพียงแค่คิดก็สุขใจแล้ว

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับผังกราฟิก (เวลา 45 นาที)

ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1

สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 3

วันที่ 6 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2567

1. จุดประสงค์

1. เด็กสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตบอกเล่าเรื่องราวที่เกิดในนิทานได้
2. เด็กสามารถบอกเหตุเป็นผลได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไรได้
3. เด็กสามารถสรุปเรื่องที่อ่านวิเคราะห์จากภาพลงในผังกราฟิกได้
4. เด็กสามารถสรุปและนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนิทานไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. เนื้อหา

นิทานเรื่อง กุ้งกิ้งเป็นหวัด

3. สารการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก

3.1 ประสบการณ์สำคัญ

ขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ด้านการรวบรวมข้อมูล หมายถึง เป็นพฤติกรรมที่ผู้อ่านต้องมีทักษะการสังเกตเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หาความรู้ ความเข้าใจด้วยการสนทนา ซักถาม เล่าเรื่องและศึกษาบริบทของเนื้อหาเรื่องนั้น ๆ
2. ด้านการวิเคราะห์เหตุการณ์ในนิทาน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้อ่าน ต้องจับใจความสำคัญของเรื่องที่ได้อ่านจากภาพได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ผลเป็นอย่างไร
3. ด้านการสรุปความสำคัญ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้อ่านสามารถบอกข้อมูลจากการได้ยิน ได้ฟังและสังเกตเห็นภาพแล้วสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
4. ด้านการประยุกต์และนำไปใช้ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้อ่านนำผลจากการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง แล้วนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ผังกราฟิกที่นำมาใช้ร่วมกับนิทานเรื่อง กุ้งกิ้งเป็นหวัด คือผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว

3.2 สารการเรียนรู้

นิทานเรื่อง กุ้งกิ้งเป็นหวัด

4. วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทเด็ก
1. เปิดม่าน (5 นาที)	<ul style="list-style-type: none"> - ครูแนะนำหนังสือนิทาน เช่น ชื่อเรื่องหนังสือนิทาน ผู้แต่ง ผู้วาดภาพ - ครูอธิบายข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการฟังนิทาน 	<ul style="list-style-type: none"> - เด็กบอกชื่อเรื่องหนังสือนิทาน ผู้แต่ง ผู้วาดภาพ - เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงขณะฟังนิทาน
2. สานเรื่องราว (12 นาที)	<ul style="list-style-type: none"> - ครูเล่านิทานโดยใช้หนังสือภาพ เรื่อง “กุงกิงเป็นหวัด” - ครูใช้คำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นการอ่านการคิด จากการสังเกตภาพจากเนื้อเรื่องในนิทานกับเด็ก ๆ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) ถ้าเด็กๆ เป็นตัวละครในนิทาน เด็กๆจะทำอย่างไร 2) เด็ก ๆ ช่วยกันเล่าเรื่องราวจากนิทานช่วยกันว่ามีเหตุการณ์อย่างไรบ้าง 3) เด็ก ๆ รู้สึกอย่างไรกับผลเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเนื้อหานิทาน 	<ul style="list-style-type: none"> - เด็กฟังนิทานหนังสือภาพเรื่อง “กุงกิงเป็นหวัด” - เด็กฟังเรื่องราวจบร่วมกันสังเกตภาพในนิทานมาเปรียบเทียบตัวละคร ความเหมือน ความแตกต่าง เหตุการณ์ต่างๆ จากเรื่องราวที่ฟังนิทาน - เด็ก ๆ ร่วมเล่าบอกชื่อตัวละครที่ชอบและเหตุผล

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทเด็ก
<p>3. วิเคราะห์ (18 นาที)</p>	<p>- ครูเล่าเหตุการณ์จากนิทานและใช้คำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับเด็กดังนี้</p> <p>1) ให้เด็ก ๆ ช่วยกันเล่าเกี่ยวกับเรื่องราว เหตุการณ์ ในเนื้อเรื่องนิทาน</p> <p>2) ให้เด็ก ๆ ดูภาพจากนิทานแล้วช่วยกันเปรียบเทียบ ความเหมือน ความแตกต่าง ความสัมพันธ์ หาเหตุผล ในเหตุการณ์ต่างๆ จากเนื้อเรื่องในนิทาน</p> <p>3) ให้เด็ก ๆ สลับตัวแทนออกมาตีตภาพลงในผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว</p>	<p>- เด็ก ๆ ช่วยกันบันทึกเหตุการณ์จากการฟังนิทานเรื่อง“กุงกิงเป็นหวัด”</p> <p>- เด็ก ๆ ฟังนิทานเรื่อง“กุงกิงเป็นหวัด” ตอบคำถามและร่วมกันคิดกับเพื่อน</p> <p>- เด็กๆช่วยกันหาคำตอบ ทำความเข้าใจในการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากภาพและนำข้อมูลที่ได้จากการฟังการเห็นภาพ ร่วมกันแล้วนำภาพจากนิทานมาเรียงเรียงลงในผังกราฟิก (นักเรียนแต่ละคนใช้ภาพจากเรื่องราวในนิทานที่ครูเตรียมไว้ให้มาติดลงผังกราฟิก) ลงในผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว</p>
<p>4. พาทบทวน (5 นาที)</p>	<p>- ครูและเด็กร่วมกันทบทวนเรื่องราวจากนิทานพร้อมกัน</p>	<p>- เด็กร่วมกันทบทวนรวบรวมข้อมูลหลังจากฟังนิทานผ่านการอ่านคำจากภาพในผังกราฟิก</p>
<p>5.ชวนสรุป (5 นาที)</p>	<p>- ครูชวนเด็กพูดเหตุการณ์จากนิทานและกิจกรรมที่ทำในวันนี้อีกครั้ง</p> <p>- ครูพูดให้กำลังใจกับเด็ก ๆ ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและชวนเด็กๆ ปรบมือให้ตนเองและเพื่อน</p>	<p>- เด็กร่วมสรุปกิจกรรมที่ได้ทำร่วมกับคุณครูและเพื่อนๆในวันนี้</p> <p>- เด็ก ๆ นำเหตุการณ์จากเรื่องราวในนิทานไปประยุกต์และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>- เด็กๆ ปรบมือให้กำลังใจกับตนเองและเพื่อน</p>

สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

1. นิทานเรื่อง กุ้งกิ้งเป็นหวัด
2. อุปกรณ์ กระดาษ A4 กระดาษปรู๊ฟ สีเทียน สีเมจิก ดินสอ สีเทียน สีชอล์ก

กาว เทปใส

การวัดและการประเมินผล

- สังเกตการร่วมกิจกรรม
- การสนทนาและการตอบคำถามหลังจากการฟังนิทาน

นิทานเรื่อง กุ้งกิ้งเป็นหวัด

ที่มา

เรื่อง : มนฤดี ทองกลอย

ภาพ : นพดล กำจรไพศาล

เนื้อเรื่องนิทานเรื่อง กุ้งกิ้งเป็นหวัด

เช้าวันนี้มีฝนตกลงมา หนูน้อยกุ้งกิ้ง เล่นสนุกเล่นน้ำตากฝนจนเป็นหวัด มีอาการทั้งเป็นหวัด แลมยังปวดหัว เจ็บคอ และมีน้ำมูกไหลด้วยสิ คุณพ่อและคุณแม่ช่วยกันดูแลกุ้งกิ้ง เป็นอย่างดี กุ้งกิ้ง ได้พักผ่อนเต็มที่กินอาหารที่มีประโยชน์ กินยา ทำตามที่คุณหมอสั่ง จนร่างกายแข็งแรงและใช้หน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันเชื้อโรคไม่ให้กระจายไปสู่ผู้อื่น เมื่อหนูน้อยกุ้งกิ้ง หายแล้วได้แนะนำบอกสาเหตุการเป็นหวัดและการป้องกันตนเองไม่ให้เป็นหวัดกับเพื่อน ๆ ด้วย ในที่สุดหนูน้อยกุ้งกิ้ง ก็หายดี และกลับมาสดใสร่าเริงเหมือนเดิม และไม่ไปเล่นซุกซนเล่นน้ำฝนอีก

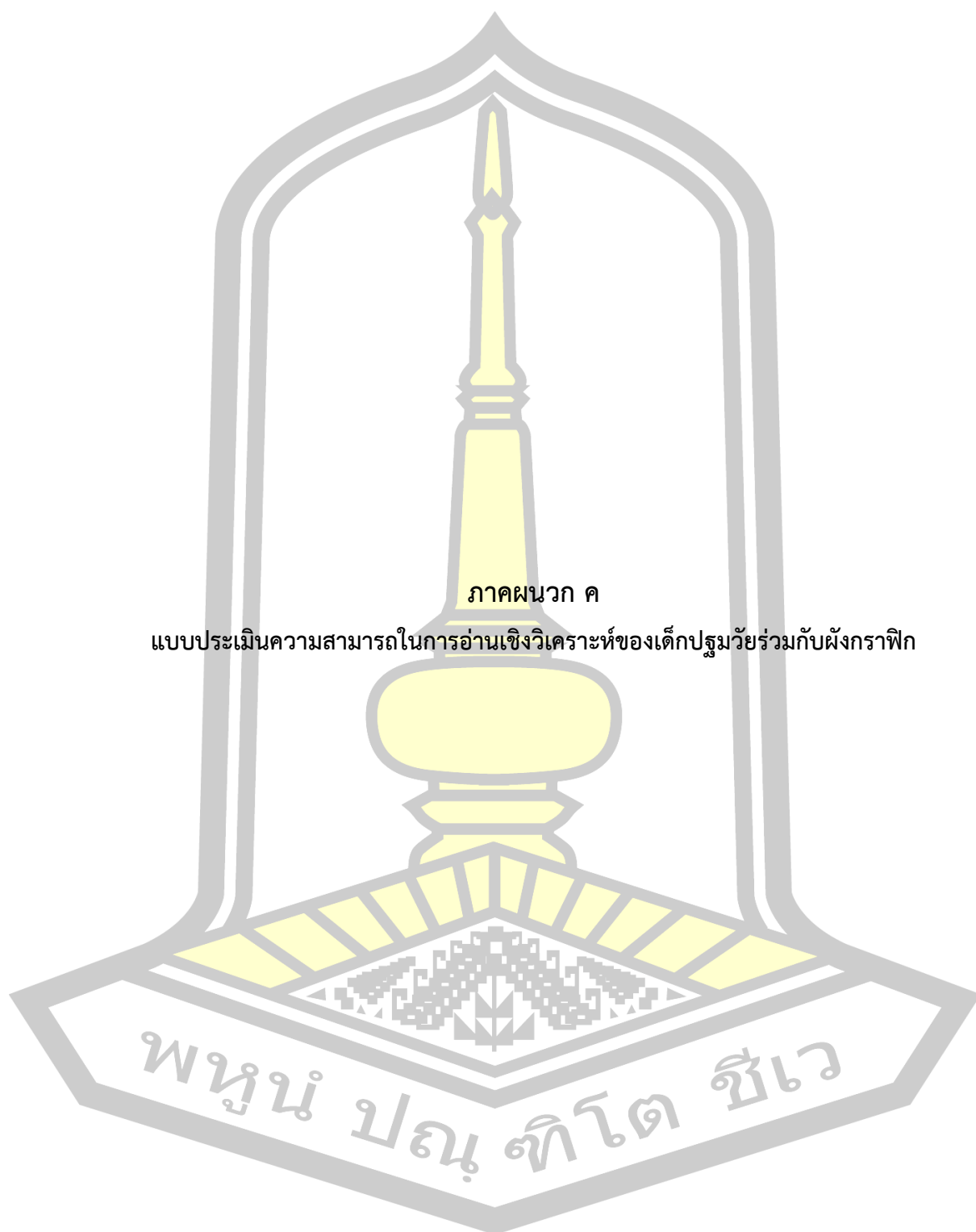
ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว จากนิทานเรื่อง กุ้งกิ้งเป็นหวัด

ภาพผังก่อนบันทึกหลังจากฟังนิทาน

เด็กสามารถรวบรวมข้อมูล บอกเหตุผลของการเป็นหวัด และช่วยกันบอกเรื่องราว นำภาพมาติดลงบนผังเพื่อร่วมกันสรุป และสามารถบอกวิธีป้องกันไม่ให้ เป็นหวัดให้กับตนเองในชีวิตประจำวัน

ภาคผนวก ค

แบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยร่วมกับผังกราฟิก

พหุมนุ ปณุ ทิโต ชีเว

แบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

การใช้แบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ชุดนี้ใช้เพื่อประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี) ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการฟังนิทานร่วมกับผังกราฟิกของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้เพื่อประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการฟังนิทานร่วมกับผังกราฟิก แบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์นี้ มีลักษณะเป็นรูปภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ดังนี้ 1.) ภาพเหตุการณ์ฝนตกฟ้าร้อง 2.) ภาพเหตุการณ์ลมพายุ 3.) ภาพเหตุการณ์อุบัติเหตุจากการเล่น 4.) ภาพเหตุการณ์การปฏิบัติตนเมื่อขึ้นรถ 5.) ภาพเหตุการณ์เล่นเครื่องเล่นในสนามเด็กเล่น ซึ่งแบบประเมินนี้ประกอบด้วย 5 ฉบับ ฉบับละ 4 ด้าน ด้านละ 2 ข้อคำถาม รวมเป็น 40 ข้อคำถาม ข้อคำถามละ 1 คะแนน รวมเป็นคะแนนทั้งหมด 40 คะแนน ดังนี้

2.1 ด้านการรวบรวมข้อมูล หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยในการอ่าน และการสังเกตเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเนื้อเรื่องของนิทานโดยเด็กมีความรู้ความเข้าใจด้วยการสนทนา ชักถามเล่าเรื่องและศึกษาบริบทของเนื้อหาเรื่องนั้น ๆ ได้

2.2 ด้านการวิเคราะห์เหตุการณ์ในนิทาน หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยใน ต้องจับใจความสำคัญจากหนังสือนิทาน หนังสือภาพ โดยเด็กสามารถบอกได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ผลเป็นอย่างไร

2.3 ด้านการสรุปความสำคัญ หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยในการสรุป บอกข้อมูล จากการได้ยินได้ฟังและสังเกตภาพแล้วสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

2.4 ด้านการประยุกต์และนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยในการนำผลที่ได้รับ จากการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง เด็กสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับวัย

3. แบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 5 ฉบับ ฉบับละ 4 ด้าน ด้านละ 2 ข้อคำถาม รวมเป็น 40 ข้อคำถาม ข้อคำถามละ 1 คะแนน รวมเป็นคะแนนทั้งหมด 40 คะแนน

4. การประเมินให้ผู้ดำเนินการ 1 คน และผู้ช่วยดำเนินการประเมิน 1 คน สำหรับดูแลอำนวยความสะดวกให้ผู้รับการประเมินสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามคำอธิบายของผู้ดำเนินการ

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ ใช้เวลาประเมินฉบับละ 5 นาที รวม 25 นาที

วิธีดำเนินการประเมิน

1. ผู้ดำเนินการเตรียมการก่อนประเมิน ดังนี้
 - 1.1 ศึกษาเครื่องมือประเมิน คู่มือการใช้และคู่มือแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของเด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี จนสามารถใช้คำอธิบายสาธิตและคำพูดที่ชัดเจนเป็นธรรมชาติ ในระหว่างการประเมิน
 - 1.2 ตรวจสอบความพร้อมของชุดอุปกรณ์ให้ครบถ้วนและเตรียมแบบบันทึกผลการประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ให้ครบกับจำนวนเด็ก
 - 1.3 จัดสถานที่ทำการประเมินให้อยู่ในสภาพที่สะดวกสบาย จัดโต๊ะ เก้าอี้ให้เหมาะสม
 - 1.4 เตรียมอุปกรณ์ในการประเมิน ดังนี้
 - 1.4.1 แบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของเด็กปฐมวัย จำนวน 5 ชุด
 - 1.4.2 นาฬิกาจับเวลา
 - 1.5 ก่อนทำการทดสอบให้ผู้รับการประเมินดื่มน้ำ เข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย
 - 1.6 ผู้ดำเนินการต้องแสดงความเป็นกันเองเพื่อให้เด็กไม่ตื่นเต้น กังวลและให้ความร่วมมือในการทำแบบประเมินได้สำเร็จด้วยดี

ขั้นตอนการประเมิน

ก่อนการประเมิน

1. ผู้ประเมินศึกษาและทำความเข้าใจแบบประเมินโดยละเอียด
2. จัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์สำหรับประเมินให้พร้อม
3. ดำเนินการทดสอบเด็กเป็นรายบุคคล และใช้เวลาประเมินประมาณ 15 นาที

การประเมิน

1. ผู้ประเมินดำเนินการถามคำถามตามบัตรภาพเหตุการณ์ ที่กำหนดในแบบประเมินที่เตรียมไว้
2. ให้เด็กได้คิดและปฏิบัติตามแนวคิดของตนเอง
3. ผู้ประเมินสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถามหรือการปฏิบัติ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าคำตอบที่ตรงกับความจริงที่สุด

หลังการประเมินการประเมิน

ผู้ประเมินตรวจสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย จากคำตอบหรือการปฏิบัติว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ในแต่ละข้อ แล้วรวมคะแนนบันทึกลงในแบบฟอร์มการให้คะแนนแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้ 1 คะแนน

เด็กสามารถบอกตอบคำถามจากการอ่านภาพได้และมีความสอดคล้องกับภาพเหตุการณ์ได้

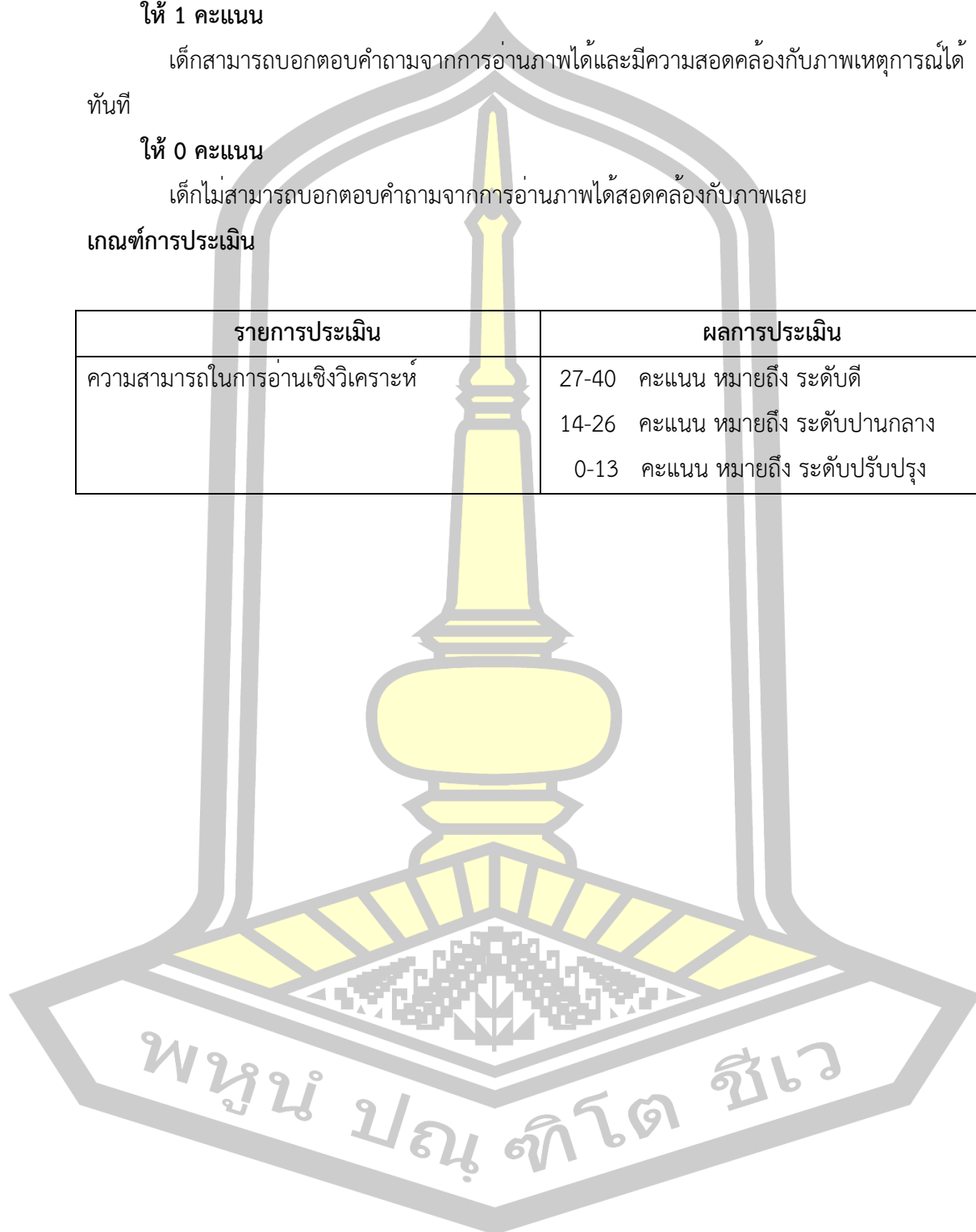
ทันที

ให้ 0 คะแนน

เด็กไม่สามารถบอกตอบคำถามจากการอ่านภาพได้สอดคล้องกับภาพเลย

เกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	ผลการประเมิน
ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์	27-40 คะแนน หมายถึง ระดับดี
	14-26 คะแนน หมายถึง ระดับปานกลาง
	0-13 คะแนน หมายถึง ระดับปรับปรุง

ฉบับที่ 1

แบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

ฉบับที่ 1 ข้อคำถาม 1-8

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้นอนุบาล.....เลขที่.....

ผู้ประเมิน.....วันที่.....

ข้อคำถามที่ 1-2

ด้านที่ 1	รายการข้อคำถาม		คะแนน
การรวบรวมข้อมูล	คำถามที่ 1 บัตรภาพนี้มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้าง		
เหตุการณ์ที่ 1 ฝนตกฟ้าร้อง 	คำตอบ	☐ “ฝนตกน้ำท่วม” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด เช่น “ฟ้าร้อง” (1 คะแนน)	
		☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
ครูนำบัตรภาพเหตุการณ์ขณะฝนตกฟ้าร้องให้เด็กดูและใช้คำถามที่ 1-2	คำถามที่ 2 สังเกตพบสิ่งใดในภาพนี้บ้าง		
	คำตอบ	☐ “ฝนตก” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด เช่น “บ้าน น้ำ” (1 คะแนน)	
		☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	

คำถามที่ 3-8

ด้านที่ 2	รายการข้อคำถาม		คะแนน
การวิเคราะห์เหตุการณ์ในนิทาน	คำถามที่ 3 สังเกตพบเห็นท่าทางของคนในภาพเป็นอย่างไร		
เหตุการณ์ที่ 2 น้ำท่วมบ้าน 	คำตอบ	☐ “เศร้า” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด เช่น “กลัว” (1 คะแนน)	
		☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	

รายการข้อคำถาม		คะแนน
<p>ครูนำบัตรภาพน้ำท่วมบ้านให้เด็กดู และใช้คำถามที่ 3-8</p>		
คำถามที่ 4 จากภาพนี้ทำให้เกิดผลอย่างไร		
คำตอบ	☐ “ไม่มีที่อยู่อาศัย” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด เช่น “บ้านจมน้ำ” (1 คะแนน)	
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
ด้านที่ 3 การสรุปความสำคัญ		
คำถามที่ 5 หากมีเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นกับเด็กจะอย่างไร		
คำตอบ	☐ ตอบเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด เช่น “แสดงสัญลักษณ์ขอความช่วยเหลือ” (1 คะแนน)	
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
คำถามที่ 6 เด็กคิดว่าเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นได้อย่างไร		
คำตอบ	☐ “เกิดจากเหตุการณ์ทางธรรมชาติ” (1 คะแนน) หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด (1 คะแนน)	
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
ด้านที่ 4 การประยุกต์และนำไปใช้		
คำถามที่ 7 เด็กจะปฏิบัติตนอย่างไรเมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้		
คำตอบ	☐ ตอบตามเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด เช่น ไม่ลงจากที่สูง (1 คะแนน)	
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
คำถามที่ 8 หากไม่ยอมมีเหตุการณ์นี้เกิดกับเรามีวิธีป้องกันได้อย่างไรบ้าง		
คำตอบ	☐ “ไม่ตัดต้นไม้” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด (1 คะแนน)	
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	

รวมคะแนนฉบับที่ 1คะแนน

แบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

ฉบับที่ 2 ข้อคำถาม 9-16

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นอนุบาล.....

เลขที่..... ผู้ประเมิน..... วันที่.....

คำถามที่ 9 – 16

ด้านที่ 1	รายการข้อคำถาม		คะแนน
การรวบรวมข้อมูล	คำถามที่ 9 บัตรภาพนี้มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้าง		
เหตุการณ์ที่ 1 ฝนตกฟ้าร้อง	คำตอบ	☐ “ลมแรง” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด เช่น “ต้นไม้เอียงจะล้ม” (1 คะแนน) ☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
 <p>ครูนำบัตรภาพเหตุการณ์ขณะฝนตกฟ้าร้องให้เด็กดู</p>	คำถามที่ 10 พบเห็นอะไรบ้างในภาพนี้แล้วมีอาการแสดงสีหน้าอารมณ์อย่างไร		
	คำตอบ	☐ ตอบ “ตกใจกลัว” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด เช่น วิ่ง (1 คะแนน) ☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
ด้านที่ 2 ด้านการวิเคราะห์เหตุการณ์ในนิทาน	คำถามที่ 11 บัตรภาพนี้มีเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นบ้าง		
เหตุการณ์ที่ 2 ภาพเด็กเล่นปลั๊กไฟฟ้า	คำตอบ	☐ “ไฟฟ้าดูด” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด เช่น “เล่นปลั๊กไฟฟ้า” (1 คะแนน) ☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
 <p>ครูนำบัตรภาพเหตุการณ์เด็กเล่นปลั๊กไฟฟ้าให้เด็กดู ใช้คำถามที่ 11-16</p>	คำถามที่ 12 บัตรภาพนี้เหตุเกิดขึ้นกับใครบ้าง		
	คำตอบ	☐ “คน” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด (1 คะแนน) ☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	

ด้านที่ 3	รายการข้อคำถาม		คะแนน
ด้านสรุปความสำคัญ	คำถามที่ 13 บัตรภาพนี้มีเหตุการณ์ที่อันตรายอย่างไรบ้าง		
	คำตอบ	☐ “ไฟฟ้าดู เกิดไฟไหม้” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด (1 คะแนน) ☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
	คำถามที่ 14 บัตรภาพเล่าการเกิดอันตรายในการเล่นปลั๊กไฟฟ้า		
	คำตอบ	☐ “ไฟฟ้าดูอาจเสียชีวิตได้” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด (1 คะแนน) ☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
ด้านที่ 4	คำถามที่ 15 เราจะป้องกันตนเองอย่างไรเมื่อพบเหตุการณ์แบบนี้		
	คำตอบ	☐ “ไม่จับตัวผู้ที่เล่นปลั๊กไฟด้วยมือเปล่า” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด (1 คะแนน) ☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
ด้านการประยุกต์และนำไปใช้	คำถามที่ 16 หากเราพบเห็นคนที่เล่นปลั๊กไฟฟ้า เราจะแนะนำเขาอย่างไรได้บ้าง		
	คำตอบ	☐ “บอกถึงอันตราย” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด เช่น ไฟฟ้าดูด แรงผู้ใหญ่ทันที (1 คะแนน) ☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	

รวมคะแนนฉบับที่ 2คะแนน

พูน ปณ ทิโต ชเว

ฉบับที่ 3

แบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

ฉบับที่ 3 ข้อคำถาม 17-24

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้นอนุบาล.....เลขที่.....

ผู้ประเมิน.....วันที่.....

คำถามที่ 17 – 24

ด้านที่ 1	รายการข้อคำถาม	คะแนน
การรวบรวมข้อมูล	คำถามที่ 17 บัตรภาพนี้มีเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นบ้าง	
เหตุการณ์ที่ 1 ครูนำบัตรภาพเหตุการณ์ อุบัติเหตุให้เด็กดู และใช้คำถามที่ 17-18	คำตอบ ☐ “เล่นไม่ถูกที่เกิดอุบัติเหตุ” หรือ เหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ กำหนด (1 คะแนน)	
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
	คำถามที่ 18 บัตรภาพนี้มีเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นบ้าง	
	คำตอบ ☐ “เล่นวิ่งตัดหน้ารถ” หรือเหตุการณ์ที่ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด(1คะแนน)	
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
ด้านที่ 2 ด้านการวิเคราะห์ เหตุการณ์ในนิทาน	คำถามที่ 19 บัตรภาพนี้มีเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น	
เหตุการณ์ที่ 2 ภาพเด็กเล่นเครื่องซักผ้า ครูนำบัตรภาพเหตุการณ์ เด็กเล่นเครื่องซักผ้าให้เด็กดูและ ใช้คำถามที่ 19-22	คำตอบ ☐ หากเอาหัวเข้าเครื่องซักผ้าจะเป็น อย่างไร ตอบตรงสถานการณ์ (1คะแนน)	
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
	คำถามที่ 20 เด็กควรเลือกสถานที่เล่นอย่างไรในการเล่นให้ปลอดภัย	
	คำตอบ คำตอบ ☐ “สนามหญ้า ที่โล่งแจ้ง” /เหตุการณ์ที่ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด (1 คะแนน)	
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	

ด้านที่ 3 ด้านสรุปความสำคัญ	รายการข้อคำถาม	คะแนน
	คำถามที่ 21 บัตรภาพนี้มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้าง	
	คำตอบ ☐ “เอาตัวเข้าไปในเครื่องซักผ้าอาจทำให้ได้รับอันตราย” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเรื่องราว (1 คะแนน)	
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
	คำถามที่ 22 เด็กคิดว่าหากเราเล่นในสถานที่แบบนี้จะเกิดผลอย่างไร	
	คำตอบ ☐ “เกิดอุบัติเหตุได้” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเรื่องราวที่กำหนด (1 คะแนน)	
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
ด้านที่ 4	คำถามที่ 23 หากเด็กพบเหตุการณ์แบบนี้จะอย่างไร	
ด้านการประยุกต์และนำไปใช้	คำตอบ ☐ “รีบบอกผู้ใหญ่” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเรื่องราว (1 คะแนน)	
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
	คำถามที่ 24 เด็กสามารถเลือกปฏิบัติตนในการเล่นได้อย่างไร	
	คำตอบ ☐ “เลือกสถานที่เล่นที่มีความเหมาะสมกับการเล่น” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเรื่องราว (1 คะแนน)	
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	

รวมคะแนนฉบับที่ 3คะแนน

แบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

ฉบับที่ 4 ข้อคำถาม 25-32

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้นอนุบาล.....

เลขที่.....ผู้ประเมิน.....วันที่.....

คำถามที่ 25 – 32

ด้านที่ 1	รายการข้อคำถาม	คะแนน
การรวบรวมข้อมูล	คำถามที่ 25 เด็กๆคิดว่าหากเราขึ้นนั่งบนรถควรปฏิบัติตนอย่างไรบ้างอันดับแรก	
เหตุการณ์ที่ 1 ครูนำบัตรภาพเหตุการณ์การปฏิบัติตนเมื่อขึ้นรถให้เด็กดูและใช้คำถามที่ 25-26	คำตอบ ☐ “นั่งพร้อมรัดเข็มขัดเมื่อขึ้นนั่งบนรถ” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด (1 คะแนน)	
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
	คำถามที่ 26 เด็กได้ความรู้อะไรบ้างจากภาพในเหตุการณ์นี้	
	คำตอบ ☐ “ขั้นตอนการรัดเข็มขัดที่ถูกต้อง” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด (1 คะแนน)	
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
ด้านที่ 2 ด้านการวิเคราะห์เหตุการณ์ในนิทาน	คำถามที่ 27 บัตรภาพนี้มีใครทำอะไรและเหตุเกิดขึ้นที่ไหนอย่างไรบ้าง	
	คำตอบ ☐ “มีสัตว์หลายที่อาศัยอยู่ในป่าหลายชนิด” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด (1 คะแนน)	
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	

ด้านที่ 3 ด้านสรุป	รายการข้อคำถาม		คะแนน
ความสำคัญ	คำถามที่ 28 หากเราอยากทำให้ป่ามีสีเขียวสดใสเราจะทำอย่างไรบ้าง		
	คำตอบ	☐ “ปลูกต้นไม้” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเรื่องราว (1 คะแนน)	
		☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
	คำถามที่ 29 หากเด็ก ๆ พบเหตุการณ์ได้ยินเสียงสัตว์ร้องคำรามเด็กจะทำอย่างไร		
	คำตอบ	☐ “รีบเข้าหลบในที่ที่ปลอดภัย” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเรื่องราว (1 คะแนน)	
		☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
ด้านที่ 4 ด้านการประยุกต์และนำไปใช้	คำถามที่ 30 หากเราหลงป่าควรทำอย่างไรบ้าง		
	คำตอบ	☐ “หยุดฟังเพื่อนที่ไปด้วยกันหรือช่วยกันหาวิธีออกจากป่า” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเรื่องราว (1 คะแนน)	
		☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
	คำถามที่ 31 หากเราเกิดอุบัติเหตุในป่าเบื้องต้นจะปฏิบัติตนอย่างไรได้บ้าง		
	คำตอบ	☐ “ไม่ทิ้งเพื่อนช่วยเหลือดูแลเพื่อน” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเรื่องราว (1 คะแนน)	
		☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
	คำถามที่ 32 เราจะดูแลตนเองได้อย่างไรให้ปลอดภัยไม่ให้เกิดอุบัติเหตุขณะเดินป่า		
	คำตอบ	☐ “เดินอย่างระมัดระวังและไม่วิ่งไปมาอย่างรวดเร็ว สังกัดเส้นทางในป่า” หรือตามเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเรื่องราว (1 คะแนน)	
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)		

รวมคะแนนฉบับที่ 4คะแนน

แบบประเมินความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

ฉบับที่ 5 ข้อคำถาม 33-40

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้นอนุบาล.....เลขที่.....

ผู้ประเมิน.....วันที่.....

คำถามที่ 33 – 40

ด้านที่ 1	รายการข้อคำถาม		คะแนน
การรวบรวมข้อมูล	คำถามที่ 33 ภาพเด็กในเหตุการณ์แสดงสีหน้าอารมณ์อย่างไรบ้าง		
เหตุการณ์ที่ 1 ครูนำบัตรภาพเหตุการณ์ เด็กเล่นเครื่องเล่นในสนามเด็ก เล่นให้เด็กดูและใช้คำถามที่ 33-34	☐ “สนุกยิ้มแย้ม” หรือเหตุการณ์ที่ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด (1 คะแนน)		
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)		
	คำถามที่ 34 บัตรภาพนี้เด็กเล่นเครื่องเล่นสนามด้วยวิธีไหนบ้าง		
	คำตอบ ☐ “เล่นเครื่องเล่นด้วยตนเอง” หรือ เหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ที่กำหนด (1 คะแนน)		
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)		
ด้านที่ 2 ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ ภาพการทำความสะอาด ห้องเรียน ครูนำบัตรภาพเหตุการณ์การ ทำความสะอาดห้องเรียน ให้ เด็กดูและใช้คำถามที่ 35-36	คำถามที่ 35 ภาพนี้เด็กร่วมกันทำกิจกรรมอะไรบ้างที่ไหน		
	คำตอบ ☐ “ทำความสะอาดที่โรงเรียน” หรือ เหตุการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ กำหนด (1 คะแนน)		
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)		
	คำถามที่ 36 หากเด็กไม่ทำกิจกรรมช่วยกันจะเป็นอย่างไร		
คำตอบ ☐ “งานเสร็จไม่เรียบร้อย” หรือเหตุการณ์ที่ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ (1 คะแนน)			
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)		

ด้านที่ 3	รายการข้อคำถาม		คะแนน
ด้านสรุปความสำคัญ	คำถามที่ 37 เราจะทำความสะอาดบ้านของเราได้อย่างไรบ้าง		
	คำตอบ	☐ “กวาดเช็ดถูพื้นด้วยไม้กวาด” หรือ เหตุการณ์ที่สอดคล้องสถานการณ์ (1 คะแนน)	
		☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
	คำถามที่ 38 หากเด็กไม่ทำความสะอาดร่างกายอาจเกิดอะไรขึ้นบ้างกับตนเอง		
	คำตอบ	☐ “ตัวเหม็นสกปรก” หรือเหตุการณ์ที่ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด (1 คะแนน) มีเชื้อโรคติดตัว ไม่สบาย	
		☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
ด้านการประยุกต์และนำไปใช้	คำถามที่ 39 ในชีวิตประจำวันเราจะมีวิธีปฏิบัติตนอย่างไรในการรักษาความสะอาดมือ		
	คำตอบ	☐ “ไม่ปล่อยให้เล็บยาวสกปรก” หรือเหตุการณ์ที่ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด (1 คะแนน)	
		☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)	
	คำถามที่ 40 การรู้จักทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอมีข้อดีอย่างไร		
	คำตอบ	☐ “บ้านสะอาด” หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่กำหนด (1 คะแนน)	
	☐ “ตอบอย่างอื่นหรือไม่ตอบ” (0 คะแนน)		

รวมคะแนนฉบับที่ 5คะแนน

พูน ปณ ทิโต ชิว

สรุปผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการจัดกิจกรรมเล่านิทาน
ร่วมกับผังกราฟิกของเด็กปฐมวัย โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน					ค่าเฉลี่ย	สรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม							เหมาะสมดีมาก
1.1 สอดคล้องกับ ประสบการณ์สำคัญ	5	4	5	4	5	4.6	
1.2 ระบุพฤติกรรมที่สามารถ วัดและประเมินได้	5	5	5	4	4	4.6	เหมาะสมดีมาก
1.3 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	5	3	5	4	5	4.4	เหมาะสมดีมาก
1.4 เหมาะสมกับวัยของเด็ก	5	4	4	4	5	4.4	เหมาะสมดีมาก
2. ประสบการณ์สำคัญ							เหมาะสมดีมาก
2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์	5	4	5	4	5	4.6	
2.2 เหมาะสมกับวัยของเด็ก	5	5	5	4	5	4.8	เหมาะสมดีมาก
2.3 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	4	5	4.8	เหมาะสมดีมาก
3. ขั้นตอนการดำเนิน กิจกรรม							เหมาะสมดีมาก
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	5	5	5	5	5	5.0	
3.2 สอดคล้องกับ ประสบการณ์สำคัญ	5	5	4	4	4	4.4	เหมาะสมดีมาก
3.3 เหมาะสมกับเวลาที่จัด กิจกรรม	5	4	4	5	4	4.4	เหมาะสมดีมาก

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน					ค่าเฉลี่ย	สรุป
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3	4	5		
3.4 ได้รับความสนใจให้เด็ก กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และ เข้าร่วมกิจกรรม	5	3	3	4	4	3.8	เหมาะสมดีมาก
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้เป็นไป ตามลำดับ	5	5	4	4	4	4.4	เหมาะสมดีมาก
4. สื่อและแหล่งการเรียนรู้							
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	5	5	5	5	5	5.0	เหมาะสมดีมาก
4.2 กระตุ้นกระบวนการ สืบค้นและค้นหาคำตอบ	5	5	5	4	4	4.6	เหมาะสมดีมาก
4.3 เหมาะสมกับวัยและความ สนใจของเด็ก	5	4	5	5	4	4.6	เหมาะสมดีมาก
5. การวัดและการ ประเมินผล							
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	5	5	5	5	4	4.8	เหมาะสมดีมาก
5.2 สอดคล้องกับ ประสบการณ์สำคัญ	5	4	5	5	4	4.6	เหมาะสมดีมาก
5.3 การวัดที่ระบุไว้สามารถ ประเมินได้	5	4	5	5	4	4.6	เหมาะสมดีมาก
5.4 ใช้เครื่องมือวัดได้ เหมาะสม	5	4	4	5	4	4.4	เหมาะสมดีมาก
เฉลี่ย	5.00	4.37	4.63	4.42	4.42	4.57	
รวมเฉลี่ย						4.57	

หมายเหตุ เมื่อค่าเฉลี่ย (\bar{x}) มีค่าตั้งแต่

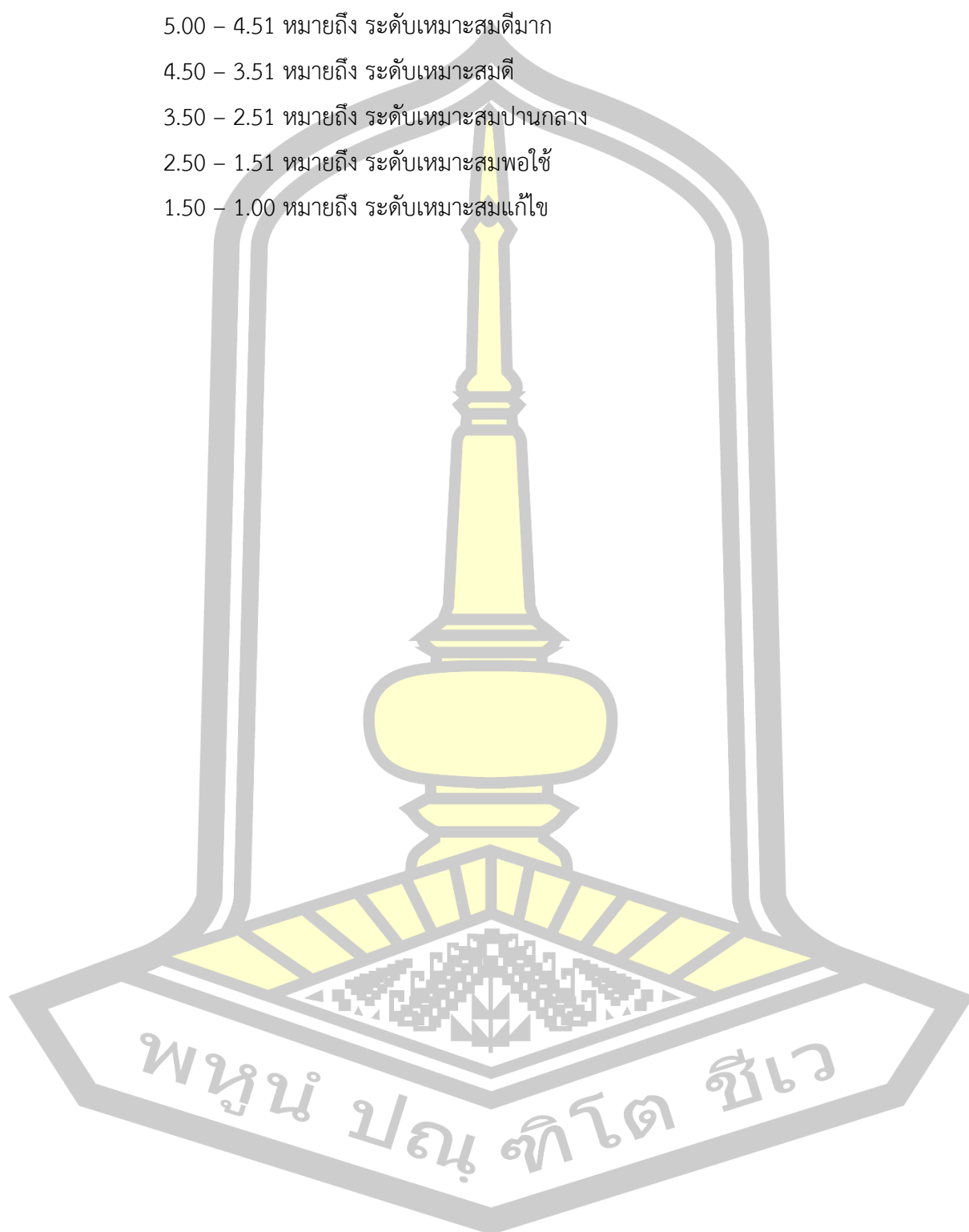
5.00 – 4.51 หมายถึง ระดับเหมาะสมดีมาก

4.50 – 3.51 หมายถึง ระดับเหมาะสมดี

3.50 – 2.51 หมายถึง ระดับเหมาะสมปานกลาง

2.50 – 1.51 หมายถึง ระดับเหมาะสมพอใช้

1.50 – 1.00 หมายถึง ระดับเหมาะสมแก้ไข

สรุปผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC)
ของแบบประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยร่วมกับผังกราฟิก
โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อคำถามที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.60	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.60	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	1	1	0	1	0	3	0.60	ใช้ได้
7	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
8	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
18	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
20	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
21	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
22	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง สรุปผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) (ต่อ)

ข้อคำถามที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					เฉลี่ย	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
23	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
24	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
25	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
26	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
27	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
28	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
29	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
30	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
31	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
32	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
33	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
34	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
35	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
36	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
37	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
38	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
39	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
40	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
รวมเฉลี่ย	1	1	0.90	0.90	0.83	4.63	0.93	ใช้ได้

พหุบัณฑิต ชีวะ

เอกสารรับรองโครงการวิจัย คณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในคน มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เอกสารรับรองโครงการวิจัย

เลขที่การรับรอง : 183-181/2567

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย) การส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาอังกฤษ) Promoting analytical reading ability in early childhood By using stories together with graphic diagrams.

ผู้วิจัย : นางสาววิชราภรณ์ สุราช

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : คณะศึกษาศาสตร์

สถานที่ทำการวิจัย : โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ประเภทการพิจารณาแบบ : แบบเร่งรัด

วันที่รับรอง : 28 มีนาคม 2567

วันหมดอายุ : 27 มีนาคม 2568

ข้อเสนอการวิจัยนี้ ได้รับการพิจารณาและให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคามแล้ว และอนุมัติในด้านจริยธรรมให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องข้างต้นได้ บนพื้นฐานของโครงร่างงานวิจัยที่คณะกรรมการฯ ได้รับและพิจารณา เมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้วให้ผู้วิจัยส่งแบบฟอร์มการปิดโครงการและรายงานผลการดำเนินงานมายังคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หรือหากมีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในโครงการวิจัย ผู้วิจัยจะต้องยื่นขอรับการพิจารณาใหม่

กตาวี สุทธิจิต

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษียรหญิงรัตรี สว่างจิตร์)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีเงื่อนไขดังที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ (ดูด้านหลังของเอกสารรับรองโครงการวิจัย)

ตัวอย่าง ภาพประกอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์
ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานร่วมกับผังกราฟิก

โดยครูได้ดำเนินกิจกรรมขั้นตอนการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. **ขั้นเปิดม่าน** เป็นขั้นที่ครูกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจโดยชวนให้เด็กร่วมกิจกรรม เป็นการเปิดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กสนใจฟังนิทานจากครู

ครูนำนิทานมาเล่าและพูดกระตุ้นชวนให้เด็กร่วมฟังนิทาน

เด็ก ๆ มีความตั้งใจฟังและบอกชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ฉากในเรื่องของนิทานร่วมกัน

2. **ชั้นสานเรื่องราว** เป็นขั้นที่ครูสร้างความรู้ ความเข้าใจและเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง จากการฟังนิทาน

เด็กร่วมสนทนาพูดเชื่อมโยงข้อมูลจากเรื่องราวในนิทานเรื่องต่าง ๆ ว่ามีตัวละครอะไรบ้าง

เด็กๆ สลับกันออกมาดูผังกราฟิกและออกมานำเสนอผลงานโดยครูคอยให้กำลังใจกับเด็ก และเข้าไปพูดคุยกับกลุ่มย่อย สนทนาเกี่ยวกับเหตุการณ์ในนิทานร่วมกัน

3. **ชั้นวิเคราะห์** เป็นชั้นที่เด็กมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ บอกสาเหตุที่เป็นเช่นนี้
เด็กบอกเหตุการณ์หรือเรื่องราวจากนิทาน

เด็กร่วมกันบอกเหตุการณ์ในนิทานบอกว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ผลเป็นอย่างไร

เด็กออกมาดูทำความเข้าใจผังกราฟิกที่นำภาพมาติดลงบนผนังหลังจากฟังนิทาน

5. **ชั้นชวนสรุป** เป็นขั้นที่เด็กได้ใช้ทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ สรุปใจความสำคัญ เกี่ยวกับเหตุการณ์ จากข้อมูล เรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยเด็กสามารถบอกได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ผลเป็นอย่างไร หลังจากฟังเรื่องราวจากนิทาน นักเรียนและครูร่วมกันสรุป ลงในผังกราฟิก จากนิทานเรื่องนั้น ๆ

เด็กสามารถบอกได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ผลเป็นอย่างไร เด็กออกมาตีความภาพจากเรื่องราว
ในนิทาน ร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นร่วมกัน และเล่าสรุปเหตุการณ์ร่วมกับเพื่อน

เด็ก ๆ สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องราวในนิทานได้และช่วยกันตีความภาพจากเรื่องราวของนิทาน

ตัวอย่าง ภาพผังกราฟิกที่นำมาใช้กับการเล่านิทาน

1. ผังกราฟิกแบบเวนน์ไดอะแกรม จากนิทานเรื่อง เทพดากับชายตัดฟัน

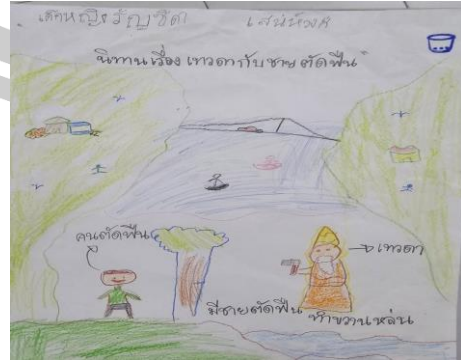

2. ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว จากนิทานเรื่อง กุงกุงสนุกกับการปลูกผักบุ้ง

3. ผังกราฟิกแบบเหตุและผล จากนิทานเรื่อง ลูกลิงอีไม่ออก

ตัวอย่าง ภาพผลงานของเด็ก

เด็กวาดเหตุการณ์หลังจากฟังนิทานเรื่อง เทวดากับชายตัดฟัน

เด็กวาดเหตุการณ์หลังจากฟังนิทานเรื่อง เรื่องบุญข้าวจี

เด็กวาดภาพเล่าเรื่องราวจากนิทานเรื่อง กุ้งกิ้งเป็นหวัด และนิทานเรื่องช่วยได้ให้ได้

ตัวอย่าง ภาพการประเมินก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับฟังกราฟิก

ครูนำแบบประเมินมาทดลองกับเด็กก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับฟังกราฟิก

ครูนำแบบประเมินมาทดลองหลังการทดลองกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับฟังกราฟิก

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาววัชรภรณ์ สุราช
วันเกิด	20 เมษายน 2515
สถานที่เกิด	อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี 64 ถ.ทหาร ต.หมากแข้ง อ. เมือง จ.อุดรธานี 41000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	พนักงานมหาวิทยาลัย สายวิชาการ ตำแหน่ง ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี 64 ถ.ทหาร ต.หมากแข้งอ.เมือง จ.อุดรธานี 41000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2528 มัธยมศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกันทรวิชัย จังหวัด มหาสารคาม พ.ศ. 2539 ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) วิชาเอก การศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏมหาสารคาม พ.ศ. 2568 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการศึกษา ปฐมวัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ่ ปณุ่ ทิโต ชีเว